87feac2d

Maestrii
LEDA

Sunt copilul amantei

A.M. HOMES

Mama biologică a lui A.M. Homes a fost o tânără de douăzeci şi doi de ani, amanta unui bărbat mult mai în vârstă, căsătorit şi care avea deja

o familie. *Sunt copilul amantei* este romanul care prezintă viaţa lui Homes, la treizeci de ani după ce a fost adoptată, din momentul în care părinţii ei biologici au reluat legătura cu ea.

Homes, cunoscută pentru stilul său profund emoţionant şi cu tentă psihologică, povesteşte despre relaţia pe care a avut-o cu părinţii ei biologici, după ce aceştia au reintrat în viaţa ei, dar şi despre istoria familiei nou descoperite. Mama ei naturală, o femeie complexă şi singuratică, nu s-a căsătorit niciodată, nu a avut alţi copii, şi a murit în 1998; tatăl ei natural îi spusese iniţial că

o va introduce în familia lui, dar nu şi-a respectat promisiunea.

Apoi, la câţiva ani după moartea mamei şi după ce a rupt legătura cu tatăl său, Homes devine obsedată de trecutul familiilor sale. Se transformă într-un antropolog electronic, petrecând zile-n şir în faţa calculatorului, în speranţa de a afla cine este cu adevărat.

Sunt copilul amantei este o poveste despre ce înseamnă să fii un copil adoptat, despre propria identitate şi despre valorile familiei.

„Pentru scriitorii din generaţia mea, A.M. Homes este un fel de erou, iar ultima ei carte –

Sunt copilul amantei – este un exemplu de curaj şi farmec. Este o carte care te marchează, o carte atât de bine scrisă ţi de o sinceritate pe care nu mulţi ne-o permitem.”

ZADIE SMITH

LEDA

GRUPUL EDITORIAL CORINT

www.ledabooks.ro

www.edituracorint.ro

Redactor: Ioana Vâlcu

Tehnoredactare computerizată: Gabriela Tudose

Design copertă: Paul Buckley

Foto copertă: Shelly Langston

A.M. HOMES, THE MISTRESS'S DAUGHTER

ISBN: 978-973-102-127-0

Descrierea GP a Bibliotecii Naţionale a României

HOMES, AM

Sunt copilul amantei / A.M. Homes; trad.:

Lidia Grădinaru. — Bucureşti: Leda, 2008

ISBN: 978-973-102-127-0

I. Grădinaru, Lidia (trad.)

821.111-31135.1

A.M. HOMES

Sunt copilul amantei

Traducere de Lidia Grădinaru

LEDA

GRUPUL EDITORIAL CORINT

În memoria lui Jewel Rosemberg

şi în onoarea lui Juliet Spencer Homes

Există două moduri de a-ţi trăi viaţa – unul e ca şi cum nimic nu e o minune, celălalt e ca şi cum totul e o minune.

ALBERT EINSTEIN

A.M. Homes

Sunt copilul amantei

Îmi aduc aminte că au insistat să intru în camera de zi şi să stau jos, şi că încăperea întunecoasă mi s-a părut dintr-odată ameninţătoare, şi am rămas în uşa bucătăriei ţinând în mână

o gogoaşă cu jeleu, şi de atunci n-am mai mâncat gogoşi cu jeleu.

Îmi aduc aminte că nu am ştiut; la început m-am gândit că se întâmplase ceva foarte rău, am presupus că era vorba de moarte – murise cineva.

Apoi îmi aduc aminte că mi-am dat seama.

În 1992, de Crăciun, mă duc acasă la Washington, D.C., să-mi vizitez familia. În seara în care ajung, chiar după cină, Mama spune: „Intră în camera de zi. Stai jos. Avem ceva să-ţi spunem."

Tonul ei mă nelinişteşte. Părinţii mei nu sunt formalişti – nimeni nu stă în camera de zi. Sunt în bucătărie, în picioare. Câinele se uită la mine.

— Intră în camera de zi. Stai jos, spune Mama.

— De ce?

— Trebuie să discutăm cu tine despre ceva.

— Despre ce?

— Vino şi îţi vom spune.

— Spuneţi-mi acum, aici.

— Vino, spune ea, bătând uşurel perniţa de lângă ea.

— Cine a murit? întreb îngrozită.

— N-a murit rumeni. Toată lumea e bine.

— Atunci ce e?

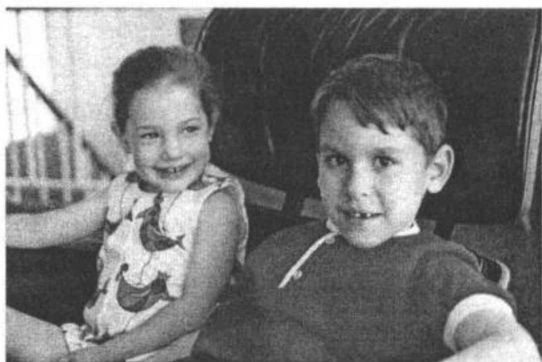
CARTEA ÎNTÂI

Phyllis și Joe Homes

Bruce Homes

A.M. și Jon Homes

Ei tac.

— E vorba de mine?

— Da, e vorba de tine.

Am primit un telefon. Cineva
te caută.
După o viaţă petrecută
într-un program virtual de
protecţie a martorilor, am fost
demascată. Am crescut ştiind
un lucru despre mine: sunt
fiica amantei. Mama mea
naturală
era
tânără
şi
necăsătorită, tatăl meu era mai
în vârstă şi însurat, cu familie.
Când
m-am
născut,
în
decembrie 1961, un avocat i-a
chemat
pe
părinţii
mei
adoptivi

şi

le-a

spus:

„Pachetul dumneavoastră a

sosit şi e înfăşurat în panglici

roz.”

Mama începe să plângă.

— Nu trebuie să faci

nimic în privinţa asta, poţi pur

şi simplu să nu bagi în seamă,

spune ea, încercând să mă

elibereze de povară. Dar

avocatul a spus că ar fi

bucuros să stea de vorba cu

tine. A fost cum nu se poate

mai amabil.

—

Mai

spune-mi

o

dată… ce s-a întâmplat?

Amănunte,

detalii

neînsemnate, de parcă faptele, întrebările puse şi răspunsurile la ele îi vor da sens poveştii, ordine şi formă, şi lucrul care îi lipseşte cel mai

mult – logică.

— În urmă cu vreo două săptămâni am primit un telefon. Era Stanley Frosh, avocatul care s-a ocupat de adopţie, care a sunat să spună că a primit un telefon de la o femeie care i-a spus că

dacă vrei să iei legătura cu ea, va fi bucuroasă să aibă veşti de la tine.

— Ce înseamnă „bucuroasă să aibă veşti de la tine”? Vrea să stea de vorbă cu mine?

— Nu ştiu, spune Mama.

— Ce a zis Frosh?

— A fost cum nu se poate mai drăguţ. A spus că a primit acest telefon – cu o zi înainte de ziua ta de naştere – şi nu ştia ce o să vrem să facem cu această informaţie, dar s-a gândit că

trebuie să o avem. Ai vrea să ştii cum o cheamă?

— Nu, spun eu.

— Am discutat dacă să-ţi spunem sau nu, zice Tata.

— Aţi discutat? Cum puteaţi să nu-mi spuneţi? Nu e informaţia voastră. Şi dacă nu-mi spuneaţi şi se întâmpla ceva cu voi şi atunci aflam mai târziu?

— Dar îţi spunem, zice Mama. Domnul Frosh spune că poţi să îl suni oricând.

Îl propune pe Frosh de parcă discuţia cu el ar rezolva ceva.

— Asta s-a întâmplat acum două săptămâni şi voi acum îmi spuneţi?

— Am vrut să aşteptam să vii acasă.

— De ce v-a sunat pe voi Frosh? De ce nu m-a sunat direct pe mine?

Aveam treizeci şi unu de ani, eram adultă, iar ei mă tratau tot ca pe un copilaş care avea nevoie de protecţie.

— Naiba s-o ia! zice Mama. E curată neobrăzare.

Asta a fost coşmarul Mamei: mereu s-a temut că o sa vină cineva şi o să mă ia. Am crescut ştiind că era teama ei, ştiind că, în parte, nu avea

nicio legătură cu faptul că aş putea fi luată, ci cu primul ei copil, cu fiul ei, care murise chiar înainte de a mă naşte eu. Am crescut ştiind că, la un nivel esenţial, Mama nu avea să îşi permită să se ataşeze din nou. Am crescut cu senzaţia că eram ţinută la distanţă. Am crescut furioasă. Mă temeam că am ceva, vreun defect din naştere, care mă

făcea respingătoare, cu neputinţă de iubit.

Mama a venit la mine. Voia să mă îmbrăţişeze. Voia să o liniştesc.

Eu nu am vrut să o îmbrăţişez. Nu voiam să ating pe nimeni.

— Frosh este sigur că ea este cine spune că e?

— Ce vrei să spui? a întrebat Tata.

— Este sigur că e femeia care trebuie?

— Cred că este cât se poate de sigur, a răspuns Tata.

Naraţiunea fragilă, fragmentată, firul subţire al poveştii, intriga vieţii mele au fost brusc reconstituite. Am de a face cu împărţirea între sociologie şi biologie: colierul chimic al ADN-ului care se înfăşoară uneori în jurul gâtului ca o podoabă frumoasă – dreptul nostru câştigat prin naştere, istoria noastră – iar în alte dăţi ca un ştreang.

Am simţit de multe ori diferenţa dintre cea care am fost când am sosit şi cea care am devenit; o depunere de strat peste strat care mă face să mă simt ca acoperită cu un furnir prost, lambrisarea ieftină a unei săli suburbane de relaxare.

În copilărie eram obsedată de World Book Encyclopedia, de paginile de anatomie, plastifiate, unde puteai să creezi o persoană, modelând scheletul, vasele, muşchii, strat peste strat, până ce totul căpăta formă.

Timp de treizeci şi unu de ani am ştiut că vin de altundeva, că am pornit în viaţă ca altcineva.

Au fost dăţi când m-am simţit uşurată că nu sunt a părinţilor mei, că sunt independentă de biologia lor; şi acest lucru este urmat de o uriaşă senzaţie de neasemănare, durerea de cât de singură mă simt.

— Cine mai ştie?

— I-am spus lui Jon, zice Tata.

Jon, fratele meu mai mare, fiul lor.

— De ce i-aţi spus? Nu era treaba voastră să-i spuneţi.

— Bunicii nu-i spunem, zice Mama.

Acesta este primul lucru important pe care au hotărât să nu i-l spună – e prea bătrână, prea confuză pentru a le fi de ajutor. S-ar putea să facă ceva cu asta în capul ei, să combine informaţia cu altă informaţie, să o transforme în ceva cu totul diferit.

— Gândeşte-te cum mă simt, zice Mama. Nici măcar mamei mele nu pot să-i spun. Nu pot primi nicio consolare de la ea. E îngrozitor.

Eu şi Mama rămânem tăcute.

— Ar fi trebuit să nu-ţi spunem? întrebă Mama.

— Nu, răspund resemnată. Trebuia să-mi spuneţi. Nu aveaţi de ales. Este viaţa mea, trebuie să mă ocup de ea.

— Domnul Frosh spune că poţi să îl suni oricând, repetă Mama.

— Unde locuieşte?

— În New Jersey.

În visele mele, mama mea naturală este o zeiţă, regina reginelor, cea mai cea. Frumoasă ca o stea de cinema, incredibil de pricepută, poate să se bată cu toţi şi cu toate. Şi-a făcut o viaţă

fabuloasă, ca stăpânitoare a lumii, în afară de o singură verigă lipsă – *eu.*

Spun noapte bună şi mă las în voia depanării poveştii, legenda începutului meu.

Mama şi tatăl meu adoptivi s-au căsătorit abia când Tata avea patruzeci de ani. Mama, cu opt ani mai tânără, avea dintr-o căsătorie anterioară un fiu, Bruce, care se născuse cu probleme grave de rinichi. A trăit până la nouă ani şi a murit cu şase luni înainte de a mă naşte eu. Mama şi Tata l-au avut împreună pe Jon – la naşterea lui, uterul mamei s-a perforat şi era cât pe ce să moară şi ea, şi Jon. Mamei i s-a făcut urgent histerectomie şi nu a mai putut să aibă copii.

— A fost un noroc că am supravieţuit, spunea ea. Noi mereu am vrut mai mulţi. Am vrut trei copii. Am vrut o fetiţă.

Când eram mică şi întrebam de unde provin, Mama îmi spunea că de la Agenţia evreiască de asistenţă socială. Când eram adolescentă, terapeutul meu mă întreba adesea: „Nu ţi se pare ciudat ca o agenţie să dea un bebeluş unei familii căreia doar cu şase luni înainte i-a murit un copil — unei familii încă în doliu?" Eu ridicam din umeri. Mi se părea că ideea era şi bună, şi rea.

Întotdeauna am simţit că rolul meu în familie era să vindec rănile, să fac ca totul să fie bine – să

înlocuiesc un băiat mort. Am crescut într-o familie care jelea încontinuu. Din prima zi, la un nivel celular, am fost veşnic în doliu.

Există folclor, există legende, există fapte şi există întrebări rămase fără răspuns.

Dacă părinţii mei voiau mai mulţi copii, de ce au construit o casă doar cu trei dormitoare –

cine avea să-şi împartă dormitorul cu altul? îmi închipui că au ştiut că Bruce o să moară. Poate au vrut trei copii, dar şi-au făcut planuri pentru doi.

Când am întrebat-o pe Mama de ce o agenţie le-a dat un prunc atât de repede după moartea unui copil, n-a spus nimic. Iar apoi, când aveam douăzeci de ani, într-o după-amiază rece de iarnă, am stăruit să-mi dea mai multe informaţii, mai multe detalii. Făceam asta în momente sensibile, la ocazii speciale precum ziua de naştere a lui Bruce, comemorarea morţii lui, sau de ziua mea – dăţi când ea părea vulnerabilă, când simţeam o crăpătură la suprafaţă. De unde proveneam? Nu de la o agenţie, dar prin intermediul unui avocat; a fost o adopţie privată.

— Ne-am trecut numele pe listele agenţiilor, dar nu existau copii disponibili. Ni s-a spus că

cel mai bine e să întrebăm în stânga şi în dreapta, să informăm lumea că suntem în căutarea unui bebeluş.

Fiecare cutremur de identitate, fiecare schimbare în arhitectura structurii nesigure pe care mi-o construisem mă aruncă la pământ. Cât îmi mai era încă ascuns şi cât se uitase sau se pierduse odată cu ştersătura subtilă, revizuirea naturală a timpului?

Am întrebat iar:

— De unde am venit?

— Le-am spus tuturor că suntem în căutarea unui bebeluş şi, apoi, într-o zi, am auzit de un copil care urma să se nască, şi acela ai fost tu.

— Cum ai auzit de mine?

— Printr-o prietenă. O mai ţii minte pe prietena mea, Lorraine?

Mi-a spus numele unei persoane pe care am întâlnit-o odată, de mult. Lorraine mai cunoştea un cuplu care voia să adopte un copil, dar s-a dovedit că, în mod indirect, ştiau cine e mama – asta mi s-a spus, de parcă ar fi explicat ceva, de parcă faptul că se ştia cine e mama ar fi făcut ca totul să fie nul şi neavenit, nu pentru că era ceva în neregulă cu mama, ci pentru că era ceva în neregulă cu ştiutul.

Ca adultă, am întrebat-o pe Mama dacă vrea să o sune pe Lorraine, dacă vrea să o roage pe Lorraine să îi sune pe oamenii care ştiau în mod direct cine e mama mea şi să-i întrebe cine e.

Mama a refuzat. A spus, şi dacă acel cuplu are alţi copii care nu ştiau că sunt adoptaţi?

Ce legătură are asta cu mine? Şi ce aiureală incredibilă e ca cineva să nu vrea să le spună

copiilor lui că au fost adoptaţi!

În cele din urmă, Mama a sunat-o pe Lorraine – care a spus: „Las-o moartă.” A pretins că nu ştie nimic. Pe cine apăra? Ce ascundea?

Mama şi-a amintit ceva despre imobile, ceva despre un nume, dar nu şi-a amintit suficient.

De ce nu şi-a amintit? Părea să fie genul de lucru pe care nu vrei să-l uiţi.

— N-am vrut să ţin minte. N-am vrut să ştiu nimic. Am simţit că trebuie să te apăr. Cu cât ştiam mai puţin, cu atât mai bine. Mă temeam că o să se întoarcă şi o să încerce să te ia.

— Bine, să o luăm de la început – aţi auzit de un copil care urma să se nască, şi pe urmă ce?

— Şi pe urmă avocatul lui Poppop a reuşit să ia legătura cu femeia

respectivă şi s-au întâlnit, şi ne-a sunat, şi ne-a spus că e minunată, că e sănătoasă, în afară de nişte probleme cu dinţii – cred că nu şi-a îngrijit bine dantura. Am stabilit o căsuţă poştală şi a urmat un schimb de scrisori, şi pe urmă am aşteptat să te naşti.

— Ce spuneau scrisorile?

— Nu mai ţin minte.

Totul este introdus de „nu mai ţin minte”.

Am insistat, şi presiunea subtilă a provocat o uşoară descărcare de informaţii.

— Doar nişte informaţii de bază despre trecutul ei, despre sănătatea ei, despre cum mergea

sarcina. Era tânără, nu era măritată. Cred că tatăl tău era însurat. Unul dintre ei era evreu; celălalt, cred, era catolic, parcă. Ea ţinea foarte mult la tine, voia pentru tine ce era mai bun şi ştia că nu o să poată să te îngrijească singură. Voia să mergi într-o casă cu totul deosebită – o casă de evrei. Pentru ea era important să ştie că mergi undeva unde vei fi iubită. Voia să ai toate oportunităţile din lume. Cred că e posibil să fi locuit în nordul Virginiei.

— Ce s-a întâmplat cu scrisorile?

Îmi imaginez un teanc preţios de scrisori gingaşe, legat cu o panglică şi dosit în fundul unui sertar din măsuţa de toaletă a Mamei.

Mama face o pauză, se uită în sus şi într-o parte, ca şi cum şi-ar cerceta memoria.

— Cred că a mai fost o scrisoare după ce te-ai născut.

— Unde sunt scrisorile?

— Cred că au fost distruse, spune Mama.

— Nu ţi-a trecut prin minte că s-ar putea să le vreau, că ar putea să fie tot ce am avut vreodată?

— Ni s-a spus să fim foarte atenţi. N-am păstrat nimic. Ni s-a spus să nu păstrăm nicio dovadă, nicio amintire.

— Cine v-a spus?

— Avocatul.

N-am crezut-o. A fost alegerea ei. Mama nu a vrut să fiu adoptată. A vrut să fiu a ei. I-a fost frică de orice punea asta sub semnul întrebării.

— Şi pe urmă ce s-a întâmplat?

— Am aşteptat. Şi pe 18 decembrie 1961 am primit un telefon de la avocat, care ne-a spus:

„Pachetul dumneavoastră a sosit, e înfăşurat în panglici roz şi are zece degete la mâini şi zece la picioare.” L-am sunat pe dr. Ross, pediatrul nostru, şi el s-a dus la spital, s-a uitat la tine şi ne-a sunat. „E perfectă”, a spus.

— Altceva?

— După trei zile ne-am dus şi te-am luat.

Mi-am întâlnit părinţii pentru prima dată într-o maşină parcată lângă spital, după colţ.

Stăteau în maşină pe o stradă din centrul Washingtonului, în mijlocul unei furtuni de zăpadă, aşteptând să le fiu livrată. Cumpăraseră haine să mă îmbrace, să mă deghizeze, să înceapă să mă

facă a lor. Această luare şi predare sub acoperire erau înfăptuite de o prietenă îmbrăcată în mod intenţionat în haine vechi, ponosite – costumaţia ei fiind menită să nu atragă atenţia, să nu ofere informaţii; acesta este încă un amănunt pe care nu l-am ştiut decât la douăzeci de ani. Părinţii mei au stat în maşină, făcându-şi griji, în timp ce vecina s-a dus la spital să mă ia. Asta era o misiune secretă, putea să nu iasă bine. Ea – mama – putea să se răzgândească. Stăteau şi aşteptau, şi iată

că vecina venea prin zăpadă, cu o boccea în braţe.

M-a predat Mamei, şi părinţii m-au adus acasă, misiune îndeplinită.

Am în cap doar versiunea filmului aducerii acasă. O maşină mare, demodată, din 1961.

Centrul Washingtonului. Zăpadă. Nervozitate. Emoţie.

Povestea spune că fratele meu, Jon, foarte mândru, foarte emoţionat că bebeluşul cel nou venea acasă, stătea afară, pe alee, cu o pancartă făcută de el şi bunica – „Bine ai venit acasă, surioară”. Sosirea mea a

fost descrisă întotdeauna ca un moment magic, ca şi cum o zână şi-ar fi fluturat bagheta fermecată, declarând casa lecuită, lăsându-mă acolo ca pe un simbol, un talisman menit să pună în ordine totul, să scoată un tată şi o mamă din durerea lor.

Am fost dusă pe hol şi aşezată în patul cel mare din camera părinţilor mei. Vecinii, mătuşile şi unchii au venit cu toţii să mă vadă; un trofeu – cel mai frumos bebeluş pe care îl văzuseră

vreodată. Aveam un păr negru şi des, care stătea ca o rachetă gata de lansare, şi ochii de un albastru intens. „Aveai obrajii roz şi bucălaţi – ne venea să te mâncăm toată! Erai perfectă.”

Gândiţi-vă la diferenţele de anticipare; în cazul unui prunc neadoptat, membrii familiei ar fi venit la spital. M-ar fi văzut lângă mama sau m-ar fi vizitat în camera nou-născuţilor, distingându-mă din dispozitivul poliţienesc al coşurilor împletite în care erau pruncii.

Dar, iată că, asta începe cu un telefon: „Pachetul dumneavoastră a sosit şi este înfăşurat în panglici roz.” Pediatrul de încredere a fost trimis la spital pentru a evalua marfa – gândiţi-vă la filmele în care traficantul de droguri încearcă substanţa înainte de a da banii. Felul în care se desfăşoară povestea are ceva sordid, imposibil de evitat. Am fost adoptată, achiziţionată, comandată şi ridicată ca un tort de la cofetărie.

Când aveam douăzeci de ani, Mama mi-a mărturisit că „prietena” care mă luase în primire era vecina de alături. Nu mi-a venit să cred că în toţi aceşti ani trăisem alături de cineva care o văzuse pe mama mea, care chiar se întâlnise cu ea faţă-n faţă.

Am sunat-o pe vecină.

— Ia zi, am spus. Ai văzut-o pe mama mea?

Vecina a fost precaută.

— Sper că nu ai de gând să faci ceva în privinţa asta, a spus ea. Sper că nu ai să o iei pe urmele poveştii.

Această reacţie a ei m-a uimit. De ce se temea? Că am să-mi distrug familia, că am să distrug familia femeii, că am să provoc vreun dezastru? Dar cu mine cum rămânea, cu viaţa mea, cu haosul imens care fusese existenţa mea?

— Cum arăta?

— Era frumoasă. Purta un costum de tweed şi nu mi-a venit să cred că tocmai născuse. Nu părea deloc că fusese însărcinată. Era subţire. Şi avea părul prins în coc.

Mi-am imaginat-o pe Audrey Hepburn.

— Semăna cu mine?

Nu mai ţin minte ce a spus vecina. Suferam de acea surzenie care apare în momente de mare importantă.

— Eram prost îmbrăcată, îmi spunea vecina. M-am deghizat. Am vrut ca ea să nu ştie nimic.

Şi ea era foarte interesată ca nimeni să nu ştie cine e.

Misterul care înconjura evenimentul era enorm, totul era discreţie şi substrat psihologic. De dedesubtul uneltirii se afla elementul de ruşine, ca nimeni să nu vorbească vreodată despre asta.

— „Dacă mă vezi vreodată, să nu arăţi că ştii cine sunt", a spus femeia. Asta însemnând că

dacă mă întâlneam vreodată cu ea la o petrecere sau prin oraş, trebuia să mă prefac că nu o cunosc, mi-a spus vecina.

— Ai mai văzut-o de atunci?

— Nu, n-am mai văzut-o.

„Dacă mă vezi vreodată să nu arăţi că ştii cine sunt." Singura linie de dialog, singurul citat

direct.

Dimineaţa, Mama intră în camera mea cu un petic de hârtie, se aşază pe marginea patului şi mă întreabă din nou:

— Vrei numele?

Nu răspund. Chiar dacă l-aş vrea, n-aş spune-o – ar fi ca un fel de trădare.

— E acelaşi nume cu al unei prietene de-a ta, spune ea, ca şi cum ar fi încercat să

pregătească subiectul, să-l detoxifice, să-l facă oarecum mai plăcut.

Cred că are un frate, un avocat care locuieşte în zonă – Frosh a recunoscut numele.

— Poţi să-l laşi pe birou, spun.

Numele ei este Ellen. Ellen Ballman. Sună a nume fals. Ballman. Cum arată? Cu ce se ocupă? E deşteaptă?

Am cunoscut odată o femeie adoptată a cărei mamă se întorsese şi o găsise. Mama era un fotograf care călătorea mult. Era fermecătoare, caldă, respectuoasă. A spus: „Vreau doar să ştii că, dacă ai nevoie de mine, sunt aici."

Ellen are un frate care trăieşte în zonă, spuse Mama. Caut adresa fratelui. Mă duc să dau o raită. Încerc să văd dacă ţine conceptul de familie biologică. Casa lui se află pe ruta mea regulată. De obicei, eu şofez când meditez, şofez aşa cum alţii fac jogging. Am un program regulat, repere. Fac acest drum, dus-întors, de ani de zile – ce ciudat că locuinţa unchiului meu e după colţ, la stânga.

Cărămidă albă, multe maşini, un inel de baschet pe alee – un punct sensibil. Când eram puştoaică, lucrul pe care mi-l doream cel mai mult era un inel de baschet. De o sută de ori pe an am cerut unul, iar părinţii mei, deloc interesaţi de sport, au refuzat. Un inel ar fi stricat integritatea estetică a casei. Jucam în vecini, jucam pe stradă, jucam până când, inevitabil, cineva scotea capul pe fereastră şi îmi sugera să mă duc acasă, la cină.

Parchez în faţa casei unchiului; aceasta este prima dată când mă aflu la câţiva metri de cineva cu care am o legătură biologică. Stau şi mi-i imaginez înăuntru, pe unchiul şi fiii lui, verii mei. Decoraţiunile de Crăciun sunt puse. Le văd pe fereastră bradul. Îmi imaginez că este o casă

fericită, prosperă. Mi-i imaginez ca fiindu-mi superiori – o iau din loc.

Sun un detectiv privat, prietena unei prietene – şi ea adoptată. Îi dau puţinele informaţii pe care le deţin..

— Acordă-mi câteva ore, spune ea.

Sunt spion, sunt vânător, gata să prind prada. Habar n-am ce să fac în afară de faptul că vreau informaţii, ceva de la care să pornesc. Nu mai vreau surprize.

Detectivul privat mă sună.

— Femeia pe care o cunoşti nu are telefon pe numele ei în New Jersey. Şi nu are permis de conducere eliberat local, dar are o casă în zona Washingtonului.

Detectivul privat îmi dă adresa. Mă urc iar în maşină. E aproape, foarte aproape. Chiar a locuit atât de aproape? A trăit acolo tot timpul? Oi fi văzut-o undeva, fără să ştiu, într-un mail sau într-un restaurant? Dau ocol casei. Pare pustie. Parchez, bat la uşa unui vecin – pun întrebări, discut cu străini.

Ce e un străin? Cine e străină? Ar putea foarte bine să fie mama mea.

— Ştiţi ce s-a întâmplat cu cei de alături? S-au mutat? Aveţi idee unde?

Nimeni nu ştie nimic.

Mă duc la biblioteca din copilărie, cu rapoarte despre cărţi şi proiecte ştiinţifice. Caut lucruri. Întotdeauna caut lucruri. Fac rost de o hartă a orăşelului din New Jersey, unde trăieşte ea, găsesc strada ei. Nimic. De ce nu e înregistrată? Trăieşte cu cineva? Are alt nume? E

mincinoasă? E în afara legii?

***

Îl sun pe Frosh, avocatul.

— O scrisoare. Aş vrea o scrisoare, spun. Vreau informaţii – unde a crescut, cât de şcolită

este, cum îşi câştigă existenţa, care este istoria medicală a familiei şi care au fost împrejurările adopţiei mele.

Cer povestea familiei mele. Solicitarea mea are un caracter urgent; simt că trebuie să mă

grăbesc şi să cer tot ce vreau să ştiu. Ea ar putea dispărea la fel de neaşteptat cum a sosit.

De îndată ce închid, încep să aştept scrisoarea.

Scrisoarea ei soseşte după zece zile, fără tamtam. Poştaşul nu vine alergând pe stradă, strigând: „E aici! E aici! V-a sosit identitatea!” Soseşte într-un plic de la firma de avocatură, însoţită de un bilet în care avocatul se scuză că nu mi-a dat-o mai repede. Este clar că scrisoarea a fost deschisă, posibil citită. De ce? Nimic nu e personal? Sunt supărată, dar nu spun nimic. Nu consider că am dreptul. Este una dintre complicaţiile patologice ale adopţiei – cei adoptaţi nu au cu adevărat drepturi – viaţa lor înseamnă întreţinerea secretelor, a nevoilor şi dorinţelor altora.

Scrisoarea e bătută la maşină, pe foi cenuşii de hârtie, simple şi mici, cu numele ei imprimat în partea de sus. Limbajul ei este ciudat de protocolar, fără întorsături meşteşugite din condei. O

citesc repede şi încet în acelaşi timp, aşteptând să o înţeleg, incapabilă să o înţeleg. O citesc şi o recitesc. Ce îmi spune ea?

…La vremea când eram însărcinată cu această fetiţă, nu se cuvenea ca o fată să aibă un copil în afara căsătoriei. Asta a fost probabil cea mai grea decizie pe care a trebuit să o iau în toată

viaţa mea. Aveam douăzeci şi doi de ani şi eram foarte naivă. Mama m-a crescut cu severitate şi la adăpost de toate.

Ţin minte că eram cu ea în spital şi o îmbrăcam în ziua în care am părăsit amândouă spitalul.

Nu i-am uitat niciodată părul negru, frumos şi ochii albaştri şi gropiţele din obraji. Mă mai văd încă în taxi, cu doamna cu care am ieşit din spital şi care urma să preia pruncul; îmi cerea să îi dau fetiţa. Nu voiam să îi dau copilul, totuşi mi-am dat seama că nu am puterea să am grijă de ea singură. Da, am iubit întotdeauna această fetiţă şi, de când s-a născut, în fiecare decembrie din viaţa mea am suferit îngrozitor că nu o am lângă mine.

Scrie că emisiuni de televiziune precum Oprah şi Maury i-au dat curajul şi încrederea să iasă

în faţă. Scrie unde s-a născut, pe ce stradă a locuit în copilărie, cum a crescut. Spune cum se numeau părinţii ei şi când au murit. Spune ce înălţime şi ce greutate are, Scrie că nu a uitat niciodată.

Fiecare informaţie alunecă în mine, prinde rădăcină, se înfiripă adânc. Nu există filtre, nu există ecrane. Nimic nu mă apără de asta.

Îşi încheie scrisoarea spunând: „Nu m-am măritat niciodată, m-am simţit mereu vinovată că

am dat această fetiţă." Eu sunt acea fetiţă.

Îl sun pe avocat şi îi mai cer o scrisoare, cu mai multe informaţii, o istorie medicală, o explicaţie mai amănunţită despre ce s-a întâmplat, cu ce se ocupă de atunci, şi o fotografie a ei. O

zi mai târziu, într-un atac de panică, îl sun iar pe avocat:

— Oh! spun. Oh, am uitat! Aţi putea să întrebaţi cine e tatăl? Nu tatăl meu, ci tatăl.

— Bine, spune el. Bine, am să trec pe listă.

După câteva zile soseşte o a doua scrisoare, şi asta fiind anterior deschisă.

Presupun că ar trebui să-ţi povestesc despre Norman Hecht. Mi-e greu să o fac, pentru că, pentru mine, lucrul ăsta dă timpul înapoi. M-am dus să lucrez pentru Norman la Princess Shop, din centrul Washingtonului. Aveam cincisprezece ani. Lucram joi noaptea şi sâmbăta. Pe timpul verii lucram cu normă întreagă. După cum ştii, Norman era mult mai în vârstă decât mine.

Era foarte bun cu mine. Această relaţie a început foarte nevinovat. Se oferea să mă ducă

acasă cu maşina, iar pe drum discutam despre multe lucruri. Apoi, într-o zi când eram la lucru, m-a întrebat dacă vreau să merg să iau cina cu el. Acesta a fost începutul. La şaptesprezece ani, a sunat-o pe mama şi a întrebat-o dacă poate să se însoare cu mine. Mama a spus: „E prea tânără."

A închis telefonul, s-a întors spre mine şi mi-a spus: „Nu vreau să te mai vezi cu acest bărbat." La acea vreme eram îndrăgostită şi nimic din ce mi-ar fi spus nu m-ar fi oprit.

Am fost mereu o persoană foarte hotărâtă. Încăpăţânată, dacă vrei.

Aşa sunt eu. Pe atunci Norman era căsătorit, dar mi-a promis că divorţează şi se însoară cu mine.

Nu a fost ideea mea, ci a lui. Timpul a trecut, iar eu am rămas însărcinată. Norman a fost de părere că ar trebui să plec în Florida. Voia să cumpere o casă pentru amândoi. Trei luni mai târziu, sunt foarte nefericită. Mă întorc la Washington. Eu şi Norman începem să avem neînţelegeri. În ultimele trei luni de sarcină am stat la mama, în Virginia, unde locuia ea. Cu puţin înainte de naşterea copilului, Norman a spus din nou că vrea să se însoare cu mine. A întrebat dacă poate să vină să mă ia şi să mergem să cumpărăm lucruri pentru bebeluş. L-am refuzat. Nu l-am sunat când s-a născut copilul.

Din câte ştiu, Norman locuieşte în Potomac, Maryland.

Are patru copii. Toţi copiii lui s-au născut înainte de naşterea copilului nostru. A fost jucător de fotbal american. Din câte ştiu, tatăl lui era evreu, mama lui, irlandeză. Am cunoscut-o numai pe mama lui. Era o femeie micuţă, dolofană. Foarte amabilă şi foarte bună cu mine.

Ai întrebat de starea generală a sănătăţii mele. Periodic am probleme cu bronşita. Asta se tratează cu medicamente. Vremea umedă nu-mi face bine. Iau pilule pentru hipertensiune. În rest, mă simt bine. Sunt mioapă şi am dinţi sensibili. Ambele moştenite, ochii de la tata, dinţii de la mama.

Îşi încheie astfel a doua scrisoare: „… Mi-e tare teamă că am să fiu dezamăgită de ceea ce fac acum.”

Mai târziu îmi va spune că, citind scrisoarea, Frosh a recunoscut numele tatălui şi a sunat-o spunându-i că dacă are de gând să dea numele tatălui ar fi bine să îl anunţe de ceea ce face. Îmi va spune că l-a sunat pe tata şi că el a fost şocat să aibă veşti de la ea, îngrozit de ce face ea, şi i-

a spus că faptul că se uită la Oprah şi Maury era sub demnitatea ei.

Frosh mă scoate din minţi cu felul în care procedează. Este o intruziune şi o întrerupere a evenimentelor – de partea cui este, ce urmăreşte, pe cine încearcă să protejeze? Nu vreau ca cineva să-mi citească scrisorile. Îmi iau o căsuţă poştală. Îl sun pe Frosh şi îl rog să îi transmită

lui Ellen noua mea adresă poştală. Intenţionat nu-i dau numele meu

de familie sau numărul de telefon. După ce timp de treizeci şi unu de ani n-am deţinut niciun control asupra acestei situaţii, trebuie să am o măsură a lucrurilor, un contact moderat.

Tatăl, încă un nume de căutat în cartea de telefon, alte spaţii goale de completat. Ce a însemnat pentru avocat numele lui? De ce l-a recunoscut? Cine e tatăl meu?

Sun un prieten din Washington, un localnic, un om care ştie multe.

— Îţi sună cunoscut numele ăsta?

Pauză.

— Da. Obişnuia să vină la unul dintre cluburi.

— Altceva? întreb.

— Asta e tot ce îmi vine în minte. Dacă îmi mai amintesc ceva, te anunţ.

— Mulţumesc.

— Hei, e vorba de cineva despre care te gândeşti să scrii?

Săptămâna următoare, părinţii mei îmi fac o vizită inopinată la New York.

— Surpriză!

Sunt incredibil de drăguţi, de calzi şi iubitori, de parcă aş avea o boală incurabilă – şase luni de trăit.

— Am vrea să te scoatem la masă, spun ei.

Nu pot să merg şi nu pot să le spun de ce. Îi trimit la masă, ştiind că, în timp ce ei simt plecaţi, o voi suna pe ea.

Are cel mai înspăimântător glas pe care l-am auzit vreodată – jos, nazal, grav, vag animalic.

Îi spun cine sunt şi ea ţipă „Oh, Doamne! Asta e cea mai minunată zi din viaţa mea!” Glasul ei, emoţia ei vin în rafale, ca nişte semne de punctuaţie – nu-mi dau seama dacă râde sau plânge. În fundal se aude un pocnet slab, urmat de trasul aerului în piept – fumează.

Convorbirea telefonică este emoţionantă, cu o tentă de flirt, ca o primă întâlnire, ca începutul a ceva. Există un val de curiozitate, dorinţa de a şti totul imediat. Cum e viaţa ta, cum încep şi sfârşesc zilele tale? Cum te distrezi? Cum ai ajuns să mă găseşti? Ce vrei?

Fiecare nuanţă, fiecare detaliu înseamnă ceva. Sunt ca o amnezică trezită la realitate. Lucruri pe care le ştiu despre mine, lucruri care există fără limbaj, armele mele, tiparele mele mentale de tragere – părţi din mine, care sunt fundamental, inexorabil eu, sunt repetate la celălalt capăt al firului, confirmate ca o potrivire de ADN. Senzaţia nu este întru totul plăcută.

— Vorbeşte-mi despre tine – cine eşti? întreabă ea.

Îi spun că locuiesc în New York, sunt scriitoare, am un câine. Nici mai mult, nici mai puţin.

Îmi spune că adoră New York-ul, că tatăl ei venea la New York şi se întorcea întotdeauna cu

[1]

cadouri de la FAO Schwartz .

Îmi spune că şi-a iubit mult tatăl, care a murit de infarct când ea avea şapte ani, din cauză că

îi plăcea „mâncarea grea”.

Acest lucru îmi provoacă imediat o durere în piept: ideea că aş putea muri de infarct de tânără, că acum ştiu că trebuie să fiu atentă, că lucrurile care îmi plac cel mai mult sunt periculoase.

Ea continuă:

— Provin dintr-o familie foarte ciudată. Nu suntem tocmai în regulă.

— Cum adică ciudată? întreb.

Îmi spune că mama ei a murit de atac cerebral, în urmă cu câţiva ani. Îmi povesteşte despre viaţa ei năruită, despre cum s-a mutat din Washington în Atlantic City. Îmi spune că după ce m-a născut, mama ei nu a vrut să vină la spital să o ia. A trebuit să ia autobuzul până acasă. Îmi spune că a trebuit să apeleze la toată puterea şi la tot curajul ei să vină să mă caute.

Şi apoi spuse:

— Ai veşti de la tatăl tău? Ar fi plăcut dacă ne-am putea întâlni toţi trei. Am putea să venim la New York şi să luăm masa împreună.

Vrea totul dintr-odată, şi asta e prea mult pentru mine. Stau de vorbă cu femeia care toată

viaţa s-a conturat ameninţător în mintea mea, uriaşă, şi sunt îngrozită. În gândurile mele e o fisură

adâncă, un refren care se va repeta constant: nu sunt cine credeam că sunt, şi habar n-am cine sunt.

Nu sunt cine credeam că sunt şi nici ea regina reginelor pe care mi-am imaginat-o.

— Nu ne putem vedea, încă.

— De ce nu pot să te văd?

Sunt tentată să-i spun „Nu mă poţi vedea acum, pentru că acum nu sunt vizibilă pentru nimeni, nici chiar pentru mine. M-am evaporat."

— Când mai putem sta de vorbă? întreabă ea, în timp ce pun receptorul jos. Când? Sper să

mă ierţi pentru ce ţi-am făcut acum treizeci şi unu de ani. Când pot să te văd? Dacă ai spune da, aş veni chiar acum acolo. Aş fi la uşa ta. Ai să mă suni curând? Te iubesc. Te iubesc foarte mult.

Părinţii mei se întorc de la masă. Mă uit la o fotografie a ei, o copie xeroxată după carnetul de conducere, pe care mi-a trimis-o avocatul. Ellen Ballman, puternică, masivă, fioroasă, ca un gardian de închisoare. În plic mai e o fotografie – Ellen cu o nepoată şi un nepot, cu animale de pluş în fundal. Felul în care i se citesc sentimentele pe faţă are ceva vag familiar. Găsesc urme din mine în obraji, ochi, sprâncene şi frunte.

— De unde a avut numele lui Frosh? vrea să ştie Mama.

— A spus că l-a auzit odată şi nu l-a mai uitat.

— Interesant, spune Mama, pentru că Frosh nu a fost primul avocat; primul avocat a murit şi l-am luat pe Frosh după ce te-ai născut tu,

când aveam nişte probleme.

— Ce fel de probleme?

— Ea nu a semnat actele. Trebuia să le semneze înainte de a părăsi spitalul, şi nu a făcut-o.

Pe urmă am stabilit să vină la o bancă să le semneze, şi nu s-a arătat. Nu a semnat nimic, iar când ne-am dus prima dată la tribunal, judecătorul nu a vrut să ne lase să te adoptăm din cauză că

actele nu erau semnate. După mai bine de un an, un alt judecător ne-a permis, în sfârşit, să te adoptăm, fără semnătură. Un an întreg am trăit cu frică. Îmi era teamă să te las singură cu altcineva decât tata sau bunica, îmi era teamă că, dacă mă întorc, o să vină înapoi şi o să te ia.

Mă gândesc că Mama a pierdut un copil cu şase luni înainte de a mă naşte eu, că l-a introdus şi l-a scos din lume. Mă gândesc că m-a primit ca pe un fel de dar de însănătoşire, şi pe urmă s-a temut că şi eu am să dispar în orice clipă. Nu-i spun Mamei unul dintre primele lucruri pe care mi le-a spus Ellen Ballman: „Dacă aş fi ştiut unde eşti, aş fi venit şi te-aş fi luat.” Nu-i spun Mamei că s-a dovedit că, în tot acest timp, Ellen Ballman nu a fost departe – la câteva mile. „Mă uitam la copii,” mi-a spus Ellen. „Şi uneori mă luam după ei, întrebându-mă dacă vreunul dintre ei eşti tu.”

***

Conversaţiile noastre sunt frecvente – o sun de câteva ori pe săptămână, dar nu-i dau numărul meu de telefon. Conversaţiile sunt seducătoare, produc dependenţă, devin istovitoare.

Fiecare mă zguduie; fiecare necesită o perioadă de recuperare. De fiecare dată când îi spun ceva, ea ia informaţia şi o ţine prea strâns, reinventând-o şi înapoindu-mi-o într-un fel în care mă face să vreau să îi spun mai puţine, să vreau să nu ştie nimic.

Îmi spune că nu s-a înţeles niciodată cu tatăl ei vitreg şi că mama ei era rece şi crudă. Simt că nu îmi spune tot. Am senzaţia că acasă s-a întâmplat ceva în care a fost implicat tatăl vitreg şi că mama a aflat şi a dat vina pe ea pentru acel lucru – ceea ce ar explica şi animozitatea

dintre ei şi de ce Ellen, ca adolescentă, a fost împinsă în braţele unui bărbat însurat, mult mai în vârstă.

Nu-i pun niciodată întrebarea direct. Pare un lucru deranjant; nevoia ei de a se apăra e mai puternică decât nevoia mea de a şti. O mare parte din ce spune ea are un mister ciudat şi 2

neliniştitor, care face greu de lămurit povestea. Îmi aminteşte de Blanche DuBois a lui Tennessee Williams, care trece de la o persoană la alta, disperată să capete ceva, să găsească alinarea unei dureri de nealinat. Lipsa ei de sofisticare mă face să nu ştiu dacă are o inteligenţă limitată, sau este şocant de naivă.

— Te-ai gândit să faci un avort?

— Gândul ăsta nu mi-a trecut niciodată prin minte. N-aş fi putut să o fac.

Sarcina, bănuiesc, a fost modul perfect de a ieşi din casa mamei ei şi de a intra în viaţa tatălui meu. Trebuia să fi părut o idee bună, până ce tata a refuzat să-şi părăsească soţia. A încercat. A trimis-o pe Ellen în Florida spunându-i că o să vină şi el – şi nu s-a arătat niciodată.

Dorul de casă a făcut-o ca după trei luni să se întoarcă la Washington. Au luat un apartament împreună; timp de patru zile, a trăit cu Ellen. Pe urmă s-a întors, pretinzând că „le este dor copiilor lui de el”. Ellen a pus să fie arestat în baza unei vechi hotărâri din Maryland, pentru abandonare. La acea vreme şi soţia lui era însărcinată, cu un băiat care s-a născut cu trei luni înaintea mea.

— La un moment dat, mi-a spus să ne întâlnim la firma avocatului lui, ca să găsim o cale de a rezolva totul, spune ea. Am stat cu el şi cu avocatul lui, şi avocatul a trasat o diagramă şi a spus: „Asta e toată averea, asta e tot ce există şi trebuie să ajungă tuturor.” „Eu nu sunt o parte din avere”, am spus şi am plecat. În viaţa mea n-am fost atât de furioasă.

Parte din avere. I-am spus prietenei mele, Esther, că aştept un copil şi nu ştiu ce să fac. Ea mi-a spus că ştie pe cineva care vrea să adopte un bebeluş. I-am spus că pruncul trebuie să

meargă într-o familie de evrei care să se poarte bine cu el. Îţi spuneam „pruncul”. Nu ştiam dacă

eşti băiat sau fată. Nu puteam să te îngrijesc singură – domnişoarele nu aveau copii.

Se întrerupe.

— Crezi că, într-o zi, am putea avea un portret cu noi două?

Cererea ei pare că vine din altă lume, din altă viaţă. Ce ar face ea cu un portret? L-ar atârna deasupra şemineului ei din Atlantic City? I l-ar trimite de Crăciun tatălui meu? E într-un timp care s-a oprit, plin cu fantezii despre ceea ce ar fi putut să fie. După treizeci şi unu de ani, s-a întors să

revendice viaţa pe care nu a avut-o niciodată.

— Trebuie să plec, întârzii la cină, spun.

— Bine, spune ea, dar înainte să pleci pune-ţi puloverul de caşmir ca să nu răceşti.

N-am pulover de caşmir.

— Când pot să te văd? începe iar.

— Toate astea sunt noi pentru mine, Ellen. Poate tu te-ai gândit mult înainte de a mă contacta, dar la mine e vorba de doar câteva săptămâni. Trebuie să iau lucrurile încet. Vom mai vorbi în curând.

Închid. Puloverul este fantezia lui Ellen, imaginea unei experienţe care nu este a mea, dar care are înţeles, sens altundeva – în trecutul ei.

Mă pierd. Pe stradă văd oameni care arată la fel – familii în care fiecare chip este o versiune nuanţată a celuilalt. Mă uit cum stau, cum merg şi vorbesc, variaţiuni pe aceeaşi temă.

După câteva zile, o sun iar pe Ellen.

— Ruggles a dormit în hol, spune ea.

Ruggles e animăluţul de pluş pe care i l-am trimis, într-un gest de amabilitate. În seara asta Ruggles sunt eu.

Se aude scăpăratul unei brichete, cum trage dintr-o ţigară.

— Sunt supărată pe tine, îţi dai seama?

— Da.

— De ce nu vrei să mă vezi? scânceşte ea. Mă chinuieşti. Ai mai multă grijă de câinele tău decât de mine.

Trebuie să am grijă de ea? De asta s-a întors?

— Ar trebui să mă adopţi... şi să ai grijă de mine, spune ea.

— Nu pot să te adopt, spun.

— De ce?

Nu ştiu ce să-i răspund. Nu ştiu dacă vorbeşte serios sau glumeşte. Ce s-a întâmplat cu „în interesul copilului”? Cine e părintele şi cine e copilul? Nu pot să-i spun că nu vreau un copil de cincizeci ani.

— Mă sperii, e tot ce reuşesc să spun.

— De ce nu vrei să mă ierţi? De ce eşti întotdeauna supărată pe mine?

— Nu sunt supărată pe tine, îi spun şi este întru totul adevărat.

Sunt oricum, numai supărată pe ea nu.

— Să nu rămâi supărată pe mine pe vecie. Dacă aş fi ştiut unde eşti, aş fi venit şi te-aş fi luat.

Imaginează-ţi asta – să fii răpită de propria mamă, aceeaşi mamă care te-a dat la naştere. A

trăit la nici două mile de locul în care am crescut şi, din fericire, nu a ştiut cine sau unde sunt. Nu-mi pot închipui ceva mai înspăimântător.

— Nu sunt supărată pe tine.

Sunt îngrozită de felul în care mă văd în ea – doaga lipsă nu e ceva cu totul străin – şi înfricoşată că, în final, aş putea sfârşi respingând singura persoană pe care n-am avut niciodată

intenţia să o resping. Dar nu supărată. Nu neiertătoare. Cu cât stăm mai mult de vorba, cu atât sunt mai fericită că m-a abandonat. Nu mă pot imagina crescând alături de ea. N-aş fi supravieţuit.

— Ai veşti de la tatăl tău? Mă mir că nu a luat legătura cu tine.

Îmi trece prin minte că e posibil ca „tatăl meu” să fi avut faţă de ea aceeaşi reacţie ca mine, că mă pune pe picior de egalitate cu ea, şi că acesta este unul dintre motivele pentru care păstrează distanţa. Şi îmi mai trece prin minte că s-ar putea ca el să creadă că eu şi cu ea suntem cumva înţelese, conspirând să obţinem ceva de la el.

Îi scriu şi eu o scrisoare, informându-l despre cât de surprinsă am fost de apariţia lui Ellen, şi propunându-i, cu toate că nici el, nici eu nu am căutat asta, să încercăm să rezolvăm lucrurile cât de cât cu eleganţă. Îi spun câte ceva despre mine. Îi ofer un mijloc de a mă contacta.

Mă duc la sala de gimnastică. Deasupra capului este o consolă cu televizoare, CNN, MTV şi Cartoon Network. Mă uit la un desen animat în care un coş în care e un pui de pasăre este lăsat în faţa unei uşi de lemn cioplită la baza unui copac. Pe ecran apar cuvintele „Cioc, cioc". Un cocoş

mare deschide uşa şi ia coşul. De pânza care acoperă coşul este prins un bilet.

Stimată doamnă,

Vă rog să aveţi grijă de micuţul meu.

Semnat,

Cea mare.

Cocoşul se uită înăuntru; un pui de pasăre, mic dar vioi, scoate capul. Cocoşul începe să

freamăte. Imaginea puiului de pasăre în tigaie dansează în capul cocoşului. O găină cu bonetă

intră în casă şi îl goneşte pe cocoş. Cocoşul e dezamăgit. Eu sunt pe banda de alergare, în lacrimi.

Trec câteva luni. Este o noapte rece dintre sfârşitul iernii şi începutul primăverii, şi sunt în Washington. Timp de o oră am dat ocol casei tatălui meu, întrebându-mă de ce nu mi-a răspuns la scrisoare.

Sunt detectiv, spion, bastard. Casa e mare; are piscină, teren de tenis, iar pe alee sunt multe maşini. Stau afară, la adăpostul nopţii, imaginându-mi-l cu familia lui, cu soţia, cu ceilalţi copii ai lui.

Stau afară şi mă uit înăuntru, luminile din interior le dezvăluie viaţa. Ferestrele luminate sunt ca nişte cutii care emit raze X.

De afară s-ar părea că o duce mai mult decât bine. Pereţii uneia dintre camerele de la etaj simt zugrăviţi într-un verde intens, cu chenar alb. Îmi închipui că e o bibliotecă.

Văd o fată dând la o parte perdeaua şi uitându-se afară – e sora mea?

În curtea din faţă e o pancartă cu „De vânzare". Mi-l imaginez pe agentul imobiliar venind şi

făcând un tur, trecând dintr-o cameră în alta ca o adevărată stafie, nevăzută, necunoscută, adunând informaţii, uitându-se în debarale, dulapuri, însuşindu-şi o falsă intimitate, uitându-se prin lucrurile lor, observând cum trăiesc, cum derulează hârtia igienică, ce cărţi au pe noptieră.

Stau în faţa casei până mă voi fi săturat şi apoi mă voi târî înapoi spre casa părinţilor mei.

Pe robotul telefonic de acasă, din New York, e un mesaj – glasul aspru, accentuat, enervant.

„Secretul tău e în aer. Ştiu cine eşti şi ştiu unde locuieşti. Îţi citesc cărţile."

Formez imediat numărul ei.

— Ce urmăreşti, Ellen?

— Am descoperit cine eşti, A.M. Homes. Îţi citesc cărţile.

Este singura dată în viaţa mea când regret că sunt scriitoare. Are ceva de-al meu şi crede că

mă are pe mine.

— Cum ai obţinut numărul meu?

— Sunt foarte deşteaptă. Am sunat la toate librăriile din Washington şi am întrebat: „Cine e scriitoarea din Washington al cărei prenume e Amy?" La început m-am gândit că eşti altcineva, altă Amy care a scris o carte despre Dumnezeu, iar pe urmă una dintre librării m-a ajutat şi mi-a dat numărul tău.

Stă la pândă, vânându-mă. Nu mai răspund la telefon. De fiecare dată când sună telefonul, de fiecare dată când îmi verific mesajele, trebuie să îmi fac curaj.

— Locuieşti cu cineva pe Charles Street? E acolo? Nu-i place când sun?

— De unde ştii că locuiesc pe Charles Street?

— Sunt un detectiv bun.

— Găsesc că treaba asta este foarte supărătoare, Ellen. De unde ştii unde stau?

— Nu sunt obligată să-ţi spun.

— Atunci, nici eu nu sunt obligată să continui această discuţie, spun.

— De ce nu vrei să mă vezi? Trebuie să vin acolo să te găsesc? Trebuie să vin la Columbia University să te prind? Trebuie să stau la rând să capăt autograful tău?

— Trebuie să pot să-mi fac treaba. Trebuie să-mi ţin cursurile, şi să-mi promovez cărţile prin ţară, şi să fac toate lucrurile pe care trebuie să le fac fără să-mi fac griji că mă urmăreşti până în pânzele albe. Nu poţi să faci asta. Trebuie să fiu aptă să-mi dirijez viaţa.

— Am nevoie să te văd.

Nu există limite. Totul e legat de nevoia ei, permanentă şi totală – vrea din ce în ce mai mult.

Nu mi se dă voie să am reguli. Nu mi se permite să refuz.

Când eram copil, plângeam uneori de nu puteam fi potolită. Aveam un plâns primitiv, ca un muget, profund gutural, celular şi întru totul real, încât o îngrozea pe Mama.

— Încetează, trebuie să încetezi! Mă auzi? Te rog să termini.

Dacă reuşeam să vorbesc cât de cât, singurul lucru pe care îl spuneam era: „Vreau la mami.

Vreau la mami.” Iar şi iar – o incantaţie. O repetam la nesfârşit, găsindu-mi alinarea în tocirea cuvintelor „vreau la mami, vreau la

mami”.

— Sunt aici, îmi spunea ea. Eu sunt mama ta. Eu sunt singura mamă pe care o ai.

După ce Ellen s-a întors, n-am mai plâns niciodată aşa. Tânjeam după ceva ce nici nu exista.

M-am lămurit în privinţa lipsei de puritate – nu sunt copilul adoptat al Mamei, nu sunt

copilul lui Ellen. Sunt un amalgam. Voi fi întotdeauna ceva îmbinat prin lipire, ceva uşor stricat.

Nu e ceva din care mi-aş putea reveni, ci ceva pe care trebuie să îl accept, cu care să trăiesc…

cu înţelegere.

Vreau la mami.

— Ai vrea să nu se fi întors? mă întreabă Mama. Ai vrea ca noi să nu îţi fi spus?

— Nu era secretul vostru.

Îmi doresc să nu se fi întors? Câteodată. Da. Dar odată ce s-a întâmplat, n-aş mai fi vrut să

opresc curgerea informaţiilor. Ciclul vital al informaţiilor ţine de soartă. Odată ce obţii ceva, efortul de a-l nega, de a anula informaţiile este uriaş şi potenţial mai periculos decât să merg pur şi simplu înainte cu ele şi să văd unde mă duc.

Orbire – mai 1993. În ziua în care îmi este publicat romanul îmi bag accidental *The New York Times* în ochi şi îmi sfâşii corneea. Durerea e arzătoare. Caut bâjbâind numărul oftalmologului şi plec în grabă la cabinetul lui, întorcându-mă după câteva ore, având pe faţă

ceva ce seamănă cu un tampon uriaş. Am un mesaj de la editorul meu care mă anunţă că în acea dimineaţă a apărut în *The Washington Post* recenzia cărţii mele, un mesaj de la Mama care îmi spune că a comandat negrese şi crudităţi pentru prezentare de mâine a cărţii, în Washington, şi un mesaj de la „tatăl”.

„Sunt Norman”, spune el, cu glas şovăitor, înecat. „Am primit scrisoarea ta. Sună-mă când ai o clipă liberă.”

E mai bine de o lună de când i-am scris. Dacă recenzia nu ar fi apărut în Post, m-ar mai fi sunat? Dacă prăjeam hamburgeri într-un Mcdonalds în loc să scriu cărţi, aş mai fi primit veşti de la el?

— Ei bine, ca să vezi, spune el când îl sun înapoi.

Este mare mahăr, plin de el, însă are ceva, un fel de timiditate pe care o apreciez.

— Ai vorbit cu Doamna Balaur? întreabă el.

Presupun că se referă la Ellen.

— E cam nebună.

El râde.

— Aşa a fost mereu. De asta a trebuit să fac ce am făcut.

Norman, o fostă vedetă de fotbal, veteran de război, se simte obligat, din anumite motive, să-mi fină un discurs de încurajare. După cincizeci de ani de la momentul respectiv, îmi citează ce i-a spus antrenorul cu privire la rămânerea în joc, la a nu abandona. Nimeni nu mi-a mai vorbit aşa; treaba asta are ceva ce îmi place – este liniştitoare, însufleţitoare. Este cu totul altfel decât tatăl cu care am crescut, genul intelectual. Dacă i-aş spune lui Norman că toate sâmbetele din copilărie mi le-am petrecut mergând la muzee, n-ar şti ce să răspundă.

— Mâine am să fiu la Washington pentru câteva zile, într-un tur de promovare a cărţii.

— Să ne întâlnim la firma avocatului meu, să stăm de vorbă.

Mă gândesc la Ellen: *Eu nu sunt o parte din avere*.

A doua zi îmi prezint cartea în Washington; librăria e înţesată de vecini, rude, învăţătoarea mea din clasa a patra, prieteni din liceu, prieteni de la primele ateliere de compoziţie literară. N-am avut prilejul să spun dinainte de rana de la ochi. Când mă ridic să citesc, toţi sunt şocaţi.

— E în regulă, spun. În câteva săptămâni trece.

Deschid cartea. Câmpul meu vizual este un cerc cu diametrul în jur de cinci centimetri. Ţin cartea chiar în faţa ochilor. Ochiul bun e pe jumătate închis, în semn de simpatie cu cel vătămat.

Mă bazez cât se poate de mult pe memorie.

Când lectura s-a terminat, se formează o coadă lungă, oamenii care vor să le fie semnate cărţile, scriitori în devenire cu diverse întrebări. La o oarecare depărtare văd o străină, o femeie care răsuceşte întruna, nervoasă, o umbrelă. Instinctiv ştiu că e Ellen. Continui să semnez cărţi.

Coada începe să se subţieze. Când ultima persoană pleacă, ea se apropie.

— Ce ai păţit la ochi? îngână ea, cu glasul acela aspru.

— Nu eşti cuminte, spun.

Librăria este înţesată de oameni care nu ştiu ce stafie a apărut.

— Ai aceeaşi constituţie ca tatăl tău, îmi spune.

Mai târziu, când încerc să-mi amintesc cum arăta, îmi aduc vag aminte de o bluză cu buline verzi şi albe, de părul ei castaniu, strâns într-un coc deasupra capului. Îmi aduc aminte că i-am zărit braţul şi m-am gândit la cât de mici îi erau oasele.

În depărtare se mai desprinde o umbră. Mama şi o prietenă de-a ei vin spre mine. Mi le imaginez pe cele două mame întâlnindu-se, intrând în coliziune. Asta e ceva ce nu se poate întâmpla. Este cu totul împotriva regulilor. Nicio persoană nu poate avea două mame în aceeaşi încăpere, în acelaşi timp.

— Există aici oameni a căror intimitate trebuie să o apăr, îi spun lui Ellen.

Ea se întoarce şi iese în fugă din librărie.

— Am ştiut imediat cine e, spune Mama. Te simţi bine? întreabă ea – pare zguduită.

— Dar *tu*?

După lectură, sunt programată să mă întâlnesc cu un reporter. Ne aşezăm în subsolul librăriei, având între noi, pe o masă, reportofonul reporterului.

— Cartea dumneavoastră e autobiografică?

— Este lucrul cel mai autobiografic pe care l-am scris, dar nu, nu e autobiografică.

— Dar sunteţi adoptată?

— Da.

— Am auzit de curând că v-aţi căuta părinţii.

— N-am căutat pe nimeni.

Pauză.

— Ştiţi cine sunt părinţii dumneavoastră?

Pare o întrebare ciudată, cam ca cea pe care i-ai pune-o cuiva care s-a izbit cu capul de perete şi tocmai şi-a recăpătat cunoştinţa.

***

Dimineaţă iau un taxi până în centru. Mă duc să mă întâlnesc cu tata. Iau un taxi pentru că

sunt oarbă, pentru că Mama e la muncă, pentru că nu-l pot ruga pe Tata să mă ducă să mă

întâlnesc cu tata. Sunt anacronică, sunt nelalocul meu. E ceva de demult, când femeile nu şofau.

Este ca şi cum aş fi într-un remake, o reconstituire dramatică a unui rol creat de Ellen – vizita la

firma avocatului – scena în care femeia însărcinată merge la firma avocatului pentru a afla „ce ar putea să facă pentru ea” marele mahăr.

La firma avocatului mă prezint recepţionerei. Un bărbat intră pe uşa interioară. E avocatul, tata, sau doar cineva care lucrează acolo? Oricine ar putea să fie el, el ar putea să fie oricine – aşa e când nu ştii

cine eşti.

Gândul îmi fuge la cartea pentru copii Tu eşti mama mea? în care un pui de pasăre întreabă în dreapta şi în stânga diverse animale şi obiecte: „Tu eşti mama mea?”

— Tu eşti Norman?

— Da, spune el, surprins că deja mi-am dat seama.

Îmi strânge nervos mâna şi mă conduce într-o sală mare de conferinţe. Ne aşezăm faţă în faţă

la o masă mare.

— Dumnezeule! spune el, uitându-se la mine. Dumnezeule!

— M-am rănit la ochi, spun, arătând pansamentul.

— Citind o recenzie a cărţii tale?

— Nu, anunţurile mortuare, spun cu sinceritate.

— Frumoasă treabă. Vrei un Pepsi?

În faţa lui, pe masă, e o sticlă de Pepsi care asudă.

Dau din cap în semn că nu.

Tata e un bărbat masiv, roz la faţă, îmbrăcat la costum şi cravată. Are părul alb, rar, pieptănat lins pe spate.

Ne privim în ochi peste masă.

— Frumoasă treabă, repetă el.

Zâmbeşte. Face gropiţe în obraji.

Pentru că am crescut fără reflexiile refractate ale biologiei, habar n-am dacă semăn cu el sau nu. Mi-am adus aparatul de fotografiat, un Polaroid.

— Te superi dacă îţi fac o fotografie? întreb.

Îi fac două, iar el stă acolo îmbujorat, stânjenit.

— Mă laşi să-ţi fac şi eu una? întreabă, şi îl las.

Este ca şi cum am face o reclamă perversă la Polaroid, chiar acolo în firma avocatului – o reuniune mascată într-o şedinţă foto. Înconjurăm masa şi rămânem alături, uitându-ne cum apar imaginile noastre. E mai uşor să te uiţi într-o fotografie la cineva decât în realitate – nu există

jena de a întâlni privirea celeilalte persoane, nu există teama de a fi prins holbându-te. Mai târziu, când le arăt prietenilor fotografiile, e clar pentru toţi că e tata – „Uită-te la faţă, uită-te la mâini, la urechi, sunt la fel cu ale tale."

Oare?

Norman îmi întinde un exemplar al cărţii mele să-l semnez. Îi dau autograful şi mă întreb brusc ce fel de întâlnire avem. Mă simt ca un diplomat străin care face schimb de daruri oficiale.

— Vorbeşte-mi puţin despre tine, spun.

— Nu sunt tăiat împrejur.

Bine, n-o fi ăsta primul lucru pe care l-a spus, dar cu siguranţă a fost al doilea.

Este ciudat să ai o astfel de informaţie despre tatăl tău. Abia ne-am cunoscut şi îmi şi vorbeşte despre scula lui. Ceea ce vrea să îmi spună de fapt este că s-a distanţat de jumătatea lui evreiască şi că e obsedat de penisul lui. Îmi povesteşte apoi despre străbunica lui, o prinţesă din secolul al XIX-lea, din estul Prusiei, şi despre alte rude care erau proprietari de plantaţii pe coasta estică a Marylandului – deţinători de sclavi. Îmi spune că sunt bună pentru Fiicele 3

Revoluţiei Americane . Îmi spune că un membru al familiei, un amiral britanic, a venit aici cu

4

vaporul *Arc* sau cu *Dove*, şi că există o legătură şi cu Helmuth von Moltke care, conform lui Norman, a spus: „Le vom lăsa doar ochii, ca să aibă cu ce să plângă", când i-a condus pe soldaţii prusaci în Franţa, în 1870. Apoi îmi vorbeşte despre legăturile noastre cu naziştii şi cu trupele SS, ca şi cum ar fi ceva de care să fii mândru.

— Nici Doamna Balaur nu e evreică. Îi place să creadă că e, dar a urmat şcoala catolică.

Amândoi sunt jumătate catolici, jumătate evrei. Fiecare se identifică cu câte o jumătate.

Îmi spune ce frumoasă era Ellen când a venit să lucreze la magazinul lui. Când pomenesc de diferenţa de vârstă dintre ei – ea era adolescentă, iar el avea treizeci şi doi de ani – intră în defensivă, spunând: — Era o târâtură care ştia mai multe decât se cuvenea pentru vârsta ei – lucruri pe care o fată tânără n-ar trebui să le ştie.

O învinuieşte pe ea pentru lipsa lui de autocontrol. Îl întreb dacă i-a trecut prin minte că era posibil ca în casa mamei ei să se întâmple ceva, ceva cu tatăl vitreg. Dă din umeri, nepăsător, iar apoi, când insist, spune da, ea a încercat să-i spună ceva, dar el nu a înţeles despre ce vorbea ea, şi da, poate că se petrecea ceva acasă şi probabil el ar fi trebuit să încerc să afle.

Îl întreb despre relaţia lor: cât de des se vedeau? S-a gândit vreodată, cu adevărat, să-şi părăsească soţia?

Transpiră, în costumul lui bun care-l strânge.

Soţia lui ştia de aventură. Ellen mi-a spus asta. Ellen mi-a mai spus că Norman îşi aducea uneori copilul cel mare când ieşeau în oraş. Ea i-a întâlnit şi pe cei mici, dar nu a ajuns să-i cunoască prea bine.

Oare Norman se credea atât de important şi de grozav încât putea să aibă tot? îmi imaginez belşugul de la începutul anilor 1960, paharele înalte cu whisky şi rochiile de seară acvamarin, Cadillac-urile decapotabile, părul tapat, pe Ellen jucând rolul lui Audrey Hepburn, tânără şi nebună, pe Norman grozăvindu-se ca vedetă de fotbal şi veteran, tipul cu un licăr în ochi, o nevastă acasă, o fată tânără alături, gândindu-se că a pus mâna pe viaţa cea bună.

— Şi ce făceaţi să vă distraţi? întreb, şi el doar se uită la mine.

Răspunsul este evident. Sex. Relaţia însemna sex, cel puţin pentru el. Sunt produsul unei vieţi sexuale, nu al unei relaţii.

— Ea avea o problemă, spune el. Era nimfomană. Ieşea cu alţi bărbaţi, mulţi bărbaţi.

Aici o cred pe Ellen. Cât de nimfomană putea să fie o şcolăriţă de cincisprezece ani? Era deşteaptă, şireată, probabil instruită de o specialistă – mama ei. (Mi-o imaginez pe mama lui Ellen ca Shelley Winters în rolul lui Charlotte Haze din filmul *Lolita*.) însă ce căuta Ellen la Norman era mângâiere.

Este limpede că Norman mai este încă atras de Ellen. Mă întreabă în detaliu despre ea. Mă

simt precum copilul unor părinţi divorţaţi – doar că eu habar n-am despre ce vorbesc ei. Şi ce îi interesează cel mai mult este să vorbească unul despre celălalt.

Îmi spune că el şi soţia lui au vrut să mă adopte şi că Ellen nu a vrut.

— Voiam să am grijă de tine, spune el. După ce s-a întâmplat, după ce ea a născut, am auzit că eşti băiat.

Se uită la mine de parcă ar fi ceva de spus.

— Nu sunt, zic.

— Cred că e bine că nu te-am adoptat. Era posibil ca soţia mea să se fi răzbunat pe tine, să

se fi purtat urât cu tine.

— Da, e bine.

— Mi-a spus că e gravidă în ziua în care a murit mama.

Mai târziu, o întreb pe Ellen despre aceste lucruri şi e furioasă.

— Niciodată nu a avut de gând să te adopte. Nici măcar nu a sugerat asta. Am făcut singură

aranjamentele şi nici nu i-am spus ce voiam să fac.

— I-ai spus că eşti gravidă în ziua în care a murit mama lui?

— Da, spune ea, şi se aude scăpăratul sfidător al unei brichete, trasul dintr-o ţigară.

Schimb subiectul.

— Ellen mi-a povestit despre tatăl ei, îi spun lui Norman. A fost foarte ataşată de el; a murit de atac de cord.

— Nu a murit de atac de cord, spune indignat Norman. A fost agent de pariuri la Casa Albă

şi a murit într-un schimb de focuri cu un alt agent.

Are logică. Asta explică o parte a poveştii pe care Ellen nu a putut să o explice cu adevărat, ceva despre nişte oameni care l-au cărat pe tatăl ei în casă, despre faptul că el a murit la etaj şi că familia a trebuit să stea un timp la un hotel elegant.

Îmi aduc aminte de o excursie de studii pe care am făcut-o în şcoala primară la Ford's Theatre – imaginea lui Abe Lincoln împuşcat şi apoi cărat peste drum, să moară la Petersen's Boarding House.

Mă simt uşurată că tatăl lui Ellen nu a făcut atac de cord. Există infractori în trecutul meu, dar măcar au inimi puternice.

— Vorbeşte-mi despre ai tăi, spune Norman.

Întreabă de „ai mei" de parcă aş fi fost crescută de lupi. E

limpede că „ai mei" nu sunt la fel cu „ai lui".

— Ai mei sunt adorabili, îi spun. Sunt tot ce îţi puteai dori.

Nu-i datorez nimic. Ai mei sunt evrei, marxişti, socialişti, homosexuali. Nu există nimic legat de mine, de viaţa mea, pe care el l-ar înţelege.

O lăsăm tot mai moale. Sunt epuizată.

— Aş vrea să te introduc în familia mea, să te prezint fraţilor tăi şi surorilor tale. Ai trei fraţi şi o soră. Dar înainte de asta, soţia mea vrea ca totul să fie limpede. Vrea un test care să

dovedească faptul că eşti copilul meu. Vrei să te gândeşti la o analiză a sângelui? Nu va trebui să

o plăteşti tu.

Acel „nu va trebui să o plăteşti tu" mă scoate din minţi. Asta e marea mea răsplată, reparaţia pentru nedreptăţile din trecut – un test ADN. Deşi este o insultă, la un anumit nivel, nu pot să-l condamn. Aruncarea acestui lucru în seama ştiinţei poate fi o idee bună – ar putea face realitate din ceea ce pare ficţiune.

— Am să mă gândesc la asta, spun.

— Bine.

La mijlocul lui iulie 1993, sunt de acord cu testul ADN. Aranjez cu Norman să ne întâlnim la un laborator. Iau trenul până la Washington.

E mai puţin laborator şi mai mult centru de colectare, o gaură neagră birocratică, cel mai generic cabinet făcut vreodată. Lumina fluorescentă scoate totul în relief, ca un aparat cu raze X.

Norman mă aşteaptă – este singurul bărbat alb din încăpere. Este prima noastră întâlnire de la cea de la firma de avocatură. Ne aşezăm alături – scaunele metalice sunt prinse între ele – o apropiere forţată.

Aşteptăm.

E strigat numele lui Norman. El încearcă să le dea un cec personal, dar ei nu vor să-l ia.

Pretutindeni sunt afişe care detaliază cum se face plata: toate cecurile trebuie să fie garantate. Se oferă să le dea bani gheaţă, dar ei nu acceptă plata în numerar, numai cecuri garantate. Se duce la banca de la parter şi, dintr-un anumit motiv, nu poate primi unul. Se întoarce, îmbujorat, umilit.

Insistă ca asistentul să dea un telefon, să încerce să facă o excepţie, dar totul e în zadar. Cecul şi sângele trebuie trimise împreună. Deoarece acest test face parte de multe ori dintr-un proces, laboratorul ine ca plata să fie făcută în avans pentru a evita complicaţiile de recuperare a banilor.

Este ceva la care se apelează în cazuri de crimă, viol, ca dovadă. Eşti sau nu tatăl meu?

A doua zi încercăm din nou.

— Nu ne-am văzut de mult, spun.

— Şi dacă intrăm şi asistenta e Doamna Balaur? O să vină la noi cu un ac pătrat, bont, glumeşte Norman nervos.

Râd, însă nu e de râs. Avem o înţelegere tacită să nu-i spunem lui Ellen ce facem. Ce facem noi este jignitor pentru ea.

Asistentul cheamă un copil mic care este înaintea noastră. Băieţelul zbiară când e luat.

— Tu n-ai să faci aşa, nu? întreabă Norman.

Mai rău, mă gândesc, mult, mult mai rău.

Când Norman se duce la ghişeu, observ că fundul lui pare cunoscut; mă uit la el şi mă

gândesc: „Iată mergând fundul meu.” Cel care se îndepărtează e fundul meu. Sacoul albastru al lui Norman îl acoperă până la jumătate, însă îl văd frânt în secţiuni, sectoare de fund, înalte şi joase, exact ca ale mele. Mă uit la coapsele lui – dolofane, groase, nu un lucru drăguţ. Este prima dată

când văd pe altcineva în corpul meu.

Îl privesc fix în timp ce se întoarce şi vine spre mine. Mă uit la pantofii lui, mocasini albi, pantofi de club, lăbărţaţi, decoloraţi. În pantofi, labele picioarelor lui sunt late şi scurte. Ridic privirea; mâinile lui sunt la fel ca ale mele, pătrate ca nişte labe de animal. Este o replică fidelă, versiunea mea masculină.

— Frumoasă treabă, spune el, văzându-mă cercetându-l.

Intru prima. Îmi suflec mâneca. Tehnicianul îşi pune mănuşile, adună eprubetele, îmi leagă

garoul la braţ. Strâng pumnul. Norman se uită.

Acul intră, un ghimpe metalic, ascuţit.

Mă uit la Norman. E ciudat. Dau sânge pentru acest bărbat, las să-mi fie străpunsă carnea pentru a dovedi că sunt a lui. Treaba e mai mult decât sexuală.

— Desfaceţi pumnul, spune tehnicianul, şi îmi destind mâna.

Sângele e tras, pus în mai multe eprubete, şi apoi pe înţepătură am vată şi un leucoplast peste ea.

Am permis acest lucru pentru că înţeleg nevoia de dovadă, de stabilire precisă a relaţiei noastre, şi pentru că am o bănuială că e ceva pentru mine în asta, că Norman se va ţine de cuvânt, că mă va introduce în familia lui, că voi avea dintr-odată trei fraţi şi o soră – o familie de rezervă, nouă şi îmbunătăţită.

— Vă rog să semnaţi aici.

Tehnicianul îmi înmânează eprubetele, pe rând.

— Poftim?

— Trebuie să semnaţi eprubetele.

Sunt calde în palma mea, pline cu totalul chimic a cine şi ce sunt. Semnez repede, sperând să

nu leşin. Mă ţin în mâini pe mine însămi.

Urmează Norman. Îşi scoate sacoul, dând la iveală o cămaşa cu mâneci scurte, ca de om trist şi bătrân. Are braţe dolofane, palide, aproape pufoase. Are ceva care e atât de alb, atât de moale, atât de expus, încât e pervers. Întinde braţul.

Tehnicianul i-l leagă, i-l şterge cu vată, iar eu îmi întorc privirea, neputând să mă uit la acest ciudat striptease genetic.

Toate astea îmi fac greaţă. Aştept pe hol. Nu mă uit cum îşi ţine sângele, cum semnează

eprubetele. Iese din încăpere, îşi pune iar sacoul şi ieşim pe uşă.

— Mi-ar fi plăcut să te duc să luăm masa dacă ai fi fost mai bine îmbrăcată, spune el când suntem în holul de la intrare.

Sunt îmbrăcată foarte bine – în pantaloni de în şi o bluză. Testul ADN nu e o ocazie de ţinută

de gală. Sunt tentată să spun: „E în regulă – mi-ar fi plăcut să fii tatăl meu, dacă n-ai fi fost atât de nemernic.” Dar sunt atât de uluită încât încep să mă scuz prosteşte. Nu sunt îmbrăcată cum a vrut el; nu sunt în rochie. Nu corespund fiicei din imaginaţia lui.

Mergem ceva mai încolo, la un restaurant mai puţin decât mediocru. Acolo oamenii par să-l cunoască. Mă prezintă şefului de sală ca şi cum asta ar însemna ceva. Ne aşezăm. Feţele de masă

sunt verzi, şerveţele din poliester.

— Nu porţi bijuterii, spune Norman.

Sunt nemăritată, locuiesc în New York City, nu port rochie. Ştiu precis ce gândeşte.

Nu spun nimic. Mai târziu îmi voi dori să fi spus ceva, îmi voi dori să-i fi spus adevărul. N-am bijuterii, dar vrei să-mi arunci nişte diamante, le-aş purta cu plăcere. Provin dintr-o familie care nu face aşa ceva. Am crescut boicotând strugurii şi salata verde fiindcă nu erau culese de sindicalişti.

Ce tată îşi pune copilul să vină în alt oraş pentru a dovedi ca e copilul lui şi apoi îl critică

pentru că nu e îmbrăcat potrivit pentru testul de sânge şi pentru că nu poartă bijuterii pe care nu le posedă la prânzul pe care nu ştia că îl vor lua împreună?

— Ce-o să fie dacă vine rezultatul analizei şi nu sunt tatăl tău?

Eşti tatăl meu, mă gândesc. Înainte nu eram convinsă, dar acum, văzându-te, văzându-ţi fundul, fundul meu, sunt sigură.

Căldura e năucitoare. Mă încolăceşte ca fumul de tămâie. Merg de parcă aş fi fost lovită de

ceva, distrusă. Mi-am devenit mie însămi străină.

Să fii adoptat înseamnă să fii ajustat, să fii amputat şi cusut iarăşi la loc. Fie că îţi recapeţi sau nu funcţia completă, ţesutul cicatrizat va exista întotdeauna.

Întoarsă acasă, Mama vrea să facă ceva pentru a îmbunătăţi situaţia. Mă ia la un picnic.

Mergem la Candy Cane City – parcul copilăriei mele – şi ne aşezăm la o masă sub copaci, cu vederea spre carusel, spre leagăne, spre toboganul de aluminiu. În acest val de căldură

pârjolitoare totul e acum pustiu, abandonat. Pun mâna pe tobogan, metalul arde, e bine.

Mama despachetează un sandvici cu salam de Bologna. Asta dovedeşte cât de tare se străduieşte. În casa noastră nu există salam de Bologna, nu există pâine albă. Ăsta e sandviciul meu preferat din copilărie, cel pe care îl primeam numai în excursii şi la ocazii speciale. Scoate din sacoşă o pungă cu cartofi prăjiţi şi o Cola rece, reproducând cea mai veche idee a mea despre sublim. Ne uităm la terenurile de tenis, la inelele de baschet, la fântâna arteziană, toate gravate nepieritor în memoria mea. Aş putea veni şi în somn în acest parc, aşa cum deseori am venit în el în imaginaţia mea.

— Ia-mă la o plimbare cu maşina, spun.

— Mâine, spune ea. Mâine am să îmi iau o zi liberă şi o să mergem

undeva.

Dimineaţă plecăm. Mersul maşinii e liniştitor – compensează incapacitatea mea de a mă

mişca, îmi îndeplineşte nevoia ca altcineva să mă deplaseze, să mă care. Drumul continuă.

Nu-i spun Mamei ce s-a întâmplat când m-am dus la analiza de sânge, nu-i spun cât de deprimată sunt. Nu-i spun nimic pentru că tot ce i-aş putea spune ar nelinişti-o, ar supăra-o, şi pe urmă aş avea de a face cu sentimentele ei. Iar în clipa de faţa mă străduiesc să le înţeleg pe ale mele.

Aş vrea să fi avut o casetă video cu Norman, cu fundul lui îndepărtându-se. Aş vrea să am înregistrarea cu vocea lui, când îmi spune că nu sunt mai bine îmbrăcată. Aş vrea s-o fi avut înregistrată pe Ellen, proiecţiile ei prost plasate, obiceiul ei ciudat de a mă confunda, aparent, cu mama ei moartă, acuzându-mă că nu i-am acordat suficientă atenţie, că n-am făcut suficient pentru ea.

Aş vrea să fi avut toate astea în aşa fel încât să le pot eticheta şi aşeza pe o masă lungă – ca dovezi.

Mama ne aduce în trecut, la Berkley Springs, Virginia de Vest, un vechi orăşel întunecos şi umed. Aici se ducea George Washington când voia să se relaxeze; locul celei mai vechi staţiuni balneare din ţară – aici ne aduceau bunicii mei.

Acesta e un loc din trecutul meu, care e cunoscut, de neatins, de neschimbat. Mă bucur că m-am întors la ceva care mă precedă. Corpul de cabine e împărţit în cabine pentru femei şi cabine pentru bărbaţi; toţi de aici au un milion de ani, datând direct din perioada lui George Washington.

Îmi închipui că seamănă cu un sanatoriu suedez, are ceva profund medicinal – am venit la tratament.

Înmuierea în străvechile ape sfinte este purificatoare – zăcutul pe placa de marmură a unei mese în timp ce o bătrână îmi frământă carnea este egal cu momentul în care sunt. Este evadarea perfectă.

Ne facem tratamentele şi pe urmă ne ducem la vechiul hotel după sendviciurile cu trei

straturi şi o luăm spre casă.

La telefon, Norman îmi spune că are ceva pentru mine, ceva ce vrea să-mi dea; mai întâi îmi spune că mi-l va trimite, iar apoi îmi spune că va aştepta să mi-l dea personal. Mă gândesc că

este o moştenire de familie, ceva al lui sau al mamei lui, ceva care a venit cu Arc sau Dove, ceva pe care tatăl lui i l-a dăruit mamei lui, ceva pe care a vrut să i-l dăruiască lui Ellen. Indiferent ce este, nu mi-l dă niciodată, nu mai pomeneşte niciodată de el.

În următoarele luni, ne mai întâlnim de câteva ori. Ne întâlnim la hoteluri. Ne întâlnim la Holiday Inn, Mariott, Comfort Inn, Renaissance Quarter, în spaţiile ciudate care sunt între spaţii, acel acolo care nu e niciodată acolo.

Ne întâlnim în hol, ne sărutăm stingher în semn de salut, apoi trecem în atriumul de sticlă, sau în curtea interioară, sau în cafenea, uitându-ne la o încercuire de uşi numerotate, la cărucioare de menaj care îşi fac rondul. Venim de afară şi plonjăm într-un mediu cu temperatură controlată în care plantele din ghivece sunt udate automat şi alternate după anotimp precum culturile, în care totul e suspendat în timp – sigilat ermetic.

De la comentariul lui Norman privitor la îmbrăcămintea mea, am grijă ce port, cum arăt.

Simt permanent că sunt evaluată. Vreau aprobarea lui. Are ceva care îmi place – mărimea lui; e grandios, impunător. Uneori asta mă sperie; uneori mă ademeneşte în altă lume, o lume a bărbaţilor.

Întâlnirea în mijlocul după-amiezii, în aceste hoteluri din mijlocul drumului, are ceva obscen. Oare el crede că astea sunt locuri sigure unde nu ne va vedea nimeni? Are ceva în minte?

Nu mi-e deloc limpede de ce ne întâlnim în ele.

— Nici nu ştii ce simt când mă uit la tine, îmi spune el.

Nu vrea să spună „asemănarea e uimitoare” sau „sunt foarte mândru de ce ai realizat în viaţă”.

— Nici nu ştii ce simt când mă uit la tine.

O spune într-un fel ciudat. Se uită la mine şi vede pe altcineva.

Niciodată nu face nimic pentru a împinge lucrurile mai departe, dar mereu mă gândesc că o va face. Mi-l imaginez spunând „am luat o cameră, vreau să te văd goală”. Mă închipui dezbrăcându-mă ca parte a procedurii de a dovedi cine sunt, ca parte a degradării.

Mi-l închipui regulându-mă.

Îmi imaginez ca sunt Ellen, şi pe el regulând-o acum treizeci şi unu de ani.

Îmi imaginez ceva deosebit de trist.

Este cea mai ciudată colecţie de închipuiri, şi îmi dau seama că şi el le are.

Am citit despre asta; comportamentul aparte nu mai e ceva neobişnuit la experienţele părintelui şi copilului – intensitatea, infinitatea senzaţiilor se exprimă deseori la adulţi ca atracţie sexuală. Dar în timp ce atracţia poate fi ceva obişnuit, aproape aşteptat, este evident că nu poate fi explorată.

Nu pomeneşte deloc de analiza de sânge – rezultatele pot să ia între opt şi douăsprezece săptămâni. Nu aminteşte nimic despre faptul că le-a vorbit celorlalţi copii ai lui despre mine. În schimb, îmi spune că ţine tare mult la nepoţii lui. Şi îmi povesteşte din nou cum îi spunea mereu antrenorul să rămână în joc – să nu iasă niciodată din joc.

Mă întreabă dacă am vorbit cu ea.

— Da, spun. Tu ai vorbit?

Dă din cap, da.

— Vrea să îmi facă o vizită, îi spun. Îmi trimite scrisori în care fantazează despre mersul la Central Park Zoo, plimbări pe malul oceanului, mese luate în oraş. Habar n-are ce ciudată e pentru mine treaba asta. Este neînduplecată – ar putea să-mi preia viaţa, ar putea să mă înghită cu totul.

El zâmbeşte:

— E o femeie încăpăţânată.

— Vrea să ştie când putem să luăm masa toţi trei.

El nu spune nimic.

— Poate ar trebui ca voi doi să luaţi masa cândva?

Norman roşeşte.

— Nu cred.

Clatină din cap ca pentru a spune „nu ştii ce s-ar întâmpla". Dacă ar revedea-o, ar lua-o de la capăt. Încă îi este frică de puterea pe care ea o are asupra lui. Am senzaţia că şi-a promis sau, mai mult, că i-a promis soţiei lui că nu o va vedea. S-au întâmplat mult mai multe decât am să ştiu eu vreodată.

Îşi schimbă poziţia pe scaun. Niciodată nu stă comod.

— Răni vechi, din război, de la fotbal, spune el. Nu pot să stau nemişcat mult timp.

Urmează o pauză.

— Soţia mea e geloasă pe tine, spune el.

În rarele ocazii când îl sun pe Norman şi la telefon răspunde soţia lui, nu mă recunoaşte niciodată, nu întreabă niciodată cine sunt, niciodată nu spune nimic în afară de „rămâneţi la telefon", şi pe urmă pleacă în căutarea lui.

Există dăţi când sunt tentată să spun ceva, ceva simplu precum „ce mai faceţi" sau „îmi pare rău pentru deranj", dar apoi îmi aduc aminte că nu e responsabilitatea mea. Nu pot să fac eu totul.

— Rămâneţi la telefon.

Ellen crede că sunt mama ei, Norman crede că sunt Ellen, iar eu am impresia că soţia lui Norman crede că sunt amanta reîncarnată.

În septembrie 1993, mă aflu într-o cameră de urgenţă de la periferia Marylandului cu bunica mea, care a căzut şi şi-a fracturat şoldul. Îmi verific mesajele în timp ce aştept ca radiologul să-i citească radiografia. Norman a lăsat un mesaj.

Când mă întorc acasă la părinţii mei e deja târziu. Îl sun pe Norman. Răspunde la telefon.

— Ce mai faci? întreabă.

Îi spun de bunica.

— Am nişte informaţii pentru tine, spune el.

Nu spun nimic. N-am chef de jocuri.

— Rezultatele testului, spune el.

— Vrei să-mi spui ceva? întreb.

— Ne întâlnim la hotel?

— Care hotel?

— Cel din Rockville.

— Sigur, spun. Dar de ce nu-mi spui pur şi simplu care sunt rezultatele?

— Totul e bine, spune el.

— Asta ce înseamnă?

— Totul e bine. Vom vorbi când ne întâlnim. Mâine la patru?

Totul nu e bine. Încep să nu mai am răbdare. Toate astea sunt un joc, un joc pe care îl joacă

Ellen şi Norman, iar eu sunt obiectul de la mijloc, lucrul care este aruncat înainte şi-napoi.

Norman înrăutăţeşte situaţia, adăugând o noapte de suspans, lăsându-mă să stau trează până

târziu punându-mi întrebări. Mai mult decât dacă e sau nu tatăl meu, mă întreb de ce mă tot întorc după mai mult. Nu voi şti niciodată povestea întreagă. Există o parte enormă pe care nu mi-o spune nimeni.

Mă întâlnesc cu el la hotel. Suntem în barul cu ferigi, atriumul de sticlă – scena e parcă

desprinsă dintr-un film SF, un mediu ecologic futurist, sala de mese

dintr-un laborator spaţial.

— Am rezultatele testului ADN, spune el.

— Da.

Chelneriţa soseşte şi ne ia comanda. Eu nu vreau nimic.

— Nu doresc nimic, îi spun.

— Nici măcar un ceai? întreabă Norman.

— Nici măcar ceai, spun.

— Apă? întreabă chelneriţa.

— Nu.

Înainte să spună ceva, Norman aşteaptă până îi soseşte berea de ghimbir.

— Testul spune că probabilitatea să fiu tatăl tău este de 99,9 la sută.

Urmează o pauză.

— Aşadar, care îmi sunt responsabilităţile?

Eu nu sunt o parte din avere.

— Aşadar, care îmi sunt responsabilităţile?

Nu spun nimic.

Norman nu pomeneşte de copiii lui sau despre cum o să mă introducă în familia lui, sau o să-mi dea darul cel mare din spatele Uşii numărul trei.

— Acum eu sunt tatăl tău, cred că am dreptul să întreb – te întâlneşti cu cineva?

— Nu.

Nu ştiu sigur dacă răspund la întrebare sau refuz să răspund.

— Le-ai spus copiilor tăi? întreb.

— Nu, nu încă, spune el.

Mă întreb dacă ia ceaiul cu ceilalţi copii ai lui în hoteluri ieftine.

Plecăm fără să ne luăm la revedere, fără un plan pentru ce urmează să se întâmple.

***

În octombrie mă aflu la Washington pentru o lectură. Norman află şi lasă un mesaj. „Bună

treabă", spune el. „Eşti în oraş? Vrei să ne întâlnim?" îl sun.

— Aşteptaţi la telefon, spune soţia lui.

— Ca să vezi coincidenţă! spune Norman, ridicând receptorul. Tu şi fiica mea în acelaşi ziar, în aceeaşi zi.

Habar n-am despre ce vorbeşte.

— În *Gazette* e poza ta şi a fiicei mele. Nu e grozav?

Pare ciudat de mândru, doi dintre copiii lui în paginile ziarului local.

— Tu şi fiica mea…

Eu sunt fantoma, cea care nu există. Când mă uit în oglindă, îmi văd imaginea reflectată?

— Ai găsit cum să le spui? întreb.

— Nu, spune el. Încă mai am o mică problemă cu asta. Vorbeşte ca şi cum ar fi vorba de ceva pe care încearcă să-l repare singur, o piesă de maşină care necesită oarece reparaţii. Am sentimentul că soţia lui îl opreşte.

Schimbă subiectul, împărţindu-şi familiile. Mă întreabă dacă am vorbit cu Ellen.

— Ameninţă că se mută la New York.

— Da. Mi-a spus ceva despre asta – în ultima vreme a stat mult pe acolo. Chiar zilele trecute se întorcea pentru un interviu.

Mi se ridică părul pe ceafă – mi se face brusc frig. Ellen a trecut sub tăcere faptul că a fost într-adevăr în oraş. Faptul că venea în oraş fără

să-mi spună e mai înspăimântător decât dacă aş fi ştiut. Oare a dat târcoale clădirii mele pândindu-mă? M-a urmărit de la distanţă?

Dacă Ellen se mută la New York am să plec eu. Nu pot să fiu în acelaşi loc cu ea.

— Vrei să ne întâlnim la hotel?

— Nu. Mâine dimineaţă la prima oră plec înapoi.

Norman chicoteşte.

— Pur şi simplu nu îmi revin, spune el. Tu şi sora ta în acelaşi ziar, ce înţelegi din asta?

Mă gândesc la Ellen care se mută la New York. Mă gândesc la cealaltă fiică a lui, în acelaşi ziar. Washingtonul nu mai este un loc sigur. New York-ul nu este un loc sigur. Niciun loc nu este acasă. Mă urc în maşina Mamei şi pornesc. Plouă cu găleata. Conduc, repezindu-mă în spaţiu, de parcă gonesc spre ceva, de parcă e o urgenţă. Vreau să-mi văd sora, vreau să ştiu de ce este el atât de mândru. Este o oră de vârf, străzile sunt pline de apă. La radio, crainicul de la ştiri spune: „Suntem în toiul unei ploi torenţiale. Există întreruperi de curent electric, avertizări de inundaţii bruşte."

Ziarul este local, cât se poate de local. Îl poţi găsi numai pe o rază mică în jurul locului în care trăieşte Norman – care este aproape de locul în care voi citi eu. E ca o scenă dintr-un film.

Sunt obsedată, nimic nu mă poate opri. Trec pe lângă maşini în pană — poliţia dirijează traficul cu semnale luminoase.

Nu le iau în seamă. Mă duc să-mi întâlnesc sora – mă rog, nu s-o întâlnesc, dar măcar s-o văd.

Când ajung la centrul comercial de lângă casa lui Norman, parchez maşina şi mă reped într-o mică papetărie. Iau un teanc de exemplare ale ziarului şi mă întorc în fugă la maşină.

Ziarul e ud, foile se lipesc, se rup când le desfac, ploaia pătează paginile, marginile sunt

îmbibate de apă şi neciteţe. Găsesc poza mea – este o poză publicitară din carte, ciudat de oficială şi nepotrivită cu ce se întâmplă acum.

Scanez pagina. „îmbrăcată ca o păpuşă." Articolul este despre o paradă de modă Barbie pentru copii, la McDonald's. Există o fotografie a nepoatei lui Norman îmbrăcată ca o Barbie. Fiica lui Norman, sora mea, aproape că nu se vede. Stă pe un scaun, aplecată în faţă, purtând o pălărie mare, care îi ascunde cea mai mare parte a feţei. E în pantaloni albi, cu un fel de chestie cu buline în jurul taliei, o eşarfă pe post de curea. E îmbrăcată

potrivit pentru un prânz? Are bijuterii?

Mă uit cu atenţie la poză – îi văd coapsa groasă, burta, labele picioarelor, mâna întinsă, şi sunt coapsa mea, burta mea, labele picioarelor mele, mâna mea.

Toată treaba are ceva profund ironic şi jalnic. Mă uit la foaia udă de ziar încercând să văd cum arată sora mea, care nici măcar nu ştie că are o soră. Am o senzaţie incredibilă de dezamăgire. Ea este într-un McDonald's cu fetiţa ei îmbrăcată ca o păpuşă Barbie, iar singurul lucru la care mă gândesc este nuvela pe care am scris-o, O păpuşă adevărată, despre un băiat care iese cu o păpuşă Barbie. Eu am fost ironică; ea e serioasă. Şi ca să pună capac la toate – Norman crede că această poză a fiicei lui, care îşi duce copiii la o paradă de modă la McDonald's, este pe picior de egalitate cu un articol despre mine oferind o lectură din cea de a treia carte a mea. Fiica lui a mers la pension, a avut un bal de lansare în societate, iar acum se ocupă de „interioare". Are coapse grase, burtă şi labe în loc de mâini, dar sunt sigură că este îmbrăcată corespunzător pentru prânz. Este al naibii de deprimant.

Udă până la piele, mă întorc acasă la părinţii mei. Am zece minute să mă pregătesc pentru lectură.

Mă duc singură. Din seara în care Ellen a apărut pe neaşteptate la librărie, mi-e frică de ce s-ar putea întâmpla. Părinţii mei vor să vină, dar îi scutesc. Îi protejez pe ei ca şi pe mine.

Biblioteca în care citesc e în drum spre casa lui Norman, şi ceva mai jos de unchiul George.

Habar n-am dacă Ellen i-a spus fratelui ei despre mine, sau dacă măcar vorbesc. Niciodată nu ştiu cine ce ştie.

Bibliotecile sunt spaţii sacre, ocrotite, în care oamenii trebuie să se poarte frumos; sunt locuri de încredere pentru oamenii care iubesc cărţile.

Sunt ciudat de stingherită. Din clipa în care sosesc, am senzaţia că ei sunt acolo – cine exact, nu ştiu – dar îmi dau seama că sunt privită atent, evaluată. Există senzaţia ciudată că se petrece altceva – există aici oameni care au venit din alt motiv decât să mă audă citind. Nimeni nu se apropie de mine, nimeni nu-şi face cunoscută identitatea sau se prezintă în vreun fel. E incredibil de straniu.

Bibliotecara mă prezintă şi mă ridic să citesc. Lumina de pe scenă e puternică, nu văd destul de departe pentru a memora fiecare chip din auditoriu. Îmi doresc să fi avut paznici de fiecare parte a scenei, care să aibă grijă de mine, care să intuiască ce gândeşte mulţimea, care să

raporteze în microfoanele de la rever.

Citesc dintr-o creaţie în lucru. Mulţimea e foarte atentă. Sunt aici doamne de la cercul de lectură, prieteni din liceu, fani ai primelor ediţii, obişnuiţi ai acestei biblioteci, dar mai există

ceva, un câmp de forţă care nu poate fi denumit. Sunt expusă, mă simt privită atent, scanată, şi totuşi sunt obligată să citesc mai departe, să mă prefac că nu ştiu că se întâmplă asta. Oare ei cred că nu ştiu că ei sunt acolo, că nu îmi dau seama de prezenţa lor, că sunt invizibili, anonimi, în întuneric?

Aş dori să pot răsuci luminile, să le pun să bată asupra auditoriului, să am nişte întrebări ale mele. Sunt tentată să opresc spectacolul şi să mă adresez invitaţilor mei misterioşi, implorându-i să se dezvăluie – hei, spioni de pe cealaltă planetă, e octombrie, aţi putea cel puţin să vă

costumaţi de Halloween, poate într-un costum de schelet sau mai ştiu eu ce. Dar ar părea că mi-am pierdut minţile.

La sfârşitul lecturii, bibliotecara întreabă dacă doresc să răspund la întrebări din public.

— Cu mare plăcere.

Se ridică mâini.

Înainte credeam că fiecare întrebare merită un răspuns, mă simţeam obligată să răspund la toate cât mai complet şi sincer cu putinţă. Nu o mai fac.

— De unde vă vin ideile? întreabă cineva.

— De la voi, spun.

Mulţimea râde. Mă uit la femeia care a pus întrebarea; pare destul de inocentă.

— Le iau uitându-mă la lumea în care trăim, citind ziarul, urmărind ştirile. De multe ori ceea ce scriu pare exagerat, dar în realitate se întâmplă în fiecare zi.

Există întrebări puse ca provocări, încercări. Am senzaţia că, în funcţie de răspunsul meu, ei ar putea să spună „minţi, ştiu despre tine asta şi aia".

Arăt către o mâna ridicată.

— Scrieţi autobiografic?

Îi simt pe privitori încordându-şi atenţia.

— Nu, răspund. Trebuie totuşi să scriu ceva care este cu adevărat autobiografic.

Ei mă iau peste picior.

— Sunteţi adoptată?

— Da, şi curând voi fi oferită iar spre adopţie, aşa că dacă interesează pe cineva, îl rog să o anunţe pe bibliotecara din fundul sălii.

Ei izbucnesc iar în râs.

— Ştiţi cine vă sunt părinţii? Aţi cercetat?

— Întotdeauna cercetez, spun, dar nu, asta nu am cercetat-o.

18 decembrie 1993. Ziua mea de naştere, paratrăsnetul, axa în jurul căreia mă rotesc. Mă

opun cu toate puterile – o antisărbătorire.

Cum poate o persoană fără istorie să aibă o zi de naştere? Sunteţi siguri că e ziua mea de naştere? Ştiţi sigur câţi ani am? De unde ştiţi? Ce dovezi aveţi?

M-am născut în 1961. Certificatul meu de naştere a fost eliberat în 1963. E normal?

întârzierea a fost pricinuită de faptul că eram a nimănui, că pluteam în incertitudine, aşteptând să

devin cineva?

În cei doi ani care lipsesc am avut alt nume?

Pentru a spori confuzia, ziua mea de naştere e la mijlocul sezonului sărbătorilor; asta scoate în relief nu doar toate elementele natale standard, ci şi neîntrerupta bătălie de secole dintre creştini şi evrei, care în mod ciudat se dovedeşte a fi printre luptele originilor mele biologice.

Decembrie, sezonul bucuriei, este sezonul amărăciunilor mele secrete.

În fiecare an, nu pot să nu mă gândesc la femeia care m-a dat. Mă pomenesc fiindu-mi dor de cineva pe care nici nu l-am cunoscut, întrebându-mă „îi e dor de mine?” Merge să cumpere lucrurile pe care mi le cumpăr singură? Tatăl meu ştie că exist? Am fraţi şi surori? Ştie cineva cine sunt? Jelesc săptămâni întregi.

În acest punct, ar trebui nici mai mult, nici mai puţin decât un festival naţional de o lună, o paradă publică care să îmi sărbătorească existenţa, care să mă asigure că prezenţa mea pe această planetă este binevenită. Şi nici chiar atunci nu ştiu dacă aş crede, nu ştiu dacă nu m-aş

îndoi că este o încercare de a mă răsfăţa, de a mă face, prin linguşiri, să ies dintr-o gaură neagră.

Iar anul acesta este ceva cu totul nou, mai îngrozitor, ca şi cum ai şterge totul şi ai lua-o de la capăt, o nouă zi de naştere cu un copil vechi, primul cu patru părinţi în loc de doi, un schizoid care divizează zigotul mai mult decât au intenţionat zeii.

Toată lumea se ţine scai de capul meu, toată lumea vrea ceva.

Părinţii mei, care de obicei nu fac nimic, încearcă să plănuiască o excursie la New York. Îi conving repede să renunţe.

Iar Ellen mă sună în fiecare noapte, implorând să fie lăsată să mă vadă, considerând că, întrun fel, e şi ziua ei de naştere.

— Este ziua ta, spune ea. Te rog, te rog frumos.

Şi începe să plângă, şi apoi se aude scăpăratul brichetei şi „poţi să

rămâi pe fir o clipă până

iau o gură de apă?”

Scrie o scrisoare în care spune că de treizeci şi unu de ani luna decembrie este un chin pentru ea, o consideră îngrozitoare, deprimantă şi aşa mai departe. Şi deşi e plăcut să ştiu că n-am fost niciodată uitată, e ciudat totuşi că nu sunt cunoscută.

Norman sună ca să mă întrebe dacă am „vreun plan măreţ”. Spune că îmi trimite ceva; a vorbit cu Ellen despre ce ar fi un dar frumos şi îl pune la poştă – cu valoare declarată, expres, ca să fie sigur că ajunge la timp.

Îmi petrec ziua oficială în ascunzătoare. Scot telefonul din priză, nu răspund la sonerie.

Mai târziu cobor la parter şi constat că prietenii mi-au lăsat flori şi cadouri, la fel cum lasă

străinii ofrande la locurile accidentelor tragice. Au creat un veritabil altar închinat sărbătoritei: un buchet mare de gerbere, o felicitare cu urări de însănătoşire şi aşa mai departe.

Norman a trimis un mic medalion de aur în formă de inimă, genul care se deschide şi în care pui două fotografii, genul pe care l-ai dărui unei fetiţe. E un cadou tare ciudat pentru o persoană

de treizeci şi doi de ani. Asta e o bijuterie? E mai degrabă o pre-bijuterie, ca un sutien de antrenament. (De Crăciun îmi va trimite un pulover subţire, de caşmir – care mă va face să mă

întreb dacă este genul de „pulover de caşmir” la care se referea Ellen.) Ellen îmi trimite o felicitare pentru copii mici – în formă de ursuleţ, semnată „Cu dragoste, mami Ellen”. Trimite o felicitare pentru copilaşi, o cămaşă de noapte, de mătase, cam cum ar purta doamna Robinson şi o cutie de bomboane de casă de la cofetăria ei preferată din Atlantic City. Ciocolata e densă, grea, rulată, umplută – pare că te-ar putea face să-ţi ieşi din minţi. Nu pot să păstrez lucrurile pe care mi le trimite, dar nici nu pot să le arunc. Ciocolata o dau de pomană. În acea seară îi fac pe fiecare dintre prietenii mei să ia o bomboană, ca anafura de împărtăşanie, bucăţele din mama.

— Poftim, spun, întinzând cutia, refuzând să gust şi eu una. Luaţi una, şi mă uit să văd cum li

se duce pe gât.

Ajunul Crăciunului – a trecut un an de când a început să se desfăşoare treaba asta. Sunt în trenul de Washington – e ticsit, dispoziţia e sărbătorească, plasele de bagaje sunt înţesate de pachete ambalate ornamental. Aduc şi eu cadouri, deşi Mama mi-a spus că noi nu sărbătorim *5*

Crăciunul. Realitatea e că nu sărbătorim nici *Hanukkah* .

Tratăm sărbătorile prefăcându-ne că nu au loc, ignorându-le. Ne ţinem răsuflarea – o să

treacă. Un nor invizibil atârnă deasupra casei, un gri-petrol deprimant, precum decorul pentru o

6

piesă a lui Eugene O'Neill .

O parte din mine consideră că nu este greu să ai o sărbătoare decentă; îţi alegi ce sărbătoare vrei şi o sărbătoreşti. În fiecare an sunt tot mai hotărâtă să o fac, să-mi stabilesc propria sărbătoare.

În iarna în care am împlinit nouă ani eram hotărâtă să am un pom de Crăciun. Nu pricepeam de ce toate casele de pe stradă aveau brad, numai a noastră nu.

— Noi suntem evrei, mi-a spus mama. Evreii n-au brad.

— N-am fost întotdeauna evrei, nu-i aşa?

Până atunci sărbătoriserăm mereu Crăciunul, un Crăciun fără brad, totuşi Crăciun. Ţin minte că lăsam o farfurie cu prăjiturele pentru Moş Crăciun, stând de veghe să-o găsesc goală, înlocuită

de un ciorap lung şi roşu atârnat de şemineu, cu vârful umflat de o portocală, cu nuci care se revărsau peste partea de sus, cadouri pe vatră. Nu era rodul imaginaţiei mele. Până atunci fuseserăm ca toţi ceilalţi, şi apoi, dintr-o dată, eram altfel.

— Am greşit, a spus Mama. A fost greşeala mea. Evreii nu sărbătoresc Crăciunul, noi avem *Hanukkah*, Sărbătoarea luminilor.

— Dar şi cei din familia Solomon sunt evrei, iar ei au brad.

— Asta-i problema lor, a spus mama.

Nu era ca şi cum am fi fost deosebit de religioşi. De *Yom Kippur*, cea mai importantă dintre zilele sfinte, Ziua ispăşirii, zi de post, noi ne opream doar momentan, ca Dumnezeu să ne treacă

la socoteală, şi apoi luam un mic dejun târziu. Dar acum, fără avertisment, Crăciunul şi-a schimbat numele în *Hanukkah*. A venit devreme şi a ţinut opt zile, ca o pacoste.

Ne-am adunat în jurul unei menore şi am aprins lumânările – nimeni nu ştia rugăciunea; în schimb, am mulţumit. Şi am mulţumit şi mai mult.

După a patra noapte, fratele meu a refuzat să mai participe.

— M-am săturat până-n gât, a spus el, refuzând să mai iasă din camera lui.

De la fereastra camerei mele vedeam bradul vecinilor licărind de ţurţuri de sticlă, luminiţe albe, globuri colorate, beteală.

În ziua de după Crăciun, Mama m-a dus la bibliotecă. Lângă bibliotecă era un ţarc cu brazi de Crăciun. M-am dus pe furiş acolo şi am vorbit cu vânzătorul. Mi-a luat foarte mult ca să-l conving – în ziua de după Crăciun – să-i fie milă de o fată de nouă ani care trăia într-o casă fără

brad, dar în cele din urmă mi-a dat un brad mititel. L-am târât până la maşină, l-am îndesat pe bancheta din spate şi m-am întors în bibliotecă, la Mama. Eram peste poate de emoţionată la gândul vicleşugului meu, nu-mi mai încăpeam în piele de bucurie. Întoarsă acasă, m-am furişat afară şi târâm bradul din maşină, în casă, când Mama a început să ţipe: — Ce faci? Nu poţi să-l aduci aici, e un brad!

— De ce, de ce? E doar un brad.

— Nu în camera de zi, n-ai să-l pui în camera de zi.

— De ce nu putem fi ca toţi ceilalţi?

— Pentru că suntem evrei, a spus Mama.

Şi astfel bradul a ajuns în camera mea. Nu ştiam nimic despre brazi, despre suporturile de brazi; l-am pus într-o cutie de tablă de cafea Maxwell House. Bradul era înclinat într-o parte. L-am proptit de perete. Era un brad amărât, sfrijit, un brad pe care nimeni nu îl voia.

Dar era bradul meu. L-am iubit, l-am udat, l-am împodobit cu ghirlande de hârtie creponată şi floricele de porumb înşirate pe aţă. În ciuda faptului că l-am îngrijit bine, bradul a murit; s-a făcut din verde maro şi a devenit sfărâmicios. În timp ce târâm bradul afară, acele, odinioară moi şi suple, acum ascuţite ca nişte spini, cădeau peste tot. Am târât bradul afară, am traversat curtea cu el, am luat-o în jos pe după gard şi l-am aruncat pe coasta dealului. Când m-am întors, Mama scosese deja aspiratorul, montase tija lungă şi peria şi trăgea de zor pe hol.

Şi acum iarăşi e Crăciunul. Stând trează în patul copilăriei mele, nu sar şi nu dau fuga în camera de zi să văd ce mi-a adus Moş Crăciun. Zac acolo gândindu-mă că e doar o zi, că nu există niciun motiv ca ziua de azi să fie atât de cumplită, atât de diferită de oricare altă zi. Inspir adânc şi îmi spun că o voi face bună.

Sună telefonul. O aud pe Mama în bucătărie, răspunzând. Mă strigă.

— Ce mai faci? Voiam doar să-ţi urez un Crăciun minunat. Ce pui la cale azi? întrebă

Norman.

— Nimic, spun eu.

Nu cred că mă crede.

— Tocmai mă pregăteam să mă duc la biserică împreună cu familia. Tocmai ieşeam din casă, dar am vrut să te salut. Ho ho ho.

Pauză.

— Ai primit veşti de la Doamna Balaur?

— E cu prietenele în Atlantic City; se duc la un spectacol la un cazinou, Wayne Newton, sau aşa ceva.

— Grozav, spune el.

— Nu-i aşa? spun.

— Ascultă, nu ştiu cât stai în oraş… azi nu pot să ne întâlnim, dar poate săptămâna asta, dacă

mai eşti pe aici, ne vedem.

— Nu ştiu, spun, gândindu-mă că în orice clipă am să iau foc spontan şi am să las pe podea un morman de cenuşă fumegândă, pe care să o tragă Mama cu aspiratorul.

— Ei bine, să ai o zi frumoasă şi o să vorbim curând.

— Da, şi tu. Crăciun fericit.

Închid. Bunul creştin Norman se duce la biserică, lăsându-şi „cealaltă" fiică închisă în casă, ca o Cenuşăreasă, fără sărbători.

Mă duc în bucătărie.

— Te simţi bine? întreabă Mama.

— Grozav, spun, trântind uşa frigiderului. Mă simt perfect.

— Vrei o chiflă?

Îmi imaginez curcani fripţi, şunci, o masă mare şi îmbelşugată – prea multă plăcintă.

— Ce gust are şunca?

— E bună, spune Mama.

— De ce noi nu mâncăm niciodată şuncă?

— Tatălui tău nu-i place carnea – se crede vegetarian.

În ciuda faptului că mă gândeam să fac din ziua asta o zi decentă, mă dau bătută. Norman se duce cu familia lui la biserică şi apoi iau masa de Crăciun împreună, şi au un afurisit de pom de Crăciun. Ştiu asta pentru că aseară, târziu, am trecut cu maşina pe lângă casa lui, şi am văzut aleea plină de maşini, o coroniţă pe uşă, o mie de lumini înăuntru.

După-amiază, Mama face echivalentul curăţeniei de primăvară – e pe o scară mobilă în debara.

— Înseamnă ceva pentru tine vreunul dintre lucrurile astea?

Îmi arată o tigaie veche, o formă de chec, o farfurie ciobită.

— Nu. Mă gândesc să mă duc la un film, spun.

— Crezi că ai să intri? întreabă Mama.

Tata e în camera de zi şi citeşte.

— Ce te gândeşti să vezi?

— *Lista lui Schindler.*

— Am citit o cronică negativă, spune Tata.

— Pa. Distracţie plăcută, spune Mama.

— Nu trebuie să fie distractiv. De asta mă duc.

***

Am crescut cu convingerea că toate familiile sunt mai bune ca a mea. Am crescut uitându-mă

cu admiraţie la alte familii, abia putând să suport senzaţiile, plăcerea aproape pornografică de a fi martora unor astfel de mici intimităţi. Oscilam pe muchie de cuţit, ştiind că oricât de mult ţin seama de tine – te invită la masă, te iau în excursii cu ei – nu eşti niciodată oficială, eşti întotdeauna „prietena”, prima de care se descotorosesc.

Cinematograful este înţesat de familii, de cupluri tinere şi bătrâne. Găsesc un loc la mijlocul unui rând – toţi se ridică să mă lase să trec. Stau în sală singură, dar conştientă de faptul că nu vreau să îmi petrec restul vieţii singură, înspăimântată că nu voi fi niciodată în stare să-mi construiesc o viaţă, că sunt prea fisurată pentru a mă uni cu altă persoană.

Filmul, făcut după un roman al lui Thomas Keneally, se bazează pe povestea adevărată a lui Oskar Schindler, un om de afaceri german, nazist, afemeiat, care până la urmă s-a schimbat radical şi a salvat viaţa a o mie o sută de evrei. Mă uit gândindu-mă la Norman, Norman pe post de Schindler — Neamţ, catolic, carismatic, fermecător, luptându-se de partea binelui contra răului. Mă uit la Goeth, comandantul lagărului, care împuşcă evrei ca antrenament de tragere la ţintă, gândindu-mă la caracterul haotic, la imprevizibilitatea istoriei. Chiar şi cei care par cumsecade, sau poate chiar viteji, nu sunt aşa; sunt, în schimb, fiinţe umane pline de defecte. Este vorba de degradarea sufletului, care se luptă să îşi păstreze o oarecare conştiinţă de sine în mijlocul atâtor pierderi de vieţi omeneşti, care se luptă să se menţină într-un lagăr al morţii, să rămână uman, viu chiar

şi în moarte. Este vorba despre creştini contra evrei, despre despărţirea familiilor, ambele aspecte ciudat de relevante.

Dacă Norman ar fi cu adevărat omul important, bunul creştin care pretinde că este, ar accepta responsabilitatea. Le-ar spune copiilor săi că în căsnicie a existat o abatere de la calea cea dreaptă, dar că din asta a ieşit ceva bun – eu.

Toată lumea din jurul meu plânge, şi totuşi mie filmul mi se pare încurajator – este egal cu ceea ce simt.

Pornesc spre casă. Luminile sunt aprinse; sunt în faţa casei, singura casă în care am locuit mereu, în faţa familiei mele. Trag maşina în şopron. Sunt foarte supărată, foarte tristă, îi urăsc pe toţi pentru cine sunt şi pentru tot ce nu sunt. De vină este răzvrătirea emoţiilor, tot ce nu pot formula clar începe să se învârtească în mine. Turez motorul. Îmi închipui că intru cu maşina în casă, trecând prin ea, disperată să trec de ceea ce mă blochează. Ambalez motorul, dorindu-mi să-mi fi luat piciorul de pe frână; maşina se încordează sub piciorul meu. Maşina, o maşinărie fără creier, vrea să pornească înainte, să se năpustească orbeşte în zid şi să între în bucătărie. Îmi imaginez cum se golesc dulăpioarele, cum se sparg farfuriile, cum perforează motorul spatele frigiderului, cum prin uşa congelatorului iese un far. Sper ca în bucătărie să nu fie nici câinele, nici cineva intrat după o gustare. Stau cu piciorul pe acceleraţie, dorind să o fac, şi apoi gândindu-mă la Mama şi la farfuriile ei, la ce mult îşi iubeşte farfuriile, la ce mult îmi iubesc eu Mama, gândindu-mă că n-aş vrea să sparg farfuriile şi că n-ar fi deloc acelaşi lucru dacă mai întâi aş intra în casă şi aş goli toate rafturile şi apoi m-aş întoarce afară şi aş intra cu maşina.

Opresc în faţa casei şi nu vreau să mă duc acasă. Nu există acasă, nu există uşurare, nu există

sentimentul de a fi supravieţuit pur şi simplu.

Crăciunul e pe terminate. Nu vreau ca asta să fie cea mai deprimantă poveste pe care am scris-o vreodată. Opresc motorul. Aştept.

În ianuarie 1994, chiar după Anul Nou, Ellen mă sună şi mă întreabă:

— Când vrei să mă vezi?

— Sâmbătă, spun.

Este şocată, eu la fel. Nu ştiu de ce spun sâmbătă; dar, într-un fel, este inevitabil. Cât putea să mai continue: „ *Când vrei să mă vezi? De ce nu vrei să mă vezi*?" Trebuie să ne întâlnim de comun acord, şi nu într-un atac kamikaze precum cel din librărie. Nu există moment bun, nu există

moment potrivit. Sunt dezgustată şi sunt curioasă.

Spun sâmbătă şi regret imediat.

Ea se entuziasmează prea tare.

— Unde ne vom întâlni? Ce vom face?

Ellen vede întâlnirea ca pe o zi plină de distracţii a la New York – trăsuri trase de cai, sucuri de fructe şi îngheţată, mersul la un spectacol (prin asta ea înţelege un musical).

Mă gândesc să ne vedem o oră, poate două. Mă gândesc că puţin va conta foarte mult.

— Să ne întâlnim la Piaza, spune ea. La Oyster Bar.

Piaza face parte din fantezie – căminul lui Eloise, ceaiul de la ora patru, o atracţie turistică.

7

Ultima dată când am fost acolo, în hol era Zsa Zsa Gábor şi îl convingea pe omul de la magazinul de bomboane să-i dea ciocolată gratis.

— O laşi să te sărute în semn de salut? întreabă o prietenă.

— Nu cred, spun şi apoi mă simt prost. Dacă vrea să-mi sărute mâna, poate.

Toate cărţile despre adopţie şi reunire spun să aranjezi să te întâlneşti cu cineva după

reunire pentru un fel de şedinţă de de-programare, pentru a te aduce înapoi la normal. Sun o prietenă, o femeie cu copii şi nepoţi proprii, şi stabilim să ne întâlnim la Oak Bar la 6 p.m. Îi spun că dacă nu sunt acolo, să vină la Oyster Bar şi să mă ia. Asta în caz că mama încearcă să mă

reţină cumva, să mă vrăjească, în caz că îmi pierd liberul arbitru şi trebuie să fiu smulsă din ghearele mamei.

— Pot să o cunosc şi eu pe mama ta? întreabă prietena.

— Sigur, cred.

Pare ciudat că prietena e mai emoţionată, mai interesată să o cunoască pe mama decât mine.

Pare ciudat, dar în această clipă totul pare ciudat.

— Nu, spune ea. Cred că n-ar fi bine. Ai să-mi povesteşti tu despre ea. Şi poate îi faci o fotografie.

Aş vrea să merg aşa cum sunt, nu în forma cea mai bună sau în forma medie, ci în forma cea mai rea. În cele din urmă, mă îmbrac elegant. Sunt din nou obligată să încerc să fac impresie bună. Dintr-o fantezie a mea, vreau ca ea să vadă ce bine am ajuns, vreau să fie mândră de mine.

În holul din faţa lui Oyster Bar, ea e îmbrăcată cu o haină de blană albă, pufoasă, o bluză de mătase imprimată şi pantaloni largi, cu părul prins în vârful capului într-un coc. Arată ca cineva din alt deceniu – o femeie care crede în fascinaţie, care îi ascultă pe Burt Bacharach şi Dinah Shore pentru a se binedispune. Bănuiesc că aşa se îmbrăca atunci când se întâlnea cu tata – probabil tot prin hoteluri – dar acum are cincizeci şi cinci de ani şi timpul i-a răpit multe.

— Tu eşti? întreabă ea, cu sufletul la gură. Nu-mi vine să cred, spune, şi glasul ei oscilează

între buimăceală şi un fel răguşit de manie. Nu-mi vine să cred că te văd.

Îmi ia mâna şi o sărută.

Până să se mai întâmple ceva, îmi vine să alerg la un telefon cu plată şi s-o sun pe prietena mea. „Ţii minte când m-ai întrebat dacă am s-o sărut?... Ei bine, mi-a sărutat mâna. A ştiut că am avut acea convorbire? Telefonul meu e ascultat? Asta e diferenţa dintre ce te naşti şi ce devii, hardware şi software, natură contra creştere?”

Ea îmi sărută mâna şi mie îmi vine să fug.

O urmez în restaurant. Ea comandă un Harveys Bristol Cream, eu

comand o Cola. N-am mai văzut pe cineva bând Harveys Bristol Cream. Îl ţin minte doar din reclame; cupluri suave în faţa unui şemineu, bând Harveys.

Mă simt dintr-odată în defensivă; sub privirea ei, am senzaţia că nu corespund aşteptărilor.

Ea stă acolo în vechea ei haină de iepure, iar eu vizavi de ea, în cele mai bune haine ale mele. Ea nu a absolvit liceul, iar eu am multe masterate. Ea este cea care m-a rugat stăruitor luni în şir să

mă întâlnesc cu ea, iar eu sunt cea care a evitat-o. Îmi spun că nu e vorba de aparenţe. Îmi spun că

totul o să fie bine.

— Eu iau homar, spune ea.

— Şi dumneavoastră ce luaţi? întreabă chelnerul.

— Nimic, nu iau nimic.

Nu iau nimic, sunt nimic. Nimic mi se potriveşte de minune.

— Ia homar, spune ea.

Sunt alergică la homar.

— E bine nimic, îi spun chelnerului.

Ea vorbeşte despre Atlantic City. Spune că şi-a părăsit slujba – nu ştiu dacă asta înseamnă că

a demisionat sau a fost concediată – şi că are de gând să deschidă un salon de cosmetică, cu câteva „cosmeticiene minunate”. Vorbeşte, despre orice, despre toate, fără să conştientizeze că

persoana care stă vizavi de ea este şi singurul ei copil, şi o străină desăvârşită.

Îi soseşte homarul, trage carnea de pe cleşte, o înmoaie într-un bol de argint cu unt şi o bagă

în gură. Aduce cleştele

Ia ochi, să vadă dacă mai e. Nimic nu e destul. Mă uit lung, întrebându-mă cum poate să

mănânce. Eu abia pot să respir.

— Ţi-a dat tatăl tău ceva de ziua ta? Avea de gând să-ţi trimită ceva foarte frumos.

Trebuie să îmi aduc aminte de medalionul placat cu aur, potrivit pentru o fată de opt ani.

Darul, se pare, a fost ideea ei – au discutat dinainte despre el.

Sunt o femeie de treizeci şi doi de ani, stau vizavi de mama mea, iar ea e oarbă.

Invizibilitatea este lucrul de care mi-e frică în viaţă. Fac implozie, împăturindu-mă precum origami. Încerc să vorbesc, dar n-am cuvinte. Răspunsul meu e primitiv, de dinainte de limbaj, de dinainte de cunoaştere – memoria corpului.

Odată homarul terminat, îşi scoate baveta şi mai comandă un pahar de Harveys.

— Trebuie să plec repede, spun.

Scoate o tabacheră şi extrage o ţigară lungă şi subţire.

Mă uit la ceas.

— Ai să mă ierţi vreodată?

— Pentru ce?

— Pentru că te-am dat?

— Te iert. Ai făcut exact ce trebuia, spun, mai convinsă ca niciodată. Zău.

Mă ridic. Plec repede, lăsând-o pe femeia cu haină de iepure singură cu Harveys Bristol Cream-ul ei.

— O să te mai văd? strigă ea după mine.

Mă prefac că nu o aud. Nu mă întorc. Ies din restaurant şi traversez în cealaltă parte a hotelului, nu respir până nu ajung în siguranţă în cealaltă parte.

Prietena mea e în Oak Bar. Trec mai multe minute până să pot să spun ceva.

— Ei bine, cum arăta?

— Habar n-am.

Privind retrospectiv, cred că eram în stare de şoc.

— Te simţi bine? întreabă prietena.

— Nu ştiu.

— Povesteşte-mi.

Altcineva, altă minte poate ar deduce ceva din purtarea ei, din gesturile ei. Tot ce pot eu să

spun este:

— Springfield prăfuit.

— Ce ai fi vrut de la ea? întreabă prietena.

— Literalmente? Mi-ar fi plăcut să se uite la mine şi să mă întrebe: „Ai nevoie de ceva, pot să te ajut cu ceva, vrei să-mi spui ceva?”

— Ţi-ai făcut un plan să o revezi?

— Nu.

N-am s-o mai văd niciodată. Cumva sunt sigură de asta.

***

De Valentine’s Day sună telefonul.

— Poţi să te duci pe acoperişul clădirii tale şi să sari de acolo.

— Ellen?

— Sunt supărată pe tine, îţi dai seama?

— Da.

— Nu mi-ai trimis nicio felicitare, spune ea.

— Nu ştiam că trebuie, spun. N-am trimis nimănui felicitări.

— Ei bine, nu trebuie decât să te duci la chioşc şi să alegi una.

— Nu prea ştiu de ce eşti aşa de supărată pe mine.

— N-ai grijă de mine. Ar trebui să mă adopţi şi să ai grijă de mine.

— Nu pot să te adopt, spun.

— De ce?

Nu ştiu ce să răspund. Tot ce reuşesc să spun e:

— Mă sperii.

— Mai eşti la telefon? întreabă ea.

— Da.

— Poţi să rămâi pe fir până iau o gură de apă?

Apă. Accentul ei, pronunţia lungă, tenta nazală de Maryland amestecată cu aroma de Jersey Shore. Rămâi pe fir până iau o gură de apă. A fost apă sau a fost Harveys Bristol Cream?

27 aprilie 1994, ziua mamei. Contrar sfatului prietenilor care spun că în urma masacrului de Valentine's Day n-ar trebui să fac nimic să o încurajez, că ar trebui să păstrez distanţa, că ar trebui să am grijă cu privire la trimiterea de mesaje amestecate sau de orice fel de mesaje, simt că trebuie să fac ceva. Vreau ca ea să ştie că îmi pasă şi că mă lupt cu toate astea, şi că asta e tot ce pot să fac deocamdată. Sun la o florărie şi încerc să trimit un buchet aniversar.

— Cum vă numiţi? întreabă femeia. Numele dumneavoastră, adresa şi numărul de telefon.

Îi dau operatoarei numele, adresa şi numărul de telefon, şi îmi dau seama că transpir abundent. Mă simt ca şi cum aş fi interogată. Câţi ani n-am ştiut numele, adresa şi numărul de telefon ale lui Ellen?

— Galbene, roz sau roşii?

O urăsc pe operatoare.

— Roşii.

— Îl putem livra mâine.

— Nu, e pentru săptămâna viitoare. Vreau să fie livrat pe 27.

Comand dinainte, vreau să fiu pregătită, nu vreau să ratez data.

— Livrarea pe 27, spune operatoarea. Şi felicitarea?

— Felicitarea?

Doar întrebarea despre felicitare şi devin lividă.

Felicitarea.

— „La mulţi ani, Ellen" – semnat „A.M.".

Nu mă pot hotărî să spun „Cu dragoste".

— Doar „A.M."? întreabă persoana care ia comanda. Nu „Cu dragoste, A.M."?

— Nu.

— Ce ziceţi de „Cu afecţiune" sau „Cu sinceritate"? întreabă ea.

— Da, spun, vă pricepeţi la asta. „Cu afecţiune." Asta ar fi grozav.

„Cu sinceritate" sună ca o scrisoare de afaceri. „Cu afecţiune" sună uşor autoritar, uşor condescendent, ca cineva care încearcă să fie cald. Mai târziu cineva îmi spune că aş fi putut să

spun „Cu căldură", dar şi asta e o formulă imperfectă, ca şi cum te-ai da înapoi intenţionat.

— Ei bine, spune operatoarea, e pentru o prietenă, aşa-i?

Şi mă gândesc la asta. Mă gândesc la diferenţa dintre a comanda flori pentru un prieten, şi pentru un părinte – „La mulţi ani, mamă." Asta e clar ca bună ziua, nu încape confuzie. Mă

gândesc la comandarea de flori pentru un iubit, cu bucurie, cu pasiune, cu puţin regret.

— „Cu afecţiune" rămâne, spune operatoarea. Rămâneţi pe fir pentru totalul de plată.

Este mai mult decât vreau să cheltuiesc din varii motive, închid

epuizată.

În cursul verii, sunt invitată să o cunosc pe soţia lui Norman – ca o întâlnire cu regina, numai că ea este şi prototipul de mamă vitregă. Norman face aranjamentele. Mă voi întâlni cu ei la Mayflower Hotel, din centrul Washingtonului – încă un hotel, de data aceasta unul dintre cele mai vechi, unul dintre cele istorice, cunoscut ca „a doua dintre cele mai bune adrese ale Washingtonului".

Ajung devreme, dând iarăşi o probă, mereu dând o probă, pentru un rol care nu e niciodată

clar. Hotelul e înţesat de ofiţeri de la Serviciile Secrete – bărbaţi în costume bleumarin şi cravate roşii, care vorbesc în rever. Tensiunea externă, rumoarea, zumzetul căştilor şi al aparatelor mobile de emisie-recepţie dau o notă de supranatural situaţiei – o realitate specific psihologică. Un câine antrenat pentru detectarea bombelor este dus pe lângă mine în toaleta pentru doamne. Poate ea chiar e regina?

Norman e în hol, cu braţele deschise, întâmpinându-mă ca şi cum aş fi acasă la el. Îmi spune că regretă că soţia lui va întârzia – a fost o problemă cu fiica, ceva vag medical şi tulburător.

Discutăm despre trafic şi parcare. Ea soseşte, el se duce la ea, precum valetul ei, servitorul ei, peţitorul ei vinovat, un motan vagabond care îşi aduce târâş surpriza bastardă. Ea nu e ce m-aş fi aşteptat să fie, o regină – este o femeie între două vârste, scundă, şleampătă şi posacă – şi din clipa în care ne salutăm este limpede că întâlnirea asta e doar o formalitate, că nu o interesează

nimic despre mine. Şi-a format deja o părere.

Norman nu ne conduce în restaurant, ci în cârciuma care face parte din bar. Ne aşezăm la o masă mică şi rotundă, prea mică pentru nişte străini. Norman stă între noi. Vine chelneriţa. Soţia lui comandă o jumătate de sandvici şi e limpede că întâlnirea va fi scurtă, că asta e tot ce obţine fiecare dintre noi. Comandăm fiecare o jumătate de sandvici şi Norman ia ceva de băut.

— Pari o persoană grozav de drăguţă, spune ea.

Dau din cap. Sunt cum nu se poate mai politicoasă şi respectuoasă, în ciuda a ceea ce simt –

adică frică, nevoia de a avea aprobarea, îngăduinţa, recunoaşterea ei.

— Lui Norman i-ar plăcea să te ia şi să te prezinte oamenilor, dar ştii că nu poate, spune ea.

Pentru că lucrul ăsta va fi jenant pentru tine, mă gândesc

— Pentru că vei fi nevoită să recunoşti ce s-a întâmplat.

Norman stă între noi – eu sunt a lui mai mult decât ea. Nu spune nimic.

Mai târziu, îmi spune „Tu şi soţia mea nu v-aţi înţeles”, ca şi cum ar fi responsabilitatea mea.

Între timp, primesc scrisori de la fiul cel mare al lui Norman, tizul lui – cineva pe care îl numesc Domnul Adopţie Creştină. Are doi copii din Coreea şi se mândreşte că e băiat bun, că

face ceea ce trebuie, îmi spune poveşti despre ce tip grozav e tatăl lui (al nostru), mă întreabă

dacă vreau să văd pozele celorlalţi – făcând pe rebelul care se oferă să mă strecoare prin contrabandă.

Acesta este băiatul care ieşea în oraş cu Norman şi Ellen. El este singurul martor al întregii poveşti. Avea zece ani când s-a destrămat totul. E de părere că avem ceva în comun – faptul că

împărţim secretul tatălui nostru – singura contradicţie fiind aceea că eu *nu împart* secretul, eu *sunt* secretul.

Norman aranjează să luăm masa toţi trei la clubul de lângă casa părinţilor mei – un club în care n-am fost niciodată din cauză că părinţii mei sunt atât de politic potrivnici acestui gen de 8

cluburi încât cei trei „C” de pe steagul care flutură afară ar putea fi înlocuiţi cu „K. K. K.” Fără

negri, fără evrei, nimeni „altfel” nu e binevenit aici.

Asta e lumea în care trăieşte Norman – ştearsă, dar presupus aristocrată. Realitatea e că

Norman nu face parte din clasa superioară, el s-a întins excesiv. (E ciudat că şi Norman, şi Ellen sunt obsedaţi de clasă – şi vorbesc despre sine asociindu-se cu personalităţi ale anilor 1960, precum Frank

Sinatra şi Jackie O.) Norman Jr., fiul numărul unu, nu seamănă deloc cu tatăl lui (al nostru). Are părul negru, aspru; şi, prin comparaţie, este oacheş la ten. Bem ceai cu gheaţă, mâncăm salate de lăptuci şi roşii ca ceara şi vorbim despre „ai mei". Într-un anumit punct, mă simt ca un Martin Luther King alb, de sex femeiesc. Îmi vine să-mi împreunez mâinile şi să cânt „O să învingem".

Până în acea toamnă a lui 1994, a doua toamnă de când ne-am întâlnit, Norman tot nu le-a spus copiilor lui despre mine.

Mă sună.

— Sunt Norman. M-am gândit să te sun şi să-ţi spun că am nişte veşti. Cred că am vândut casa şi cred că o să ne mutăm în Florida. Dar vreau să vorbesc cu tine când ai posibilitatea. Aăă, asta o să fie săptămâna viitoare, aşa că vrei să-mi dai un telefon? Mulţumesc, păpuşă. Pa-pa.

Măcar când e în Washington ştiu unde e. Îl sun. Răspunde altcineva, un băiat, un bărbat –

poate fratele meu sau un nepot.

— Cu ce pot să vă ajut? întreabă el.

— Am să revin.

În 1994 îi scriu lui Norman să-i spun că sunt dezamăgită că nu a făcut ce a promis. Viaţa a fost destul de grea – a trebuit să muncesc din greu ca să ajung unde sunt în lume ca acum să fiu ţinută în secret, să fiu ceva cu care îi e jenă cuiva.

Norman nici nu-mi pomeneşte de scrisoare. Aud despre ea într-o scrisoare de la Norman junior: „Ups, era să uit să-ţi răspund la întrebarea despre scrisoarea ta..." îmi spune că

scrisoarea mea a fost deschisă din greşeală de fiul cel mic al lui Norman senior, fapt care a determinat o criză în familie. Norman junior continuă prin a spune că a fost un noroc că

scrisoarea a fost deschisă, că era sătul de atâtea secrete, şi că ce i-am spus eu tatălui nostru este caracteristic pentru ce i-ar spune un copil adoptat tatălui biologic în aceste împrejurări: „Eu aş fi scris aceeaşi scrisoare, doar că mai devreme."

Ne îndepărtăm toţi, înstrăinaţi.

La mijlocul iernii sună Ellen.

— Ar fi bine să-ţi suni tatăl. Nu cred că o mai duce mult.

Acum au mai mult o relaţie între ei decât cu mine, intensitatea interesului lui neîntrerupt fiind o mărturisire a puterii de atracţie.

Îi trimit lui Norman un bilet; nu primesc răspuns. Nu ştiu dacă a murit sau trăieşte.

Norman junior îmi scrie întrebând dacă e în regulă să vină la o lectură pe care o ţin în Washington. Îl sun şi îi spun că mă întâlnesc bucuroasă cu el la un pahar sau la masă, dar că

prefer să nu vină la lectură. De atunci nu mai am veşti de la el.

După ce mă sună de un milion de ori, o rog pe Ellen să nu mai sune. Corespondez bucuroasă

cu ea, dar gata cu telefoanele.

— Şi dacă mă duc la doctor şi îmi spune că mai am de trăit 24 de ore… să sun? întreabă ea.

— Aşteaptă 25, pe urmă sună, spun, pe jumătate în glumă.

Ceea ce urmăreşte fiecare dintre ei în treaba asta nu are nicio legătură cu mine – nu e vorba despre nevoia mea, despre dorinţa mea, şi deocamdată m-am săturat.

În decembrie 1997, cu o săptămână înainte de ziua mea, Ellen îmi trimite o felicitare. E de un roz-deschis, cu trandafiri, culoarea feminităţii, a unei cutii cu şervetele igienice. Am ajuns acum să-mi urăsc oficial ziua de naştere, să trăiesc cu frica de ce ar putea aduce ea.

Dragă fiică,

Această felicitare este trimisă mai devreme deoarece nu ştiu dacă voi mai fi aici pe 18

decembrie. Pe 4 decembrie mă duc la Jefferson Hospital pentru o procedură la rinichi. Nu ştiu care va fi rezultatul. Sunt foarte speriată de toată situaţia. Am insuficienţă renală cronică.

Jefferson e în Philadelphia, PA.

Pe felicitare – una dintre cele mai bune felicitări Hallmark – e tipărit: „Ţin minte prima dată

când i-am spus «Te iubesc» chipului tău. (Era valabil şi pentru restul corpului tău.) Tocmai te născuseşi, şi mi se părea că eşti cea mai frumoasă fiinţă de pe pământ. Şi pe feţişoara aia a ta, mi se părea că văd viitorul. Şi el părea frumos."

O sun pe Ellen.

— Am anulat procedura, spune ea, explicând că era vorba de un fel de test de stabilire a

diagnosticului la rinichi, şi i-a fost frică să-l facă singură.

Ştiu că trebuie să mă ofer să merg cu ea. Dar n-o fac. Mă întreabă dacă mai am veşti de la tata; spun că nu. Spune că el o duce bine în Florida. Vorbim pu în, apoi găsesc un pretext să închid telefonul.

De ziua ei, în aprilie 1998, îi trimit flori – fac asta în fiecare an de când m-a găsit. De data asta nu primesc niciun telefon de mulţumire. Sun la florărie să mă asigur că a primit florile. Mi se spune că Elle a trimis florile înapoi şi a luat o plantă în locul lor – de asemenea, le-a spus celor de la florărie să se aştepte să-i sun.

***

E vară, 1998. Sunt în Long Island, într-o căsuţă închiriată. E pe înserate. Stau de vorbă cu Mama, când o mai sună cineva, pe altă linie. Vorbeşte mult cu cealaltă persoană.

— Ţine-te bine, spune ea când revine pe fir. A murit Ellen.

Sunt la telefon, vorbind cu Mama mea, când ea primeşte un telefon care îi spune că a murit

mama. Seamănă cam prea mult a Gertrude Stein .

Femeia care a dat vestea era o prietenă a lui Ellen. O sun pentru mai multe informaţii. Îmi spune că a fost vorba despre o boală la rinichi. Ellen era la spital pentru dializă, dar se pare că s-a externat în ciuda sfatului medicului, şi a fost găsită „muribundă” pe canapeaua ei. Muribundă – cu destinaţia morgă. Îmi spune că fratele lui Ellen a fost anunţat de moartea ei şi a lăsat trupul lui Ellen la morga din Atlantic City pentru cel puţin o zi, cât este el la turneul de tenis U. S. Open de la Forest Hills.

— El nu a jucat, nu-i aşa? întreabă mai târziu o prietenă.

Cum să fie Ellen moartă? Nu are logică. Primul lucru pe care îmi vine să-l fac este s-o sun, s-o întreb ce se petrece şi s-o fac să spună „trebuia să fac ceva să-ţi atrag atenţia”.

Îl sun pe avocatul meu şi îl rog să-l înştiinţeze pe Norman. Nu vreau să-i dau eu vestea, sau să am de a face cu reacţia lui.

Avocatul, veşnic profesionist, îmi raportează că Norman „a mulţumit pentru veste, a întrebat de tine şi a zis să-ţi spun că ar vrea să stea de vorbă cu tine, oricând eşti pregătită”.

Mă duc cu maşina la Atlantic City, fără să am idee la ce să mă aştept. Cimitirul e lângă

aeroport – chiar afară e un suport de afişaj din cărămidă.

Parcul memorial „Laurel”

Cel mai frumos cimitir din Atlantic City

Pentru informaţii sunaţi la…

Nou mausoleu public

Morminte individuale

Parcele pentru familii

Nişe pentru urne, disponibile

După spusele prietenei ei – care nu a reuşit să ajungă la înmormântare – Ellen a vrut o înmormântare evreiască. În loc de asta a avut parte de un preot închiriat, cu pantaloni gri s din poliester, care prezidează la un mormânt din partea ieftină a cimitirului din Atlantic City, aproape de aeroport. Sunt instalate doar patru scaune. Soseşte fratele ei, unchiul meu, cu soţia. E zbârcit ca o păpuşă din foi de porumb şi poartă un costum din bumbac în dungi albastre şi albe. Îi întind o mână.

— Adu-mi aminte, spune el, ştiind foarte bine cine sunt.

Cum te cheamă?

Întreb dacă mai sunt şi alte rude îngropate în acest cimitir.

— Nu, spune el.

Nu îi spun că mă duceam cu maşina până la casa lui, că întorceam maşina pe aleea lui, ca la jocul de-a leapşa, unde atingi şi fugi. Nu-i spun că stăteam în faţa casei lui de cărămidă albă – imaginea perfectă a prosperităţii lui – şi îl invidiam pentru pomul de Crăciun şi inelul de baschet.

Şi nu-i spun că sora lui îmi spunea că nu putea să-l sufere.

Preotul închiriat îşi face treaba şi mă pomenesc şi eu dând din cap, spunând „amin” la toate şi încercând să-i fac o impresie bună unchiului meu. Mormântul e deschis, în aşteptare, coşciugul e alături de el, neîmpodobit. Îmi dau seama că mă aşteptam pe jumătate la o mare coroană de flori din partea lui Norman, ceva în formă de potcoavă.

Mă gândesc că Ellen e acolo – în acel sicriu – atentă la toate. Ştie că e moartă, ştie ce îngrozitor e – îmi amintesc izbucnirile ei emoţionale, necuviincioase, faptul că spunea tot j ce gândea. E al dracului de deprimant, dar mă bucur că sunt j aici, chiar şi numai pentru a fi martoră

la viaţa acestei femei, I la sfârşitul vieţii acestei femei, să iau notă de el.

După înmormântare cumpăr o hartă şi pornesc cu maşina prin Atlantic

City, mergând la fiecare adresă de pe scrisorile ei, în ordine cronologică. Găsesc una dintre case şi îmi amintesc de o fotografie pe care mi-a trimis-o într-o scrisoare în care îmi spunea că stă la o stradă

depărtare de ocean. Este ca un déjà vu – am mai fost aici. Turul caselor e ca o spirală

descendentă care sfârşeşte cu o casă din semifabricate, cu perete comun cu alta, din capătul străzii de lângă groapa de gunoi, în fiecare loc fac fotografii – adun informaţii, imagini pentru a mă anima, a mă consola.

În faţa ultimei ei case cresc roşii care încep să se coacă. Pe fereastra de la bucătărie văd că

înăuntru luminile sunt încă aprinse. Pe tejghea văd alimente, flacoane mari cu pilule, rulouri Tootsie şi tablete Gasex. Pe tejghea sunt un inhalator, nişte conserve de Ensure, o brichetă. Pare că cineva locuieşte aici. Mă duc la uşa din faţă şi sun la sonerie – de ce? De pe treptele din faţă, folosind mobilul, formez numărul ei şi aud telefonul sunând în casă; răspunde robotul – glasul ei înregistrat.

Uitându-mă pe fereastra de la bucătărie în camera de zi, văd ceva verde, o plantă împodobită

cu luminiţe sclipitoare de Crăciun, cărora le-a trecut vremea. Asta e planta?

Ce e foarte trist în povestea asta este faptul că e vorba de o femeie de care a trebuit să mă

apăr cât era în viaţă, iar acum că este moartă, eu îmi lungesc gâtul ca să mă uit pe fereastra bucătăriei ei, ca să strâng indicii.

De aici merg mai departe, mă uit la Atlantic City – mă opresc la *Lucy the Elephant* – o tavernă de lemn *fin de siècle*, cu vederea spre ocean, cu o fereastră în fund. Parchez, păşesc pe un dig de pescuit, norii fac ceea ce eu numesc treabă dumnezeiască, despicând lumina în raze vizibile. În zare văd delfini. Sfârşesc într-un cazino, aruncând monede de 25 de cenţi în automate.

Se face târziu şi, cu toate că încă nu pot reconcilia nimic, plec cu mai mult decât am avut când am venit.

O săptămână mai târziu, avocatul şi executorul şi presupusul prieten al lui Ellen, şi el absent în mod ciudat de la înmormântare, acceptă să-

mi dea drumul în casă. Închiriez o maşină, iau nişte cutii, nişte saci de plastic şi doi prieteni ca să mă susţină.

— Nu ştiu ce fel de relaţie aţi avut, spune avocatul în timp ce descuie uşa. Dar eu n-am găsit mare lucru, doar câteva poze. M-am uitat cu soţia mea prin casă. Ea e vânzător de antichităţi, a spus că nu există nimic de valoare.

Casa a fost scotocită – există lumânări dar nu şi sfeşnice, farfurii dar fără argintărie, iar oalele şi cratiţele de aramă pe care le-am văzut pe fereastra de la bucătărie au dispărut. Avocatul îmi spune că el şi soţia lui au sistematizat lucrurile, pregătind o licitaţie. Eliberată de tot ce avea valoare materială, casa e încă plină de lucruri. Printre ele cuvertura croşetată care acoperea canapeaua pe care a fost găsită Ellen, multe străchini urâte, păpuşi ciudate de plastic prinse pe cutiuţe muzicale, materiale de la salonul de cosmetică falimentar pe care l-a deschis cu câţiva ani mai înainte, decoraţiuni de Crăciun. Şi există o mică trusă albastră de farduri – genul pe care îl vezi purtat prin aeroport în filme cu Audrey Hepburn sau Barbra Streisand, urmată de un hamal care vine cu toate celelalte bagaje mai mari. Trusa are o încuietoare încastrată şi broasca a fost deschisă – e limpede că cineva s-a uitat deja prin ea. Este plină cu rămăşiţele, firimiturile unei vieţi trăite – încrustată cu fard vechi, ace de păr, un bigudiu, un pumn de anticoncepţionale de mult expirate, monede. Fie ea sau cineva cunoscut de ea, era regele dolarului de argint, pentru că

dolari de argint sunt peste tot, în toate sertarele măsuţei de toaletă. Geamantanul o caracterizează

– nu m-ar fi mirat să găsesc în el piese de Lego sau fragmente dintr-o jucărie stricată. Pe de altă

parte, era un bagaj sofisticat, şi totuşi starea lui dădea impresia că a fost folosit de un copil, o fată care făcea pe adultul. Îl las acolo – este prea mult, prea intim, este ca şi cum i-aş lua periuţa de dinţi din pahar.

Cercetez casa, punând la întâmplare lucruri în cutii, urmată de cei doi prieteni care mă

întreabă ce vreau să păstrez, ce caut. Umblu fără scop, deschizând şi închizând uşi de dulapuri, neştiind cum să pun cap la cap toate astea. Devastată, deprimantă – asta a fost esenţa vieţii ei. Pe dinăuntru casa dă senzaţia de trecător, că a fost ocupată de cineva aflat în tranzit,

cineva care nu a trăit în casă, ci de pe urma ei, ca o persoană stabilită ilegal în locuinţă. Este mare dezordine, ca şi cum ar fi bătut uraganul, şi n-ai cum să ştii dacă dezordinea a fost făcută de ea sau dacă cineva a răvăşit casa ca un pirat în căutare de pradă. Nu e nimic substanţial – şi nu mă refer la valoare, ci la soliditate. Totul parcă e făcut din hârtie, parcă s-ar putea fărâmiţa în bătaia vântului.

Avocatul ne dă drumul în casă – şi după vreo douăzeci de minute mă găseşte şi mă întreabă:

— O să terminaţi în cincisprezece minute?

Prietenul meu îl ia deoparte şi îi spune:

— Ascultă, aici e vorba de mama ei, nicicând nu a fost mai aproape de mama ei ca acum, aşa că acordă-i o clipă – dacă ai treabă, întoarce-te peste o oră sau mai mult.

Fotografiez tot, ştiind că asta e prima şi ultima dată, şi trebuie să încerc să prind tot ce pot.

Trebuie să găsesc o cale de a salva totul pentru mai târziu, pentru că în clipa de faţă nu pot să

analizez nimic. Îi fotografiez dormitorul şi lucrurile din dormitor – dulapul, căpătâiul patului (din

alamă, dar neprins şi aplecat mult în faţă). Fotografiez blatul măsuţei de toaletă – Excedrin, talc Johnson pentru bebeluşi, parfum, o gheişă din alabastru, un bol cu monede şi un teanc de bilete la baseball. Fotografiez interiorul sertarelor măsuţei de toaletă – fiecare înţesat cu articole de îmbrăcăminte neîmpăturite— lenjerie adunată de o viaţă. Fac fotografii în baie – treizeci şi două

de rujuri Chanel şi zeci de păpuşele ciudate, din cele care sunt prin toată casa, înalte de 15

centimetri şi îmbrăcate ca nişte doamne din perioada colonială, cu fuste largi, cu volănaşe şi pălării de dantelă pe cap, cu păr portocaliu, cu nasuri nefiresc de roşii, ca de clovn, şi machiaj de circ. Fotografiez spatele uşii de la baie – halatul ei de baie şi multiple căşti pentru duş.

Fotografiez celelalte două dormitoare goale, pline de lăzi cu lucruri pe care în mod clar le adusese de la ultima locuinţă, cutii de carton şi pungi pentru cumpărături, hârtie de ambalaj, pantofi încă în cutiile lor. Într-un colţ al bucătăriei e o menoră şi apoi, chiar sub ea, un

crucifix, iar în faţă fotografia înrămată a unui câine. Folosesc o jumătate de duzină de aparate de fotografiat de unică folosinţă, iar când s-au terminat le pun în cutii.

***

În debaraua din faţă găsesc o haină de blană: are iniţialele ei cusute cu roz pe căptuşeală. Îmi imaginez că se numără printre bunurile ei preţuite, că i-a dăruit-o Norman. Un lux. Trebuie să fi părut superbă când a primit-o. Acum e veche, ponosită. O las atârnând.

Iau bucăţi de hârtie; cutii cu hârtii, printre ele o chitanţă pentru un inel cu diamant, din 1963; un pachet vechi cu ceea ce seamănă a anticoncepţionale, un mandat de arestare, un colet de la Saks care trebuie să fi sosit de curând, două perechi de chiloţi de elastan pentru „subţiat", cu etichetele încă pe ele, una neagră, una de culoarea pielii. Ce măsură avea? Un pulover maro de caşmir exact ca cel crem pe care mi l-a trimis Norman de Crăciun în primul an în care am luat legătura – scandalosul pulover de caşmir. În dormitor, pantalonii ei sunt atârnaţi pe un scaun, blugi negri, nu deosebiţi de blugii negri pe care îi port adesea. Mai păstrează încă încreţiturile corpului ei. Bag mâna în buzunar; găsesc un teanc de bani, bancnote cu valoare mică, un pachet de gumă. Exact aşa îmi ţin eu banii. Asta e singurul lucru pentru care Mama mă ia la rost: „Cum poţi să-ţi ţii banii aşa? Nimeni nu-şi ţine banii aşa – nu poţi să-i ţii în portofel?" Teancul e gros, îndesat în fundul buzunarului – câte femei abia trecute de şaizeci de ani ţin banii teanc în buzunar? Această subtilitate de nedescris a biologiei îmi dă fiori. În buzunarele ei găsesc aceleaşi lucruri pe care le găsesc în ale mele.

Interpretez un morman de haine, o casă în dezordine, în căutare de indicii.

Îmi amintesc ce mi-a spus scriitorul James Eliroy despre hainele mamei sale, când le-a luat din magazia de probe ale poliţiei, la mulţi ani după ce mama lui a fost omorâtă. Spunea că scotea haine din sacii de plastic sigilaţi şi îi venea să le miroasă, îi venea să-şi frece faţa cu ele.

Există tendinţa de a prezenta într-o lumină romantică persoana dispărută – să te gândeşti la ea înseamnă să o laşi să între în tine. Îi aud glasul în capul meu – deşi nu prezintă încredere, ea este singura care mi-ar putea explica ce s-a întâmplat.

Când plec, pun în maşina închiriată patru cutii cu tot felul de hârtii. Habar n-am ce am luat, ce înţeles ar putea avea ele. Îi duc pe cei doi prieteni ai mei în centrul oraşului şi îi scot la cină

într-un cazinou. Mă simt îndatorată – n-aş fi făcut faţă încercărilor zilei fără ei. Decorul este suprarealist, un fals palat de gheaţă subacvatic. Stăm şi ne uităm la sculpturile de gheaţă ale creaturilor marine care se topesc încet. Lumina se schimbă constant, verde şi purpuriu şi albastrul

– ca în peisajele văzute de Jacques Cousteau. Toţi trei comandăm acelaşi lucru – cotlet cu cartofi fierţi; e ca şi cum am avea nevoie de o masă bună ca să ne revenim. Tăcem, copleşiţi – e greu de ştiut ce să spui după o zi ca asta. La sfârşit, Ellen plăteşte masa. Folosesc teancul de bani din pantalonii ei negri, iar ce rămâne las ca bacşiş.

În noaptea aceea, în New York, fac curăţenie în apartament. Frenetic, isteric, iau la mână

totul, aruncând lucruri – am căşti pentru duş din toate hotelurile în care am stat, săpunuri, şampoane. Am tot ce a avut şi ea. Arunc totul. Nu pot să fiu ca Ellen – nu se poate ca totul să se întâmple din nou la fel.

Mă gândesc la florile pe care le-a transformat în plantă, planta pe care am văzut-o pe fereastra de la bucătărie, planta cu luminiţele pentru pomul de Crăciun aprinse, şi la mine, un prunc de Crăciun, fiinţa care nu poate fi uitată – oare a lăsat luminiţele aprinse pentru mine?

Mi-e greu să descriu confuzia, pierderea grea a unei bucăţi din mine pe care nici n-am ştiuto, o bucată pe care am dat-o la o parte fiindcă era înspăimântătoare.

Autobiografia necunoscutului.

Două luni mai târziu îl sun pe Norman – îmi spune „lasă-mă să te sun eu”. E prima dată când vorbim de la moartea lui Ellen. Îmi spune că s-a văzut cu Ellen la Washington, nu cu mult înainte de moartea ei. Nu ştiu dacă asta a fost prima dată când s-au văzut după aproape patruzeci de ani, sau dacă s-au văzut în mod repetat după ce fiecare în parte s-au reunit cu mine. Îmi spune că ştia că era bolnavă. Doctorul îi spusese lui Ellen că avea nevoie de un rinichi şi, după spusele lui Norman, voia ca el să-mi ceară mie unul. Norman devine ferm; l-a rugat şi el a refuzat-o. I-a spus că nu îmi putea cere nicio favoare, având în vedere că niciunul dintre ei nu făcuse vreodată nimic pentru mine. Îmi spunea că şi-a oferit propriul rinichi – că şi-a sunat doctorul

şi i-a cerut părerea.

Cred că l-a întrebat pe doctorul său ceva în privinţa asta, dar restul pare puţin probabil. Vorbeşte cu mine la telefonul din maşină pentru că îi e frică să vorbească de la telefonul de acasă, dar se aşteaptă să-l cred că i-ar fi dat lui Ellen un rinichi – le-ar fi spus soţiei şi copiilor lui? Părerea mea e că Ellen l-a rugat pe Norman, el a refuzat la început şi pe urmă a fost de acord să mă

întrebe, ca apoi să-i spună lui Ellen că am refuzat-o. Asta ar explica de ce n-am mai primit veşti de la ea până să moară.

Când stau de vorbă cu Norman devin sentimentală şi mă gândesc „oh nu, îi amintesc de ea”.

Îi spun lui Norman că m-am săturat, că nu pot să mai fac asta, că nu vreau să primesc într-o zi un telefon prin care să fiu chemată la altă biserică, unde să stau în spate, ca o intrusă, şi să asist cum prietenii şi familia jelesc moartea unui om pe care nu l-am cunoscut niciodată cu adevărat, dar din care am fost cumva o parte.

— Înţeleg, spune el. Sună-mă. Sună-mă în maşină. Soţia mea nu e prea des în maşină – putem sta de vorbă.

— Nu sunt amanta ta. Sunt fiica ta. Şi nu te sun în maşină, spun.

— Foarte bine, răspunde el.

Ellen Ballman

Cartea a doua

DESPACHETAREA MAMEI MELE

Trec şapte ani până pot să deschid cutiile pe care le-am luat din casa lui Ellen. Suntem în 2005, iar eu am tot aceeaşi dilemă, tot mă mai întreb ce s-a întâmplat exact.

„Muribundă pe canapea” – ce a însemnat asta? Pe jumătate moartă, deja moartă, intrată bine în moarte? Era în comă? Ştia că venise cineva după ea? Spera să fie salvată? Cum trăieşte cineva şaizeci de ani şi sfârşeşte atât de singur? Mă uit prin puţinele hârtii pe care le am – certificatul ei de deces spune că a murit la 3 a.m., în camera de urgenţă a spitalului. Cine a chemat ambulanţa?

Cât a stat în camera de urgenţă? Trebuie să fi fost puţintel vie când a ajuns acolo, altfel ar fi fost declarată moartă la sosire. Mă gândesc să sun la 911 în Atlantic City şi să cer o transcriere. Şi de ce îmi amintesc că cineva a spus ceva despre faptul că a fost descoperită de un comisionar chinez?

Au trecut şapte ani şi întâmplarea e la fel de proaspătă ca atunci când a avut loc. Se pare că

asta este natura traumei – nu se schimbă, nu se atenuează, nu se estompează, nu se transformă în ceva mai puţin precis, mai puţin periculos.

Chiar şi acum îmi vine s-o sun pe Ellen şi s-o întreb despre ce a fost vorba. S-a sinucis?

Destul de plauzibil. A ales să se externeze împotriva sfatului medicului

şi s-a dus acasă să moară

singură pe canapea. Frica ei de frică, aversiunea ei faţa de doctori, anxietatea ei fundamentală au fost cu siguranţă factori favorizanţi.

Ţin minte felicitarea de ziua mea – „Îţi trimit această felicitare mai înainte pentru că nu ştiu dacă am să mai fiu aici de ziua ta. Sunt programată pentru operaţie, al cărei rezultat nu-l ştiu.”

Ţin minte că am sunat-o pe Ellen, pe jumătate supărată, pe jumătate îngrijorată.

— Am anulat operaţia, a spus ea.

N-am înţeles niciodată pentru ce era operaţia; singurul răspuns la care am ajuns a fost ceva în legătură cu alimentarea cu sânge a unui rinichi, şi că a fost la o mulţime de doctori – printre care unul din Atlantic City, care a trimis-o la cineva din Philadelphia – dar i-a fost frică să i se facă ceva acolo, să fie singură în spital, şi ştiam că trebuia să spun: „Am să vin să am grijă de tine.”

O parte din mine crede că, dacă ar fi cerut „aşa cum trebuie”, aş fi ajutat-o, şi sunt supărată

pe mine. Ce contează cum a încercat să mă roage? îi era frică, şi probabil nici n-ar fi obţinut rezultatul dorit – probabil în parte fiindcă nu ştia cum. Aşa că în loc să obţină ce voia, a obţinut continuu ce nu voia – i-a îndepărtat pe oameni.

Şi nu poate să-mi scape legătura aproape biblică a rinichilor – am fost adoptată de familia mea datorită faptului că fiul mamei mele, Bruce, a murit de insuficienţă renală. Trebuia să-i dau un rinichi? Chiar după moartea ei, l-am sunat pe doctorul ei din Atlantic City; în moarte am fost pentru ea ce n-am putut fi în viaţă, — Sunt fiica lui Ellen Ballman şi doresc nişte informaţii.

Am făcut o pauză, aşteptând ca el să spună că „Ellen Ballman era necăsătorită şi nu avea copii. Nu ştiu cine sunteţi.”

— Un transplant ar fi salvat-o, a spus el, fără idei preconcepute.

În glasul lui nu era nimic care să sugereze că rinichiul ar fi trebuit să provină de la mine.

Fără să-l îmboldesc să continue, a spus că rinichiul de care avea ea nevoie nu trebuia neapărat să

fie al meu. Discutaseră despre asta – ştia cine sunt? o întrebase „Aveţi familie?”

— Nu ştiu de ce s-a externat. Nu ştiu ce a fost în capul ei. Starea ei era tratabilă – ar fi putut să fie salvată.

După ce a murit am scris scrisori — scurtei liste de prieteni, pe care mi-a dat-o avocatul ei, prietenei care a sunat să spună că a murit, nepoatei din California şi aşa mai departe. Le scriu, spunându-le cine sunt şi că aş vrea tare mult să aflu mai multe despre Ellen, despre amintirile şi experienţele ei, despre tot ce voiau să împărtăşească. Am lăsat scrisorile la poştă şi nu s-a întâmplat nimic. Singura persoană de la care am primit veşti a fost poloneza care lucra cu ziua pentru Ellen, şi care nu vorbea engleza. Femeia pentru care lucra în zilele de marţi m-a sunat şi mi-au lăsat împreună un mesaj pe robot. A fost un mesaj lăsat în traducerea angajatoarei ei de marţi – menajera este distrusă, o iubea pe Ellen, nu ştia că era atât de bolnavă. Menajera plecase în Polonia să-şi viziteze familia; „era plecată dar acum s-a întors.” S-o sun oricând. Să vin în vizită. Mă iubeşte foarte mult. Angajatoarea de marţi mi-a lăsat şi numele ei şi numărul de telefon – „Sunaţi oricând”, a spus ea. Nu m-am putut hotărî să sun.

Stă în firea omului să fugă de pericol – dar de ce a trebuit să fiu atât de umană? De ce n-am putut să fiu o fiică biologică mai destoinică, mai bună? De ce n-am avut tăria şi perspectiva de a mă apăra şi dărui totodată? Am părăsit-o – am fost atât de ocupată să mă apăr încât n-am făcut o treabă prea bună în a recunoaşte necazul în care era. Am aşteptat să ceară ce avea nevoie aşa cum credeam eu că era potrivit. Nu i-am văzut egoismul în perspectivă, n-am văzut că era o femeie care suferea enorm, n-am putut să scap de mine, de propria-mi dorinţă captivă. Ce contează cum a cerut? Trebuia să-i fi dat. Trebuia să-i fi dat cu toate că nu voiam să-i dau. Şi pe care sine îl apăram eu – oare faptul că te împotriveşti la ceva îţi oferă protecţie?

Oamenii îmi spun ce să simt. „Trebuie să fii uşurată”, spun ei. „Trebuie să fii derutată.”

„Trebuie să fii ambivalenţă.”

Am părăsit-o. N-am acordat suficientă atenţie ultimelor scrisori, ultimei dăţi când am stat de vorbă. Mă sunase să-mi spună „grăbeşte-te să-ţi suni tatăl. S-ar putea să n-o mai ducă mult.”

Ideea că suna cu privire la el, că ea şi el aveau o relaţie care se

întreţinea dincolo de mine, era enervantă. Şi că el era tatăl meu şi mă pusese s-o dovedesc, până atunci nevorbind cu mine, iar acum trebuia să mă grăbesc să-l sun fiindcă era posibil să n-o mai ducă – că aceşti oameni care sosiseră atât de neaşteptat ar fi putut să dispară acum atât de brusc era prea mult.

Mama a murit. Mama m-a sunat să-mi spună că mama a murit? Asta este disonanţa, sciziunea, imposibilitatea de a trăi două vieţi în acelaşi timp.

***

Yom Kippur, toamna, 1998. Sunt în Saratoga Springs, New York, la Yaddo, o colonie de artişti. Au trecut doar câteva săptămâni de la înmormântare. Mă duc la slujbele găzduite de templul local. Sunt singură printre străini, într-un loc parcă făcut pentru amărăciune, iar pentru mine ăsta este monumentul comemorativ – „Veşnica pomenire”. Slujba de *Yom Kippur* are o parte numită *Yizkor* – în timpul căreia se citesc numele tuturor celor asociaţi cu congregaţia, care au murit în acel an. Adaug numele ei pe această listă. Numele sunt citite cu glas tare. Sunt alte nume înainte şi după al ei. Numele ei e rostit tare, e oferit tuturor. Văd alţi oameni plângând şi simt că

am făcut ceva, i-am dat un lucru pe care îl voia, să fie recunoscută, să fie băgată în seamă. Asta e înmormântarea ei evreiască. Ţin o slujbă comemorativă pentru o mamă pe care n-am cunoscut-o, într-o sală plină de străini. Îmbrăţişăm istoria şi durerea şi tot ce a venit şi a plecat, şi asta are sens mai mult decât orice altceva.

Mă gândesc la Atlantic City şi la plimbarea pe dig şi la norii care s-au desfăcut lăsând să

răzbată razele colorate ale curcubeului de sfârşit de după-amiază. Mă gândesc la vremea când i-am trimis petale de trandafiri din grădina din Yaddo. Mă gândesc la cum voia ea tot şi orice, şi cât de nesăţioasă era. Mă bucur că sunt aici, singură, printre străini. Plâng toată slujba. Plâng nu doar pentru ea, ci şi pentru mine, pentru fiecare accident survenit din asta, pentru fiecare nereuşită a fiecăruia, pentru afurisita fragilitate a fiinţei umane, pentru frică, pentru ruşine. Asta e căinţa mea; îmi mărturisesc păcatele, îmi bat pieptul cu pumnii, îmi cer iertare pentru ce am spus şi pentru ce n-am spus, pentru ce am făcut şi pentru ce n-am făcut, pentru cei pe care i-am rănit sau jignit cu bună ştiinţă sau fără să-mi dau seama, pentru greşelile mele de omisiune –

această

mărturisire este cunoscută în iudaism ca *Viduy*. Plâng pentru cât de izolată sunt, cât de singură, şi că trebuie să trec aşa prin viaţă.

Oare am spus vreodată în ce poziţie precară mă simt – pe marginea pământului, ca şi cum permisul meu ar putea fi revocat în orice secundă?

Cutiile. Vin acasă din Yaddo şi cutiile sunt în apartamentul meu, aşteptându-mă, salutându-mă, înghiontindu-mă să-mi amintesc ce nu pot să uit. Nu pot să deschid cutiile. Mi-e frică de ele, ca şi cum ar conţine ceva care m-ar putea răni. Dezlipirea benzii adezive de pe ele ar putea slobozi o bacterie virulentă, simpla lor atingere ar putea să mă infecteze cu ea. Trăiesc cu ele ca şi cu o mobilă, având grijă să le ocolesc, să nu las ceva la care să ţin să vină în contact cu ele fi apoi, în cele din urmă, după mai bine de nouă luni, le bag în boxă. Izgonesc cutiile în iadul din boxă – înainte de asta, scriu cu grijă cu markerul, pe toate feţele, *Ellen moartă* 1-4. Ea m-a dat spre adopţie – eu o expediez în boxă. Se va alătura documentelor mele fiscale, colecţiei de discuri de vinii, imprimantei matriciale, vechii maşini de scris, devenind o bucată din viaţa mea de care nu sunt dispusă să mă debarasez de tot, dar care e mai bine să fie ţinută la o parte.

Care este timpul de înjumătăţire al unei cutii toxice? Când voi fi pregătită să mă uit înăuntru

– există posibilitatea ca zornăitul şi zgâlţâitul să slăbească în timp?

În primăvara lui 2005 îmi promit odată pentru totdeauna să mă ocup de Ellen moartă. Anulez suspendarea cutiilor, le readuc în apartament. În timp, s-au copt; au un anumit miros – dezintegrare activă. Şi iarăşi stau, zăbovesc, devin mobilă. Depozitez lucruri pe ele: geamantane, lucruri cu greutate mare. Le păstrez cât mai mult închise.

În toamna lui 2005, la doisprezece ani după ce m-a găsit, iau cutiile cu mine în Long Island pentru un weekend – doar eu şi cele patru containere de carton ondulat cu moarta Ellen. Duc cutiile în aceeaşi căsuţă în a cărei curte am stat şi am ascultat cum Mama îmi spunea că a murit mama. Casa, atunci închiriată, acum e a mea – o bucată de ceva numit de oameni cămin. Duc patru cutii în casa din Long Island, un loc sigur şi controlat unde, asemeni unei echipe de genişti, am de gând să le detonez. Pun cutiile pe masa din bucătărie – masa bunicii. Acum n-am cum să

mai fug de ele, n-am cum să le mai ocolesc.

Îmi rog familia să rămână acasă. Nu pot să fac asta cu asistenţă, trebuie să fiu singură, să fiu în stare să mă descurc cu ce găsesc. Am nevoie să nu trebuiască să explic ce nu poate fi explicat – tot ce acum încerc să explic. Mă aşez în faţa cutiilor, pregătindu-mă să fac inventarul, şovăielnică precum un copil care se joacă de-a scotocitul prin poşeta mamei, şi apoi simţind şi o povară mai serioasă – eu sunt paznicul, deţinătoarea a ce rămâne, şi dacă n-am fost în stare s-o cunosc în viaţă, poate pot să mă târăsc mai aproape în moarte. Oare există intimitate după

moarte? O voi găsi în aceste cutii, o voi cunoaşte ceva mai bine după ce voi fi terminat? O parte din mine doreşte să fi luat mai mult — poate dacă aş fi luat zece cutii aş fi avut mai multe lucruri diverse decât acelaşi lucru în cantitate mai mare.

10

Cutia 1 – obiectul de deasupra e o partitură. „Urare pentru Redskins .” Nu ştiu precis de ce am fost atât de surprinsă că aceasta a fost primul obiect – oare din cauză că tatăl meu biologic a fost în colegiu jucător de fotbal american, sau că îmi era foarte uşor să mi-i imaginez pe cei doi ducându-se la meciurile echipei Redskins în timp ce soţia lui stătea acasă cu copiii? Dar a fost deosebit de interesant în lumina altei informaţii pe care am descoperit-o: arestarea lui Ellen în 1971, pentru jocuri de noroc – instalarea unei mese de joc în Sheraton Park Hotel şi instituirea de pariuri în timpul unui meci Cowboys-Redskins – şi un proces antitrust intentat de tatăl meu împotriva echipei Redskins şi pro fotbal, când a vrut să aducă în oraş o nouă echipă de fotbal şi a întâmpinat dificultăţi. Şi de îndată ce văd partitura, mă văd şi pe mine la treisprezece ani, cu aparat dentar, în camera mea din casa părinţilor mei, din Chevy Chase, şi profesorul meu de clarinet, domnul Schreiber, stând lângă mine în timp ce suflam şi cârâiam, oprindu-mă să ling muştiucul clarinetului închiriat, vrând să execut bine. Domnul Schreiber era dirijorul fanfarei echipei Redskins – indianul-şef – care, cu o maramă lungă peste părul des şi alb, ducea fanfara pe teren la pauză.

Sub partitură e o mapă din imitaţie de piele cu fotografii. Din reflex, inspir adânc –

pregătindu-mă pentru ce urmează – dar din cauza prafului am un acces de tuse şi trebuie să mă

duc să iau o gură de apă. Fotografiile sunt opera studioului Harris&Ewing – cel mai mare studio foto din Washington – şi se pare

că mai multe sunt ale mamei de când era prunc. În primele două

are în jur de patru luni – în una e serioasă, în una zâmbeşte – iar apoi e pe la doi ani, în rochie albă, cu o fundă mare în păr, pantofi albi cu şireturi, delicată şi fericită – uitându-se întruna într-o parte. Şi apoi puţin mai mare, poate trei sau patru ani, pozând cu un dalmaţian mare şi frumos.

Există senzaţia palpabilă de fetiţă a tatălui – licărul drăcesc din ochi, e timidă, şi e fermecătoare, şi e sfidătoare – şi am ciudata senzaţie că ştie mai multe decât e în stare să înţeleagă pe deplin.

Nu e un bebeluş, ci o fată, şi există permanent o nesiguranţă şi o nevoie de recunoaştere – toate

astea se văd. Iar pentru mine există o familiaritate vagă, o înrudire inevitabilă, nedefinită – nu arătăm la fel, ci comun. Există ceva asemănător la braţe, la obraji, la ochi – avem aceiaşi ochi.

Există un portret făcut de Harris&Ewing al mamei lui Ellen – detaşată, fragilă, rece, mândră

de sine. Faptul că aceste fotografii există, confirmă un anumit gen de prosperitate. Omul de rând de la începutul anilor 1940 nu punea să i se facă fotografii lui şi copiilor lui. Asta îmi mai aminteşte de ceva pe care mi l-a spus Ellen: „Să punem să ni se picteze portretul." Când a spus-o, cuvintele păreau să existe în altă lume. I se pictase vreodată portretul? Era o promisiune neîndeplinită? Mai e o fotografie făcută de la bordul unui vapor mamei lui Ellen şi unei femeie, care presupun că e mama mamei ei, Mary Hannan – cândva în anii 1930. Şi apoi mai e una a lui Mary Hannan cu mult în urmă – o tânără frumoasă, vioaie.

Amestecate între pagini se află instantanee întâmplătoare – Ellen jucându-se pe plajă, cu fratele ei departe în fundal.

Există una în care presupun că sunt tatăl şi fratele ei în curtea casei lor. Şi apoi Ellen, în jur de şapte sau opt ani, stând în picioare în faţa casei cu fratele ei – el e în uniforma şcolii militare, cu pumnii strânşi pe lângă corp, mama lui – umbra fotografului un contur întunecat pe trotuar – şi deja tatăl ei s-a dus. Şi apoi Ellen e pe o canapea alături de mama ei – adolescentă, bucălată şi îngrozitor de stingherită. Imaginile sunt momente îngheţate ale relaţiei de familie; ele sunt documente făcute pentru a servi ca dovadă şi amintire atunci când nu mai e nimeni să spună

povestea.

Cad lucruri – zeci de facturi nedesfăcute, cu etichete galbene de expediere de la oficiul poştal, *Informaţi expeditorul de noua adresă.* Viaţa ei a fost o viaţă trăită în mişcare, pe o spirală descendentă, pe fugă, o viaţă care i-a luat-o înainte doar cu un pas. Pe podea alunecă

plicuri – o notificare de întârziere a plăţii asigurării de 530, în valoare de 13.043,75 şi o alta de la o agenţie de colectare, datoraţi oficiului de control al veniturilor. Există un set de documente legale referitoare la redeschiderea unui proces intentat de o familie în numele copiilor lor pentru despăgubirea daunelor suferite prin otrăvirea cu vopsea cu plumb în clădiri deţinute şi administrate de inculpaţi – anume, şi în special, *Ellen Ballman*.

Există o scrisoare de la Security National Bank: „Vă anunţăm prin prezenta că, din cauza unei relaţii nesatisfăcătoare cu dumneavoastră, suntem nevoiţi să solicităm închiderea contului în termen de 15 zile de la primirea acestei scrisori.” Există o factură neachitată la lumină şi gaze de peste 10,000. Din cutie se înalţă un miros urât – miroase puţin a naftalină, puţin a cuşcă de hamster, e un miros puţin înecăcios şi clar de ceva acrit. Există o scrisoare de la Departamentul lucrărilor publice din Maryland, datată 6 iunie 1984, o citaţie pentru încălcarea liniştii publice, starea lotului vacant, năpădire cu buruieni şi tufişuri, sticle, cutii de conserve şi hârtii împrăştiate, un şobolan care aleargă prin partea din faţă a parcelei. Adresa, Langedrum Lane, 4709, Chevy Chase, Maryland. Este la câteva mile de locul în care am crescut eu – şi un loc care nu era cunoscut ca având şobolani. Există o înştiinţare de anulare a asigurării şi altă înştiinţare pentru taxe neachitate pentru o proprietate de pe Seventh Street din Washington, D.C.

Sub fotografii şi peste tot în cutii sunt biletele, bucăţele de hârtie cu poezioare cu rimă, mâzgălite cu creionul şi pixul şi întotdeauna semnate „JC” (jack). Ce i-a fost el – iubit, bun prieten, prieten de-al tatălui ei? Din documentarea mea, ştiu că a fost arestat de mai multe ori pentru jocuri de noroc, că avea o curăţătorie chimică şi, mai târziu, a locuit în Atlantic City. Şi ştiu ce tristă a fost Ellen când el era bolnav şi după ce a murit. Cum s-au cunoscut? El avea soţie, Katherine – îi văd numele pe câteva documente şi găsesc o felicitare de la ea pentru Ellen. E

limpede că el a ţinut mult la Ellen – mi-a scris odată o scrisoare în care confirma validitatea poveştilor lui Ellen despre mama ei.

Cutiile sunt ca o versiune înşirată pe hârtie a *Aceasta e viaţa ta*. În una dintre cutii e o cutie mai mică marcată *Dormitorul principal*. Dezlipesc banda de celofan crăpată. Înăuntru este un fişier metalic deschis – în

fiecare compartiment un dosar, fiecare dosar o neplăcere, un caz în sine, literalmente. Fişierul este plin cu dosare cu tranzacţii imobiliare nereuşite, clădiri cumpărate şi vândute, împrumuturi de susţinere, credite, acţiuni, zeci de scrisori către avocaţi, o mulţime de adrese trimise şi primite, moţiuni de contracarare, moţiuni pentru permisiunea de retragere pentru discuţii pentru reclamant şi pârât. Legat de toate astea nu există veşti bune. La fund este o agendă veche cu mesaje telefonice – cu copii. *Sună Rudy la muncă. Dna. Watson — important. Ref. Rose, dovada a fost trimisă prin soţie săptămâna trecută. Pentru Alex, ref.*

Lackey, ar putea veni azi la 3 p.m.? Au trecut mulţi ani, dar îmi vine să înapoiez apelurile. Bună, poţi să-mi povesteşti despre Ellen Ballman? Cum ai ajuns să o cunoşti? Era singuratică? Era cinstită? Era o persoană bună? Şi apoi mai e un dosar cu un bilet pe el. *Te rog să vorbeşti cu Ellen! Mă supără de moarte cu privire la asta. Ce vrea să fac mai mult decât să-ţi aduc la cunoştinţă!!!* Există o hârtie pe care cineva a mâzgălit „Pentru informarea dumneavoastră” şi o însemnare care pare „E.B. 300 ore începând cu 8-8-89”. (înţeleg că asta înseamnă că a efectuat trei sute de ore de muncă în folosul comunităţii, dar s-ar putea să mă înşel – poate avea trei sute de făcut.) Hârtia e ataşată la un document care spune:

TRIBUNALUL DIN MONTGOMERY

DISTRICTUL MARYLAND

DOSAR NR. ****

Pe baza analizării cererii inculpatei de modificare sau reducere a sentinţei/ statul respectând decizia tribunalului şi verificând că întruneşte termenele pentru a putea fi eliberată pe cauţiune, hotărăşte că…

Sentinţa pronunţată împotriva inculpatei în acest caz este declarată nulă şi se decide ca în baza articolului 27, alineatul 641, să fie emisă o dispoziţie de eliberare condiţionată înainte de hotărârea judecătorească, şi se mai decide că eliberarea condiţionată supravegheată este încheiată şi cazul închis, audierea programată pentru 5 august 1989 urmând a fi scoasă din calendarul tribunalului.

Nu cred că documentul de mai sus i-a aparţinut lui Ellen. Cred că i-a aparţinut femeii care a fost condamnată împreună cu ea, şi i-a fost trimis lui Ellen pentru a o împoldi să termine orele de muncă în folosul comunităţii. În mod curios, femeia care a fost condamnată odată cu ea a fost aceeaşi femeie care a sunat-o pe Mama să-i spună – să ne spună – că Ellen a murit.

Există reţete farmaceutice. Trec pe o foaie numele medicamentelor şi îmi notez să le caut.

Meprobamat, pentru alinarea pe termen scurt a simptomelor de anxietate. Tenormin, un blocant beta folosit în tratarea hipertensiunii şi anginei pectorale. Se mai foloseşte după un atac de cord pentru a spori şansele de supravieţuire. *Dyazide*, un diuretic pe bază de potasiu şi tiazidă, folosit la tratarea tensiunii şi umflării cauzate de excesul de apă din corp. *Wygesic*, o combinaţie de analgezice folosită la alinarea durerii, Premarin – estrogeni combinaţi folosiţi la diminuarea simptomelor de menopauză. Imipramin, un antidepresiv triciclic

folosit în tratarea depresiei.

Simpla cercetare a listei îmi dă dureri de piept. Poate că tatăl ei chiar a murit de atac de cord – bunicul ei din partea mamei a murit la vârsta de cincizeci şi trei de ani. Indiferent ce a fost, pare dublat de starea ei emoţională – a avut hipertensiune, a avut o boală de inimă? „De vină au fost afurisitele alea de pilule de slăbit”, a spus tata. „Indiferent ce i s-a spus, n-a vrut să

nu mai ia pilulele de slăbit. Era deprimată, neliniştită şi pe moarte când s-a externat, şi putea să

fie salvată.”

Mă şochează ceva din toate astea? Nu chiar. Unul dintre primele adevăruri pe care le-am avut despre mama mea a provenit de la un detectiv particular – în mod interesant, o femeie adoptată care nu îşi căutase niciodată propria familie – care a spus: „Pe scurt, a fost condamnată

şi gonită din oraş.” N-am ştiut niciodată precis despre ce vorbea, dar începe să aibă sens. Găsesc în *The Washington Post* articole despre Ellen – relatări despre practicile ei de afaceri, care însemnau că ea şi o prietenă aveau un atelier de contrafacere a documentelor în care schimbau declaraţiile de venituri ale oamenilor, falsificau documentele de impozite şi, fără ştiinţa clienţilor, îi îndreptăţeau să primească împrumuturi mai mari decât ar fi avut altfel voie să ia. La tribunal, ea a recunoscut că a falsificat documente pentru ipoteci în valoare de zeci de milioane de dolari, şi a fost condamnată la opt luni de închisoare cu suspendare, trei ani de eliberare condiţionată, şi pusă să execute cinci sute de ore de muncă în folosul comunităţii.

Ce m-a surprins a fost că toate astea au părut să continue ani şi ani. Arestarea şi condamnarea au fost doar ultima picătură. Nu tot ce a făcut ea a fost ilegal, dar şi ce n-a fost ilegal a fost făcut în cel mai dificil mod cu putinţă – fără bunăvoinţă. A plănuit ea aceste lucruri?

Uneltea tot timpul? Avea o nevoie patologică de a încheia un târg, de a face afaceri într-un anumit fel? Nu ştia pur şi simplu s-o facă aşa cum trebuie? S-ar părea că era fundamental împotriva firii ei să facă ceva aşa cum trebuia făcut. Există dăţi când mă gândesc că poate a fost un fel de Robin Hood şi e în regulă, iar apoi mă gândesc că nu. Posibilitatea ca treaba asta să fie patologică mă

face să vreau să ştiu mai multe despre tata. Scriu FBI-ului şi cer dosarul lui, în baza Legii libertăţii de informare, doar pentru a afla că

a fost distrus la timp, în 1971, conform normelor guvernamentale cu privire la păstrarea documentelor. Dar cel puţin asta confirmă ceva – a existat un dosar.

Mama, ca un fel de Bonnie şi Clyde – mereu pe fugă, o Bonnie pe picioarele ei, căutându-l veşnic pe Clyde, căutându-şi veşnic tatăl. Şi exact cum cineva îşi face griji privitor la predispoziţia genetică spre atac de cord, eu îmi fac griji cu privire la o predispoziţie genetică

spre jocuri de noroc, spre dezastrul de la vârsta mijlocie. Voi deveni dintr-odată infractoare? Mă

gândesc la ea în raport cu tata – şi el a cunoscut un dezastru în carieră la vârsta mijlocie, nu chiar de natură infracţională, dar cu siguranţă ruşinos. Banca, al cărui preşedinte era, s-a dus la fund în mare parte din cauza unui fel de proastă administrare a „băieţilor buni” – conducerea băncii a aprobat împrumuturi în regim preferenţial pentru ofiţeri, directori şi rudele lor. Mă întreb dacă

ceea ce i-a unit a fost sentimentul că erau scutiţi de reguli. Au fost isteţi şi abili împreună? Le făcea plăcere statutul lor de oameni în afara legii – credeau că vor scăpa basma curată – indiferent ce putea să însemne asta? Mă gândesc la Ellen la vârsta mijlocie – o femeie cu probleme fizice şi emoţionale, cârpăcindu-le, trăind singură într-un fel de versiune postmodernă a *Atlantic City*-ului, prezentată în genialul film al lui Louis Malle din 1981.

11

Şi la sfârşit, aproape când am terminat, găsesc o scrisoare nedeschisă de la *Hebrew Home* of Greater Washington din Rockville, Maryland, datată 29 martie 1989. Deschid scrisoarea: „Nu există cuvinte care să exprime pe deplin sincera mea recunoştinţă pentru extrem de generoasele daruri ale dumneavoastră pentru *Hebrew Home*. Computerele ne vor permite să lucrăm mai eficient şi, în ultimă instanţă, locatarii căminului vor avea de câştigat.” Scrisoarea continuă

confirmând donaţia constând din patru computere, cinci monitoare, cinci tastaturi şi o imprimantă.

Mă pomenesc întrebându-mă dacă ăsta e un moment Robin Hood – cu atât mai fascinant, cu cât scrisoarea nici n-a fost deschisă.

***

Nu există fotografii ale ei la şaptesprezece ani – vârsta la care tata a cerut-o în căsătorie.

Nicio fotografie a ei la douăzeci şi doi de ani, gravidă cu mine, nicio fotografie a ei în spital –

ţinându-mă în braţe, îmbrăcându-mă în echipamentul „de mers acasă”. Există acele fotografii, au fost în vreo altă cutie pe care n-am găsit-o? Cum se îmbrăca ea în anii 1950, când lucra pentru tata la Princess Shop? La urma urmei, aceea a fost perioada de vârf a creatorilor de modă

francezi – linia evazată Dior, rochia-sac Givenchy, jacheta pătrăţoasă Chanel, paltonul larg,

12

perfect pentru a ascunde o sarcină. Îi plăceau noile materiale „moderne”, nailonul, crimplenul sau orlonul? Purta sutien sau corset? Era genul de adolescentă care se îmbrăca precum o adultă

sau purta fuste creţe, şosete şi se ducea la cinematografe în aer liber? Ce gândea? Aceasta a fost era anxietăţii atomice, a lui Perry Como, Dean Martin, Connie Francis, şi a coafurii „stup de albine”. A fost vremea sirenelor de raid aerian şi a adăposturilor împotriva efectelor radioactive, a electrocutării soţilor Rosemberg şi a audierilor în cazul McCarthy. Acesta a fost Washingtonul în anii 1950 – şi a fost perioada de înflorire a mamei.

Speram să o găsesc în aceste cutii, să găsesc o descriere a copilăriei ei, jocurile pe care le juca, indicii cu privire la relaţia agitată cu mama ei şi ce ştia de fapt despre tatăl ei, amintirile ei, fleacurile pe care le păstra ca talismane de apărare sau îndrumare. Am sperat să am o idee despre cum se vedea pe sine, care îi erau speranţele şi visurile. Am vrut să-i cunosc secretele.

Duc cutiile goale la gunoi, le îndoi şi le arunc în tomberonul de reciclare – o expediez din nou înapoi pe moarta Ellen. Poate se va întoarce ca şerveţele, sau hârtie, sau vreun fel de pungă

de cumpărături. Azvârl vechiul fişier metalic în unul dintre

tomberoane. Aterizează greu, sunetul explodând ca o grenadă – toată lumea se întoarce şi se uită. Ridic din umeri. Arunc vechea corespondenţă, bucăţile de hârtie, nimicurile, păstrând cât să umplu o cutie – o cutie care să îmi aducă aminte. Pun cutia în maşină şi o duc înapoi la New York, unde aşteaptă într-un colţ al apartamentului meu, şi apoi ajunge din nou să fie expediată în boxă.

Este anul 2005 şi singurul lucru la care mă gândesc este că nu aşa ar fi vrut să fie văzută

femeia care era atât de preocupată de aparenţe, nu aşa ar fi vrut să fie prezentată femeia cu 32 de rujuri Chanel – dar asta este ce a lăsat în urmă.

Mi-o imaginez pe mama.

Mă gândesc la mama şi îmi imaginez o tânără care a sperat la mai mult. Mă gândesc la mama şi încerc să-i retrăiesc experienţa.

În anii 1950 doamnele încă mai purtau pălării şi mănuşi, iar bărbaţii purtau paltoane. Tinerii şi tinerele se întâlneau la evenimente sociale, la baluri organizate, însoţiţi. Bărbaţii sperau să

meargă la colegiu; femeile doar sperau.

La şcoala catolică i s-a vorbit lui Ellen prea puţin despre păsări şi albine şi foarte mult despre păcat şi tot ce putea să sfârşească prost. Pentru Ellen, aproape totul mersese prost, dar nimeni nu recunoştea asta. Era înconjurată de oameni care nu voiau să ştie, şi a învăţat foarte repede că credinţa nu-i aducea nimic – de fapt, convingerea că ceva avea s-o salveze a băgat-o în bucluc. La şcoala catolică s-a apărat insistând – cel puţin faţă de ea însăşi – că este evreică.

Mama ei era catolică, tatăl ei era evreu, şi ea s-a descris mereu ca fiind fetiţa tatălui.

Bani de buzunar. Mama ei nu avea mulţi – ce avea primea de la noul ei soţ, şi nu voia să

împartă. Ellen şi-a luat o slujbă muncind la magazinul de îmbrăcăminte – o noapte, în weekenduri şi de sărbători. Îi plăcea să muncească, îi plăcea să facă pe adulta – să le ajute pe doamne la cumpărături. Ele o tratau într-un fel matern, în care şi-ar fi dorit să o trateze propria mamă.

Ellen şi-a deschis un cont în bancă – jurând să economisească jumătate, sau măcar o parte din ce câştiga. Avea un viitor. Şeful s-a oferit să o ducă acasă cu maşina – ea a acceptat. În maşină au stat de vorbă. Şeful ei s-a oferit iarăşi să o ducă acasă cu maşina, ea a acceptat iar el a întrebat-o dacă vrea să iasă cu el la cină. Şi apoi iarăşi şeful ei s-a oferit să o ducă acasă, a scos-o la cină şi, după cină, au parcat maşina undeva unde puteau sta de vorbă. Ea l-a întrebat ce speranţe, ce visuri avea – pe el l-a atras lucrul ăsta. El părea interesat de ea – pe ea a atras-o lucrul ăsta. Îşi exersa pe el talentele de domnişoară ispititoare. El a luat asta ca pe un prilej.

Închipuiţi-vă frământarea. El vrea, dar nu vrea să spună ce este; ea nu vrea, dar nu ştie cum să

stabilească o limită.

Unde a început – într-o maşină, la un hotel, în spatele magazinului, într-un loc împrumutat?

Ce i-a spus el? A crezut el în ce a spus, ea l-a crezut pe el? Cât de des s-a întâmplat? Crede el că

fură ceva – că încearcă ceva ce n-ar trebui? Ce parte a ei preferă el? închipuiţi-vă silueta ei abia formată, proaspătă, fragedă, perfectă. Închipuiţi-vă persoana lui. E ea îngrijorată că o să rămână

gravidă – ştie măcar cum rămân fetele gravide? E el îngrijorat cu privire la asta?

Asta e perioada de început a iubirii lor; ea aşteaptă, îl aşteaptă pe el, aşteaptă în timp ce el e la muncă, în timp ce el e cu familia. În timp ce aşteaptă, ea face lucruri răutăcioase; le spune prietenelor ei, are grijă să afle mama ei, crede că e o notă originală în faptul că e iubita mai tânără a unui bărbat mult mai în vârstă. Vrea altceva, ceva mai mult – mai mult decât îl vrea pe el – dar ce primeşte e sex, şi pe urmă el dispare. El o are în feluri pe care soţia lui nu le-ar permite niciodată, obţine de la ea lucruri pe care altfel nici nu s-ar gândi să le ceară.

Merg la un pahar. Ronţăie nuci cu sare ca aperitiv şi mănâncă friptură de vită cu salată verde şi sos de brânză albastră Maytag.

El se oferă să o instaleze într-o locuinţă a ei – ea se gândeşte că îşi întemeiază amândoi un cămin, el se gândeşte că e un loc în care să fie singur cu ea. Ea se gândeşte că e o cale de ieşire, un mod de a scăpa de mama ei – şi de soţul mamei ei. Ea acceptă în mod sfidător, pe jumătate mânioasă, pe jumătate dorindu-şi ca mama ei s-o oprească –

ştiind că nu se va lăsa oprită.

La şaptesprezece ani este stăpână pe fiinţa ei; îi pare bine că scapă de răceala mamei, de anii de împotrivire, că a scăpat de sub ochiul şi mâna tatălui ei vitreg.

— E atent cu mine – are grijă de mine, îi spune ea mamei ei.

— Nu-i pasă de tine – bărbaţilor însuraţi nu le pasă de fete ca tine, spune mama ei.

— Cumpără un apartament pentru noi.

— Nu o să-şi lase niciodată soţia.

— O să se însoare cu mine.

— E deja însurat.

Ea începe să-şi facă geamantanul.

— Ai tu o problemă, spune mama ei.

— Tu eşti problema mea, spune Ellen.

— Te-aş fi trimis la internat, dar acum că eşti dezonorată, călugăriţele nu te vor primi –

nimeni nu vrea bunuri folosite.

Mama înşfacă geamantanul.

— E geamantanul meu, nu ţi-am spus niciodată că poţi să-l foloseşti.

Ellen ia din bucătărie pungi de hârtie, saci de la alimente, îşi pune hainele în pungi de hârtie.

Mama umblă prin sertarele mesei de toaletă aruncând cu lucruri în ea. Ellen se duce în pod şi găseşte o geantă de voiaj veche, care a fost a tatălui ei – mai târziu găseşte în ea un şoarece mort, un înveliş zbârcit de blană. Îşi îndeasă pungile cu îmbrăcăminte, cu fleacurile de pe măsuţa de toaletă, cu animalele de pluş dăruite de mult de tatăl ei. Se duce spre uşă.

— Dacă ieşi pe uşa aia, să nu crezi că ai să te mai întorci vreodată, urlă după ea mama ei.

El nu o aşteaptă afară – îi este frică de mama ei. E pe stradă, după colţ. Ea porneşte şontâcăind şi, în drum, îi cad lucruri pe trotuar.

Apartamentul este într-o clădire mare de pe Connecticut Avenue, un singur dormitor în fund, cu o privelişte a altui apartament. Este „mobilat”.

A cui a fost mobila? Femeia care a locuit înainte acolo – care în cele din urmă s-a măritat, care şi-a luat o slujbă în Ohio, care s-a dus acasă să locuiască la mama ei, care a murit singură la vârsta de patruzeci de ani. A cui a fost de fapt? Puţin de ici, puţin de colo, ce au lăsat oamenii, ce n-a mai vrut nimeni.

Se distrează împreună – el poate să se joace cu ea, să glumească şi să fie obraznic, cum n-a mai putut niciodată să fie. El a fost mereu cel tachinat. Ea tolerează asta pentru că e ceva cunoscut, şi i-o întoarce cu vârf şi îndesat. El o învaţă să şofeze – o tachinează, ea se înfurie, iar el râde şi mai tare.

Când el nu e acolo, ea doarme cu animalele de pluş aduse de acasă.

Este incredibil de linişte. Are un aparat de radio şi apoi un televizor la mâna a doua, iar mai târziu telefon. În dulăpioarele din bucătărie sunt câteva farfurii desperecheate, lucruri luate de el din pivniţa mamei lui, spunând că sunt pentru copii, să se joace cu ele, sau că trebuie acasă. Pe podea sunt carpete croşetate – toate astea sunt cam încropite, cam mohorâte şi deprimante, un ecou al celui de al Doilea Război Mondial, dar ea aduce plante şi câteodată cumpără flori şi se simte ca o persoană adultă, o femeie cu un cămin al ei. Doarme cu lumina aprinsă. Dacă vine la ea una dintre colegele de liceu – fetele mint şi spun că se duc la altcineva – mănâncă bomboane şi bezele drept cină, şi se duc la filme şi beau cafea la micul dejun. Există şi dăţi când se duce ea la o prietenă – şi asta îi aminteşte de ce face majoritatea fetelor, a altor fete care locuiesc acasă cu mamele şi taţii, iau masa în sufragerie, poartă haine pe care nu le spală şi nu le calcă singure, şi se simt apărate. Mamelor le este milă de ea şi îşi fac griji că ar putea avea o influenţă negativă.

Se duce pe jos la grădina zoologică, ia autobuzul până în centru, şi lucrează la magazinul de îmbrăcăminte.

El şi cu ea fac pereche bună, doar că el e deja însurat şi nu are de gând să divorţeze de nevasta lui, iar ea e deja deranjată sentimental. Sunt doi oameni care şi-au pierdut copilăria, ai căror părinţi i-au

abandonat într-o măsură sau alta, doi oameni puţintel rătăciţi. O văd distrându-l, ispitindu-l şi tachinându-l. Îl văd patern, şi liniştitor, şi temperat, şi îi văd pe amândoi bând şi destrăbălându-se. Îl văd scuzându-se, spălându-se şi ducându-se acasă. O văd supărată şi vărsându-şi oful pe el – este teatrală şi actriţă.

O văd în pulovere de caşmir. Îi văd corpul tânăr, şi proaspăt, şi absolut neremarcat. Îi văd pe ea şi pe el descoperindu-se simultan. Îi văd ieşind în oraş. Văd o anumită aroganţă şi bravadă.

Şi, uneori, el nu are timp – soţia lui are nevoie de el, copiii au nevoie de el. Câteodată aduce unul dintre copii. Băiatul lui cel mare aşteaptă în camera de zi cât stau ei de vorba, câteva minute între patru ochi, în dormitor; discuţia implică chicotit şi oftat. Şi pe urmă el îi spune că nu mai poate s-o facă, e prea dureros pentru familia lui. Îi spune că de data asta vorbeşte serios.

Ea plânge. Crede că va muri. E sigură că va muri, îi este rău şi simte o durere în piept. Stă

trează toată noaptea. Îl sună pe un prieten de-al lui, pe amicul lui – nu suportă să fie singură.

El se întoarce, promiţând că în scurtă vreme va fi doar al ei. Ea se preface că nu are de gând să-l ia înapoi – pretinde că s-a îndrăgostit de prietenul lui. Prietenul îi dă nişte bani – şi îi mai dă

ceva care provoacă mâncărimi.

Ea este singură. Iese în oraş la ora cockteilurilor, ca să se răzbune pe el, ca să-i aducă aminte că ea e singură, iar el e însurat şi are copii. Bărbaţii îi fac cinste cu băuturi, uneori îi dau o masă.

El e iritat. Încearcă să fie în două locuri în acelaşi timp. Soţia lui a aflat. Îi spune că fata nu mai poate lucra la magazin.

Când e singură, mănâncă sandviciuri cu unt de arahide şi jeleu şi bea lichiorul lăsat de el.

Noaptea, când doarme, aude zgomotul bărbaţilor care l-au adus acasă pe tatăl ei – le aude glasurile, paşii. Ţine minte că dormea când s-a întâmplat asta, că s-a trezit şi că îi era frică să

deschidă uşa. Ţine minte că s-a uitat pe gaura cheii – că a văzut braţul tatălui său atârnând moale.

Ţine minte că a fost îngrozită.

Soţia lui i-a spus să înceteze. El i-a spus soţiei lui că s-a terminat definitiv – îi spune că

povestea cu Ellen este încheiată pentru totdeauna. Se duce pe furiş la ea. E furios pe amândouă că

vor atât de mult – că vor mai mult, că vor tot.

Există dăţi când ea vrea să-l părăsească, îi spune că a cunoscut pe cineva – e întrucâtva adevărat. Se străduieşte, încearcă să-l înlocuiască, dar niciodată nu ţine mult. Îşi petrece timpul cu prieteni de-ai lui – poate au neveste, poate nu. Odată şi-a petrecut noaptea cu un prieten şi soţia lui.

Mi-l imaginez pe Norman furios şi gelos.

Ea şi soţia lui se află la aceeaşi petrecere – se văd de-a curmezişul încăperii, ştiu cine sunt.

El e acolo cu soţia lui şi o ignoră pe Ellen – sau încearcă. Ea bea prea mult şi vomită pe covorul cel nou, verde-marin, din sufragerie. Cineva trebuie să o ducă acasă cu maşina.

— Ce a căutat acolo?

— A fost invitată.

— Trebuia să aibă destulă minte să nu se ducă.

— El trebuia să aibă destulă minte să nu se ducă.

Roşii la faţă.

La ce se gândeşte ea? Vrea să fie fetiţă, vrea să fie îngrijită, iubită – crede că soţia lui ar putea să aibă grijă de ea, dacă ar vrea. E un gând ciudat, însă pentru ea are un oarecare sens – vrea să facă parte dintr-o familie.

Şi apoi este însărcinată.

Ştie că e gravidă sau trebuie să-i spună cineva?

Îi împărtăşeşte unei prietene simptomele pe care le are, iar prietena spune: „Eşti gravidă!”

Se duce la doctor crezând că e bolnavă?

Ştie că şi soţia lui e gravidă?

Aşteaptă să-i spună lui. În ziua în care el sună ca să-i spună că a murit mama lui, ea i-o trânteşte: „O să avem un copil.” Nu a avut de gând să o spună chiar aşa, dar aşa a ieşit.

Se gândeşte că e o veste bună care îl va face pe el fericit, că acum vor fi, în sfârşit, împreună.

El rămâne fără glas.

Mama lui a murit, soţia lui e gravidă, şi acum şi ea.

Ceea ce trebuia să fie un moment care să-i lege în mod cert – împărtăşirea durerii pricinuite de moarte mamei lui, împărtăşirea veştii unui copil pe drum – e prea mult.

Ea e supărată pe el că nu e bucuros. El e supărat pe ea că nu a fost mai atentă.

Se ceartă.

Ea este supărată pe sine şi este supărată în mod justificabil pe lume. E supărată pe copilul ei?

El o trimite în Florida, promiţând să o urmeze. Ea îl aşteaptă; el nu apare. Când ea se întoarce în Maryland, iau un apartament împreună; el stă patru zile, după care se duce acasă.

El se oferă să o ducă să cumpere lucruri pentru copil.

Soţia lui află că ea e gravidă şi face tărăboi.

La un moment dat, ea îi spune mamei ei, sau poate mama ei îşi dă seama. Mama ei se uită la ea şi spune: „Eşti gravidă, nu-i aşa?”

Ea dă din cap, dorindu-şi ca cineva să aibă ceva drăguţ de spus. Îi place faptul că e gravidă, îi place să simtă cum acest copil creşte în ea, dar nu ştie ce să facă. Vorbeşte cu copilul, îl întreabă pe copil „Ce să fac?”

Cu sarcina înaintată şi incapabilă acum să-şi găsească de lucru, se mută la mama ei, care a divorţat de al doilea soţ.

În cele din urmă, în travaliu, e singură la spital. Şi încă mai are iluzia

că el va veni, că îşi va reveni şi va veni într-o fugă la ea. Îi vine să-l sune. De o sută de ori îi vine să-i spună asistentei să formeze numărul lui.

— Unde e soţul tău? întreabă cineva, şi ea plânge isteric.

Copilul e frumos. Asistentele o încurajează să nu ţină copilul la piept. „La urma urmei, n-ai s-o mai vezi niciodată”, spune una dintre ele.

***

— Inventezi, îmi spune cineva.

Poate da şi poate nu. În mod sigur îmi imaginez. Altă variantă nu am decât să-mi spună

cineva cum a fost, ce s-a întâmplat cu adevărat.

Mă gândesc la Ellen şi Norman înainte de asta, mi-i imaginez primăvara, mergând de-a lungul râului Potomac, în Washington, D.C., într-un Cadillac decapotabil, bleu-pastel, cu părul în vânt, şi gândindu-se: „Asta e, asta-i viaţa.”

Sunt silită să caut mai multe informaţii – întotdeauna am ştiut lucruri pe care nu ştiu că le ştiu. Frânturi neidentificabile îmi vizitau memoria, undeva între vis şi realitate, dar acum vreau să

înţeleg ce ştiu şi de ce.

În secolul al XXI-lea, căutarea rădăcinilor se face în mod clar altfel decât se făcea nu mai departe de sfârşitul anilor 1990. Acum totul se face pe internet – Google, Ancestry.com, RootsWeb şi JewishGen. Acum totul se reduce la afişaje de mesaje electronice şi arbori genealogici supuşi spre examinarea utilizatorului, şi e o distanţă considerabilă de la zilele când scoteai Biblia familiei şi verificai numele scrise în faţă, când verii trăiau alături, când te aşezai şi vorbeai cu persoane bătrâne care, chiar dacă nu îţi erau rude, îţi cunoscuseră bine familia timp de mai multe generaţii.

Pe internet poţi să-i localizezi în câteva secunde pe cei de mult dispăruţi şi să creezi un portret de familie din fragmente de informaţii care plutesc la întâmplare precum atomii sfărâmaţi, precum moleculele sparte, disperate să se reunească. Fiecare indiciu duce la altul; mai întâi descoperi că există multe versiuni ale persoanei pe care o cauţi – cele greşite, cele aproape bune, şi apoi cea bună.

Cercetarea genealogică este în prezent unul dintre hobby-urile de prim rang din Statele Unite

– în unele privinţe e mai mult ca un sport, colecţionarea strămoşilor precum biletele de baseball.

De asemenea, e ca un fel de stat permanent în faţa calculatorului pentru a călători în timp – se face în izolare, la ore ciudate, într-o lume virtuală – şi totuşi înseamnă contact, reluarea legăturilor. Şi dă dependenţă. Mă ocup zi şi noapte de asta, un Sherlock Holmes al secolului al XXI-lea, încercând să fac această eră a informaţiilor să lucreze pentru mine. Plătesc 200 să intru

Claire Ballman

ANTROPOLOGUL ELECTRONIC

Jewel Rosenberg

în Ancestry.com. Cumpăr numeroase pachete de articole de la arhiva The Washington

Post.

Îmi

folosesc

continuu cârdul de credit, cumpărând

orbeşte tot ce ar putea fi relevant.

***

Încep cu părinţii tatălui meu. Nu ştiu cum se numeau, ştiu doar că mama i-a spus tatei că e gravidă în ziua în care a murit mama lui, aşa că mă gândesc că trebuie să fi fost cândva în 1961. Caut în arhiva de la The Washington Post şi, uite, e acolo – bunica mea, Georgia Hecht, decedată în data de 11 aprilie 1961. (Nu cu foarte mult în urmă, în culegerea mea de nuvele *Lucruri pe care trebuie să le ştii*, am scris despre o femeie nemăritată care a rămas însărcinată. Ea îşi botează copilul Georgica. Conştiinţă sau coincidenţă?)

De fiecare dată când reperez

ceva – un detaliu, un fapt, un

fragment de informaţie, care lipseşte

– am senzaţia că am dat lovitura.

Ceva se aprinde. Bingo! Avem un

câştigător! Şi, preţ de o clipă, totul e

limpede, şi apoi, la fel de repede,

sunt perfect conştientă că totuşi, mereu şi întotdeauna, vor exista enorm de multe lucruri care vor rămâne un mister.

Cu tatăl tatălui meu e mai greu. Înainte de a-l găsi, îi reperez pe părinţii mamei lui. Introduc numele Georgia Hecht în căutarea unui recensământ din 1930 şi găsesc că locuieşte cu tata, care are cinci ani, în casa din Washington, D.C., a părinţilor ei. Acum am nu doar numele ei de fată – Slye – ci îi am şi pe mama şi pe tatăl ei, străbunicii mei Mary Elizabeth Slye şi Chapman Augustus Slye. Descopăr că Chapman A. Slye a fost căpitan de vapor şi, într-o succesiune rapidă, mai găsesc o duzină de unchi şi mătuşi din partea bunicilor.

Într-o săptămână am urmărit în trecut familia Slye până la George Slye, născut în Lapworth, Warwick, Anglia, în 1564. Îl reperez pe Robert Slye, născut pe 8 iulie 1627, în Anglia, care a venit în America, iar în 1654 a fost numit membru în Comisia parlamentară de administrare a statului Maryland, sub guvernarea lui Oliver Cromwell, mare lord protector al Angliei. De asemenea, a fost purtător de cuvânt al Camerei Comunelor şi căpitan în miliţia colonială din districtul St. Mary, şi a servit ca membru în Curtea de justiţie a districtului St. Mary. Linda Reno, o cercetătoare extrem de generoasă, pe care am cunoscut-o pe internet, expediază o notă istorică

în care se arată că pe 24 aprilie 1649, un tribunal din Hartford, Connecticut, l-a amendat pe Robert Slye cu 10 kg de tutun pentru faptul că a fost implicat într-un schimb de focuri cu un indian.

Mă aflu în arhiva *The Washington Post* căutând familia Slye, şi iată – înmormântată pe 25

ianuarie 1955, necrologul lui Mary Elizabeth Slye, soţia defunctului căpitan Chapman A. Slye, mama „Doamnei Irvin Hecht” (cunoscută şi

ca Georgia Slye) – informaţia pe care o caut: Irvin Hecht – tatăl tatălui meu. Încerc să-l găsesc pe Irvin Hecht în recensământ şi nu-l găsesc – de parcă ar fi lipsit în ziua din 1930 în care au fost număraţi toţi oamenii. Cine a fost? Unde a fost?

Care au fost împrejurările care l-au dus departe de soţia şi fiul lui? Cum îşi câştiga existenţa?

Odată începută, căutarea este urgentă; stau trează noaptea, navigând pe internet, conectând punctele. Dintr-o dată, există informaţii fără de care nu pot trăi. Reperarea lui Irvin Hecht îmi ia multe ore, dar când îi găsesc necrologul – joi, 5 iulie 1965 – îi găsesc şi pe fraţii lui, Nathan din New York, Arthur S. Din San Francisco, unchii mei din partea bunicului!

Şi la fel de rapid cum îi găsesc pe oamenii potriviţi, găsesc şi alţii care pe moment sunt cei care trebuie şi apoi se dovedesc a nu fi. Mult timp sunt sigură că unul dintre mai mulţii Harry Hecht este bunicul meu, iar apoi, înainte de a-l găsi pe Irvin Hecht cel care trebuie, găsesc un alt Irvin Hecht care pe 6 ianuarie 1920 locuia cu soţia sa, Ana, şi fiul lor, Bertram, în Brooklyn.

Fiecare ştergere de pe listă îmi dă senzaţia prelungită că toţi suntem invariabil interconectaţi, răspunzători unul de celălalt, şi că niciun Hecht nu e mai mult sau mai puţin convingător decât următorul. E fascinant să fii în situaţia de a nu avea trecut, de a avea orice trecut, chiar dacă nu e trecutul care trebuie. Fiecare viaţă trăită prezintă interes.

Legăturile de sânge – mă pomenesc din ce în ce mai interesată de strămoşii pe care nu i-am cunoscut niciodată, de rudele de sânge care mi se dezvăluie. Remarc că nu sunt la fel de motivată

să cercetez trecutul mamei şi al tatălui alături de care am crescut, şi nu ştiu de ce. O fi din cauză

că mă simt deja familiară şi dintr-o familie cu ei, sau descoperirea acestei noi istorisiri biologice are ceva unic din punct de vedere psihic? Nu am cum să nu recunosc că ceea ce găsesc mă

marchează profund; există murmurul identificării, senzaţia de plenitudine şi stare de bine. La nivel celular asta are sens — se potriveşte. Şi, totodată, există un fel de contradicţie, o punere sub semnul întrebării a cine cred că sunt, a modului în care mă cunosc, a

propriilor trăiri legate de persoana mea. Modul cel mai bun în care pot să descriu această experienţă personală, care eludează limbajul convenţional, este să spun că mi-o imaginez ca fiind diferenţa sau neconcordanţa dintre şinele biologic necunoscut sau latent, cu care am sosit, şi şinele adoptat, care am devenit. Căutarea, cercetarea trecutului trezesc puncte amorţite, labirinturi din propria-mi experienţă, din capacitatea mea de a procesa. Simt o ciudată beţie de supraexcitare, iar în alte momente o deprimare devastatoare. Continui să fac săpături, gândindu-mă că dacă folosesc informaţii voi putea să le populez, mă voi simţi mai completă – nedându-mi seama că s-ar putea întâmpla la fel de bine exact invers.

Dorinţa de a te cunoaşte şi a-ţi cunoaşte trecutul nu este întotdeauna egală cu durerea pricinuită de noile informaţii. Uneori trebuie să încetinesc pentru a găzdui un sine care se luptă

constant să ajungă din urmă, să se recalibreze. Mă duc la culcare la miezul nopţii, şi la 2 a.m. Mă

pomenesc la birou, căutând mai departe pe internet. În miezul zilei moţăi. Creierul meu reface permanent dosarele, şi organizează, şi face loc noilor informaţii. Pe de-o parte, vreau să-mi cunosc istoria, iar pe de altă parte, este copleşitor să iau cunoştinţă de atâtea vieţi şi să-mi dau seama că cei mai mulţi, dacă nu toţi dintre străbunii mei, sunt total neştiutori în ceea ce priveşte istoria mea şi/sau chiar existenţa mea. O parte din mine e iritată de faptul că mă străduiesc din greu să găsesc informaţii cu care ei au trăit tot timpul – informaţii pe care ei au dreptul să le ceară.

Mă uit la consemnările despre familia Slye din districtul St. Mary, care stăpâneau alţi oameni şi pe care îi vindeau sau pe care doar îi dădeau. Mă uit la aceşti primi colonişti şi mă

întreb ce a fost în capul lor? De ce, având un asemenea privilegiu incredibil, n-au făcut mai mult cu viaţa lor? Au ajuns primii aici, s-au văzut cu pământ, şi mână de lucru, şi putere, şi, în cele din urmă, ce au construit pentru ei? De ce niciunul dintre ei nu a ajuns preşedinte sau directorul unei mari corporaţii? De ce n-au făcut calea ferată sau n-au descoperit electricitatea? De ce n-au înfiinţat o organizaţie nonprofit sau una caritabilă? Mă simt înşelată de ei că au căzut prin crăpăturile istoriei. Mă gândesc mult la responsabilitate – şi-au asumat

responsabilitatea pentru cine au fost şi ce au făcut? Care a fost calitatea lor de oameni? Şi de ce înseamnă asta atât de mult pentru mine? De ce simt nevoia ca ei să fie buni – mai mult decât buni – să fie măreţi?

Acestea sunt sufletele mele.

Mă duc la Arhivele municipale din New York City, pe Chamber Street 31. Ca să intri, trebuie să arăţi legitimaţia, să spui de ce te afli acolo, să obţii un permis de intrare, şi apoi să

treci prin detectoare de metal. Sunt oprită din cauză că undeva în geantă am o pensetă. Las penseta la recepţie. În camera 103 mă înregistrez şi plătesc 5 pentru a folosi aparatele cu microfilme. Oamenii care lucrează acolo sunt acolo de o veşnicie – cunosc conţinutul fiecărui sertar de metal, cunosc sistemul de organizare a informaţiilor, diferenţa dintre o autorizaţie de căsătorie şi un certificat de căsătorie. Ştiu să caute comori îngropate – dar sunt irascibili când e vorba să răspundă la întrebări. E ca un episod cu funcţionarii de stat din serialul *Taxi*, în care Danny DeVito joacă rolul funcţionarului ostil de la ghişeu.

Totuşi, lucrurile care se găsesc în această încăpere au o frumuseţe de netăgăduit – role şi role cu microfilme, imagini din vieţi trăite de mult, documente cu o scriitură cu înflorituri, din Lumea Veche, cu o lizibilitate variabilă. La început examinez încet rolele, nevrând să rulez înainte cu viteză mare, nevrând să ratez pe cineva, considerând că fiecare are dreptul la un vizitator, la o apreciere.

Încăperea e plină de oameni care îşi îmbină puzzle-urile personale, iar primul lucru care îmi vine în minte este că nu toţi sunt adoptaţi – aşadar, ce caută? îmi readuc aminte că, desigur, căutarea răspunsului la întrebarea *Cine sunt*? nu e specifică celor adoptaţi. În această încăpere fiecare caută ceva care să-l ajute fie să confirme, fie să infirme o parte din ceea ce crede despre sine. Toţi cei de aici caută sprijin, susţinere, definire. Toţi sunt adânciţi în căutare – îngropaţi în nume, date, coduri – dar cei mai mulţi sunt şi bucuroşi să acorde ajutor. Unii dau în mod voluntar indicaţii folositoare, în timp ce alţii îşi spun povestea. De multe ori întreb: „De când vă ocupaţi de asta?" „De şapte ani", îmi spune o femeie. „A început ca un hobby, un cadou pentru soţul meu, de ziua lui", spune alta. „A început când a murit

tata”, spune altă femeie. „Aţi încercat la italieni?

Ei au documente de arhivă bune, chiar şi despre evrei.”

Altă femeie se apleacă spre mine şi şopteşte: „Aţi fost la Salt Lake City?” Salt Lake este

„muntele”, Mecca informaţilor genealogice – cartierul de bază al mormonilor, care umblă prin lume aducând date genealogice. În fiecare lună, colecţia lor sporeşte cu cinci până la şase mii de role cu microfilme. Motivul pentru care Biserica Mormonă are o arhivă genealogică atât de minunată, motiv necunoscut de mare parte din populaţie, este că mormonii colecţionează oameni – ei speră să stabilească genealogia tuturor oamenilor din lume pentru ai pregăti pentru convertirea postumă. În esenţă, ei fac mormoni din cei morţi – botez prin procură. Au un ritual de purificare prin care te declară al lor. Comunitatea evreiască s-a revoltat din cauza că mormonii au luat informaţiile despre victimele Holocaustului – oameni care au fost ucişi din cauza religiei lor – şi i-au făcut mormoni. În 1995, Biserica Mormonă a spus că o să respecte o înţelegere de a opri botezul prin procură a victimelor Holocaustului şi a altor evrei decedaţi, şi totuşi acest botez continuă. „Şi în fiecare zi fac alţi mormoni. Am fost odată două săptămâni”, îmi spunea femeia.

„A fost ca în rai. Gândiţi-vă la asta”, spunea ea.

Se aude zbârnâitul aparatelor, suprapus pe liniştea virtuală în care lucrează toţi – e greu să te concentrezi. În mod repetat şi neliniştitor, pierd urma a ceea ce caut. Un tip cu cămaşă albă

acaparează dosarele; are multe sertare deschise, braţele pline de role, şi blochează drumul.

Regula e câte o rolă pe rând – o iei, te uiţi la ea, o pui la loc – fapt care are şi rolul să fie mai greu să le clasezi în mod greşit la înapoiere. „Scuzaţi-mă”, spun, „câte o rolă o dată.” Mă ignoră.

„Scuzaţi-mă”, încerc din nou. „Doar o clipă”, mormăie el, căutând într-un sertar. Împing sertarul cu piciorul, ameninţând să-i prind mâna. „Scuzaţi-mă – este cumva mortul dumneavoastră mai important decât cei ai altora?”

Găsesc certificatul de căsătorie al lui David cu Rika Hecht, străbunicii mei după tată, ambii născuţi în Germania, şi odată cu fiecare vin numele părinţilor lor, stră-străbunicii mei: Nathan Hecht şi Regina Grumbaum, Isaac Ehrenreich şi Rosa Steigerwald. Într-o oră am certificatele de naştere pentru Irvin (născut Isaac), Arthur Samson şi Nathan – bunicul meu şi fraţii lui.

***

Îl reperez pe Moriz Billman, născut în Gomei, Rusia, în 1846, care a venit în America în 1888 cu o a doua soţie şi copii din două căsătorii, şi care, mai târziu, a solicitat să devină

cetăţean al Statelor Unite sub numele de Morris Bellman, cu domiciliul în Bergen Street 466, Brooklyn. Unii din familia Billman şi-au schimbat numele în Bellman şi pe urmă în Ballman.

Obţin o copie a autorizaţiei de căsătorie a bunicului meu după mamă, cu bunica mea, Clara Kahn, şi descopăr că Bernard a mai fost căsătorit şi a divorţat în 1925 de o femeie pe nume Margaret R.

Bellman. Oare copiii lui – mama mea şi fratele ei – ştiau? Au existat şi alţi copii din prima căsătorie? Omul de la ghişeu îmi spune că, dacă sunt curioasă, pot să caut sus la etajul şapte – dacă divorţatul a fost înregistrat în New York City, chiar e posibil să-l găsesc acolo.

Fiecare nume şi dată atrag după ele reprezentări mentale, încep să-mi imaginez cine erau ei –

cine aş putea să fiu eu. Sunt nepoata unei frumoase englezoaice din sud. Sunt nepoata unui imigrant româno-francez. Sunt nepoata lituaniene de la ţară, nepoata tipografului rus, nepoata unei irlandeze. Sunt fiica adoptată a consilierului şi a artistei de stânga, şi fiica biologică a craiului adulterin şi a fetei rebele, fetiţa pierdută.

***

Mă aflu în trecut, traversând un pârâu limpede. Sunt fermier pe o plantaţie, sunt căpitanul unei corăbii. Sunt femeia cu rochie albă şi

lungă, cu părul buclat strâns în vârful capului; simt dogoarea verii – umiditatea din sud, pâcla lipicioasă a după-amiezii, apropierea furtunilor. Invoc navigatori vestiţi şi beau pahare cu vin roşu ca sângele. Ăsta e materialul poeziilor şi al aiurelilor. Sunt de pe o plantaţie şi pot să spun că am ştiut-o tot timpul la un nivel pre-conştient.

Îmi imaginez viaţa slugilor legate prin contact şi a sclavilor – dintre care unii purtau acelaşi nume ca al oamenilor pe care îi caut. Când au fost eliberaţi şi unde s-au dus?

Lucrul care devine limpede este că toate astea ţin de naraţiune – povestea spusă. Nu poate să-mi scape ciudăţenia faptului că eu, o persoană fără trecut, am devenit romancieră, autoare de povestiri, care îşi foloseşte imaginaţia pentru a crea vieţi care n-au existat nicicând. Fiecare familie are o poveste care se scrie singură – care e transmisă copiilor şi nepoţilor. Povestea se dezvoltă de-a lungul anilor, suferă mutaţii; unele părţi se accentuează, altele dispar, şi deseori există controverse cu privire la ce s-a întâmplat de fapt. Dar chiar şi cu aceste laturi diferite ale aceleiaşi poveşti, există totuşi învoiala că aceasta este povestea familiei. Iar în absenţa altor naraţiuni, ea devine catargul de steag de care familia îşi atârnă identitatea.

Când suntem copii, toţi suntem naivi din fire. Nu ne trece prin cap să punem la îndoială

povestea familiei; o acceptăm ca pe o realitate, fără să ne dăm seama că este o poveste, o ficţiune alcătuită din multe straturi. Gândeşte-te la variaţiile, la implicaţiile elementelor de timp, loc, statut social şi structură. Eşti din Topeka şi ai în spate cinci generaţii; bunicul tău a fost predicator, bunica ta pe jumătate indiancă. Sau bunica ta e dintr-un sătuc din Italia; a venit aici după ce întreaga ei familie a pierit într-un potop de cenuşă vulcanică când a erupt Vezuviul.

Mama ta a mai fost măritată o dată şi a avut un copil pe care l-a dat – undeva ai o soră. Într-o noapte, mama ta se plimba, şi cineva a venit pe la spate – şi produsul ai fost tu.

Iau ascensorul până la etajul şapte. Mirosul de hârtie veche te trezeşte de cum se deschid uşile ascensorului; holurile sunt pline de rafturi metalice, înţesate cu hârtii, dosare cocoţate în poziţii nesigure, care ameninţă să se prăbuşească pe podea. Aceasta e istoria New York-ului,

istoria Americii – şi este ca şi cum aş fi plonjat într-un film al fraţilor Coen.

Este o încăpere cu mese lipite într-un pătrat central. Pe masă sunt ziare actuale şi nu foarte actuale, iar în jur stau oameni care nu fac nimic – nu ştiu dacă lucrează aici sau sunt oameni care n-au unde să se ducă. Poate că ăsta este un centru de tratament istoric de zi; poate că oamenii fac un anumit gen de „timp". Încăperea e lipsită de aer, de trecerea minutelor, orelor şi anilor. „Unde aş putea găsi un divorţ din anii 1920?" întreb eu întreaga sală. Un bărbat ridică privirea. „S-ar putea să fie aici, în cartotecă", spune el, arătând din cap spre colţ. Există dulapuri uriaşe de metal, cu fişe pentru fiecare proces arhivat. Alături de cartoteci se află un fişet mare, metalic.

Curioasă, deschid uşa. Registre vechi cu adrese oftează şi pagini fărâmiţe se rostogolesc afară, aruncând pe podea ceva ce seamănă a rumeguş, sau culcuş de şoareci. Închid repede uşa şi mă

întorc la cartoteci. Iarăşi mă avânt orbeşte, căutând orice şi tot sub numele de pe lista mea –

Hecht, Bellman, Ballman, Billman.

— Ce fel de caz e ăsta? spun, arătându-i bărbatului fişa pentru *Hech vs. in RE.*

— Oh, ăsta o să fie interesant, îmi spune funcţionarul.

E serios sau sarcastic?

— Cazurile *in RE* înseamnă, de obicei, că cineva este fie minor, fie nu e competent să se reprezinte.

Simpla formulare *in Re* îmi pune mintea în mişcare. Cânt în sinea mea „ *In Re*, un strop de soare auriu."

— Dacă doriţi dosarele, trebuie să completaţi o cerere – cazurile vechi sunt păstrate în altă

parte.

— Grozav, unde e formularul?

— Chambers Street 60. Camera 114.

***

Chambers Street 60 e imposibil de găsit, chiar dacă se presupune a fi chiar după colţ.

Străzile înguste ale părţii de jos a Manhattanului sunt dominate de clădiri voluminoase – unele incredibil de vechi, altele fortăreţe mai moderne. Între clădiri patrulează poliţia cu mitraliere în mână – asta e noua noastră lume, de după 9/11, şi părem a crede că cei care patrulează cu arme ne fac să ne simţim mai în siguranţă. Chiar acolo e o închisoare, şi o femeie stă de pază afară cu vestă antiglonţ şi un revolver mare. „Scuzaţi-mă, unde e Chambers Street 60?” „Habar n-am”, îmi spune ea şi imediat descopăr că e chiar peste drum, şi mă gândesc că e o problemă că femeia de pază nu ştie unde se află şi nu pare să-i pese – mai ales dacă ar trebui să-i spună cuiva unde a fost sau pe unde a trecut cineva.

Discordanţa este şocantă – afară, zidul cu tencuială modernă, bărbaţi şi femei cu arme, baia de lumină strălucitoare de vară, incredibila căldură de cuptor, iar înăuntru, mirosul de vechi, de mucegai, şi praf, şi lucruri neatinse de cinzeci de ani. Sunt deprimată ca dracu’, nevoită să-mi amintesc că nu am rădăcini, că toată această căutare e o nebunie – nimănui nu-i pasă. Indiferent ce găsesc e doar efemer, informaţii câtuşi de puţin convingătoare. Mă gândesc la hârtiile care au zburat din Manhattanul de jos în Brooklyn când s-au prăbuşit turnurile World Trade, note arse de pe birourile funcţionarilor, şi cum se agăţau oamenii de aceste resturi de parcă ar fi conţinut secretele lumii, ale creaţiei.

În Chambers 60 paznicul de la detectorul de metale mă opreşte şi mărturisesc că am în geantă

penseta. Nu-i pasă. Tot ce vrea să ştie este „Aveţi aparat de fotografiat la telefon?” Nu. Înăuntru, completez cererile. Este amiază. Sunt epuizată.

Din apartamentul meu schimb e-mailuri cu străini şi cu rudele pe care le cunosc de-o viaţă.

Aduc puţin mai aproape rudele adoptive. Am senzaţia că aparţin familiei mele adoptive mai mult decât atunci când eram copil – asta mi se trage de la faptul că am împărtăşit experienţa maturizării în cadrul unei naraţiuni care, deşi biologic nu este a mea, social şi cultural e a mea acum. Le scriu rudelor mele adoptive pe linie maternă de la Paris şi Londra. Adun de la ele istorisiri despre ferma de lapte a lui Jacob Spitzer de pe Mahawk Trail, din North Adams, Massachusetts – câinele, vaca, caii, Nigger şi Dick. Există poveşti despre copii (unchii şi mătuşile din partea bunicilor, cu caie au crescut), Lena, Henry, Helen – care a murit în 1912 de difterie, la vârsta de paisprezece ani – Maurice, Samuel, Solomon (cunoscut drept Charlie), Harold, Doris şi iubita mea bunică, Julia. Beatrice.

Adun informaţii despre Simon Rosemberg şi Sophie Rothman – străbunicii mei adoptivi pe linie maternă, născuţi în anii 1870 la Brăila, un oraş la Dunăre din România. Bunicul meu, Bernard, fiul lor cel mare, s-a născut acolo în 1896, iar în 1898 familia s-a mutat într-un apartament de pe rue Vieille du Temple 64, din cartierul Marais, Paris. În Franţa, au avut o fabrică de pălării, de succes, şi o familie foarte mare. Printre unchii şi mătuşile mele din partea bunicilor s-a numărat Rachel, care a murit arsă la vârsta de trei ani când copii au fost lăsaţi singuri acasă şi ei i-a luat foc rochia – bunicul şi fraţii lui au încercat fără succes să stingă focul.

Printre ceilalţi copii au fost Joffre, care a murit la 6 ani, Raymond, Etienette, Henriette, care a trăit şase zile, Adele, Maurice şi Julien, care au murit amândoi la Auschwitz, Emmanuel, care a murit rănit în al Doilea Război Mondial, şi un alt frate, Leon. În 1972, când bunicul meu a murit la Washington, am primit două dintre pălăriile lui, o pălărie de vară şi o pălărie de iarnă. Elegant şi discret, nu ieşea niciodată fără pălărie. La vârsta de treisprezece ani am fost la Paris şi le-am cunoscut pe Adele şi Etienette. Ne-am dus în rue Vieille du Temple 64 – şi după mai bine de cincizeci de ani, numele de familie al bunicului meu mai era încă pe sonerie.

Prin intermediul tatălui meu adoptiv, al mai multor mătuşi din Florida şi al unui văr care locuieşte în New York la zece străzi de mine, încropesc povestea bunicilor mei adoptivi pe linie paternă – Jacob Homes şi Minerva Katz. Toată copilăria mea n-am vorbit niciodată despre trecutul lor – îi ştiam doar ca pe nişte oameni muncitori cărora le plăcea mult brânza daneză şi compotul. Jacob Homes (Homelsky) s-a născut în Rusia, în 1892, şi a avut trei surori şi un frate.

În 1910 a plecat pe jos din Rusia în Finlanda şi şi-a găsit de lucru pe un vas, care l-a dus mai întâi în Canada şi apoi în Philadelphia – unde

a câştigat suficient pentru a-şi aduce în această ţară

mama şi fraţii vitregi. În 1916 a cunoscut-o pe Manya Kvasnikaya (Minerva Katz) din Ekaterinoslav, Rusia.

Minerva, fiica cea mică dintr-o familie numeroasă, a fost un copil făcut la bătrâneţe, respinsă

de părinţii ei şi crescută în mare parte de sora ei cea mare. A urmat doi ani o şcoală rusească şi apoi a fost pregătită de cineva care îi dădea lecţii în timp ce ea stătea pe un butoi cu saramură de la taraba cu heringi pe care o avea sora ei. Acasă, Minerva dormea pe cuptor, pe un aşternut de paie.

Ca tânără adolescentă, a plecat în Statele Unite cu sora şi cumnatul ei, şi s-au stabilit în New Jersy, în partea de nord. A fost casieră în Atlantic City, a terminat şase clase, şi mai târziu a locuit în Philadelphia, la o femeie care vindea lucruri imigranţilor. Acolo Minerva dormea pe o scândură pusă pe cada de baie.

În Philadelphia, Jacob Homes livra carne în casa unde locuia Minerva – a plăcut-o fiindcă

ştia să citească şi să scrie. S-au căsătorit; primul lor copil a murit la naştere. În 1918 s-a născut Joseph Meyer Homes, tatăl meu adoptiv, urmat de cinci surori. Nimeni nu îşi aminteşte dacă tatăl lui Jacob a venit în această ţară – dar toţi cred că a murit într-un accident, călcat de un camion.

În 1929, când locuiau în New Jersy, măcelăria familiei a ars şi s-au mutat în Washington, D.C., unde trăia fratele Minervei. În Washington, Jacob a găsit într-un morman de fiare vechi un rezervor, l-a umplut cu benzină, l-a dus la târg – vânzând benzina cu găleata de 15 litri ţăranilor care aveau nevoie de ea ca să se întoarcă la târg. Apoi a vândut benzină pe străzi cu 20 de cenţi litrul, şi afacerea s-a dezvoltat devenind Homes Oil Company.

Abia când am început să pun întrebări despre istoria familiei tatăl meu adoptiv mi-a povestit una dintre întâmplările mai ciudate din tinereţea lui – un moment în care istoria lui a intrat în coliziune cu un moment deosebit de urât, dar acum uitat, din istoria Americii. În 1932 lucra la staţia de benzină a tatălui său de pe Maryland Avenue din Washington, D.C., când generalii Douglas MacArthur şi George S. Patton au condus patru escadroane de cavalerie, patru detaşamente de infanterie, un batalion de puşcaşi călare şi şase tancuri, într-o misiune ordonată

de preşedintele Hoover de alungare din oraş a „manifestanţilor pentru bonus”. Soldaţii călare, cu baionete, i-au scos pe manifestanţi – veterani ai Primului Război Mondial – din adăpostul lor provizoriu. Oameni şi animale au trecut în goană chiar prin staţia de benzină. Bunicul l-a înşfăcat pe Tata şi l-a tras din calea lor. Acum, când am patruzeci şi patru de ani, aud pentru prima dată

povestea

Tatei şi a „manifestanţilor pentru bonus” – douăzeci de mii de veterani de război, şomeri, care au mărşăluit prin Washington cerând plata unui bonus în bani. Povestea mă tulbură adânc.

Mă simt ca şi cum aş reconstitui încet o veche tapiserie pierdută.

Acasă, în New York, continuă căutarea electronică. Angajez doi cercetători să mă ajute –

unul din New York şi unul tocmai din Washington, D.C. Comunicăm numai prin poşta electronică.

Le povestesc despre mărunţişurile, fragmentele de date pe care le vreau, iar ei se apucă să caute.

Mă bucur că lucrează la asta mai multe minţi, mai multe tipare de gândire, care încearcă să

îmbine piesele jocului de puzzle.

Corespondez cu cineva care trăieşte în Israel şi care ar putea fi rudă cu familia tatălui meu adoptiv din New Brunswick, New Jersey. Stau de vorbă cu reverendul John Gray din Ohio, al cărui interes pentru genealogie a fost aprins de ideea că ar putea fi rudă cu idolul său de film, Roy Rogers, cunoscut şi ca Leonard Franklin Slye. Reverendul Gray raportează cu tristeţe că nu e rudă cu Roy, dar că, după toate probabilităţile, eu sunt – Roy a fost un Slye din Warwickshire, Anglia. Schimb în mod regulat e-mailuri cu Linda Reno, din districtul St. Mary, Maryland. De fapt, ea e rudă îndepărtată şi a depus o uriaşă muncă de cercetare întocmind tabelul familiei Slye.

Fiecare dintre cei cu care corespondez este la fel de aproape ca tastatura computerului, şi totuşi la fel de eteric şi ceţos ca amintirea. Mă simt mereu pe dinafară. Mi-e teamă că în orice clipă voi fi făcută praf, şi amicii mei de condei vor spune: „Nu faci parte din familia asta

şi nu ai dreptul la aceste informaţii.” Cu inima strânsă, îi trimit un e-mail Lindei Reno mărturisindu-i ilegitimitatea mea, şi când nu primesc două zile veşti de la ea sunt îngrozită – iar apoi sunt extrem de uşurată

când primesc răspunsul ei e cald, sincer şi de acceptare.

Treaba asta continuă luni întregi – în reprize. Caut şi adun, iar apoi, epuizată şi de multe ori

descurajată, mă opresc, mă adun şi pornesc iar. Ajung să fiu convinsă că pot dezlega cazul celui de al doilea soţ al bunicii mele biologice după mamă – am, şi sunt sigură că este, o fotografie cu el şi bunica la ce pare a fi un revelion din anii 1950. Găsesc o mulţime de Barney Ackerman în Florida; pare a fi genul de loc în care s-ar retrage la pensie un Barney Ackerman. Găsesc o informaţie care pare să indice că a existat un Barney Ackerman care a murit în Canada în anii 1990, dar nu pot s-o combin. Când s-au căsătorit şi au divorţat Barney Ackerman şi Clare Kahn Ballman? în cele din urmă, cercetătoarea din Washington, D.C., face lumină în caz – găseşte autorizaţia de nuntă. S-au căsătorit pe 22 septembrie 1950. Ellen avea pe atunci doisprezece ani – vulnerabilă în faţa acestui tată deja de două ori însurat. Altă descoperire în acest caz îmi aduce necrologul lui – aflu astfel că a lucrat la o curăţătorie chimică şi că s-a născut în Calgary, Alberta, Canada, şi a murit pe 28 martie 1993, la vremea morţii fiind căsătorit cu Jeanne Ackerman din Hebron, provincia Noua Scoţie, Canada. Cu asta sunt cel puţin patru căsătorii – primul divorţ în Florida, al doilea în Reno, al treilea probabil în nordul Virginiei, pe la 1960. A avut o fiică şi, la vremea morţii lui, o nepoată. Ştia Ellen că el a murit – s-a simţit uşurată?

Niciodată nu mi-a fost limpede care a fost relaţia lui Ellen cu acest bărbat. Din ce mi-a spus în conversaţiile la telefon şi din ce a fost în măsură să adauge mai târziu Norman, am senzaţia că

relaţia a avut cel puţin un grad de sexualitate şi o făcea să nu se simtă deloc bine.

Alte căutări. O găsesc pe Pearl B. Klein, sora lui Bernard Bellman, admisă în baroul Washington, D.C., în 1924 odată cu soţul ei, Alfred Klein, care mai târziu a ajuns şeful Administraţiei civile centrale.

Îl găsesc pe John (născut Jake) Bellman, fratele lui Bernard Bellman, al cărui fiu, Richard, a ajuns o figură importantă în lumea matematicii, prin faptul că a introdus ideea „programării dinamice". Richard a predat la Princeton şi Stanford şi a lucrat pentru Rand Corporation şi la Los Alamos, scriind totodată 40 de cărţi de teorie matematică. Mă uit în urmă şi înainte prin material şi, la fiecare examinare, cad noi firimituri – nume de familie, numele de căsătorie ale surorilor, numele unchilor, verilor, locurilor, fiecare o piesă a puzzle-ului.

Cercetarea mea se extinde. Folosesc dispozitive de căutare pe internet precum AnyWho.com pentru a repera adrese de oameni cu numele de Slye, Bellman, Ballman, Hecht (nu există aproape nimeni pe nume Homes). Le scriu scrisori în care explic că sunt jurnalist şi lucrez la un proiect privind istoria familiei, şi că aş vrea să stau de vorbă cu ei. Oricât ar fi de palpitant, mi-e greu să

pun scrisorile la poştă, mi-e greu să dau telefoanele de după aceea. Vreau să vorbesc cu ei, mi-e teamă că ei nu vor să stea de vorbă cu mine – şi, apropo, ce am să spun dacă şi când mă vor întreba cine sunt?

Angajez o absolventă care urmează cursuri postuniversitare să mă ajute să dau prima rundă

de telefoane, răspunzând la orice întrebare elementară – dovedind că, da, acesta este un proiect de cercetare legal. Eu mă ocup de interviurile ulterioare. Vorbesc cu doi Slye care întâmplător sunt pastori, Harry din Texas şi John din Virginia – niciunul nu-l cunoaşte pe celălalt, dar amândoi simt incredibil de amabili, calzi, săritori, mândri de familia lor. Vorbesc cu Chapman Slye, care are 28 cafenele de şcoală în Fredericksburg, Virginia, şi poartă numele străbunicului meu. Chapman îmi povesteşte despre legăturile de familie cu Eastern Shore din Maryland, despre aventurile pe care le-a avut cu bunicul său, Harry E. „Skipper" Slye Sr., un comandant de navă, care a trăit până la 102 ani, şi a condus vapoare pe râul Potomac până la vârsta de optzeci şi cinci de ani. În plus, îmi sugerează să stau de vorbă cu mama lui, văduva lui Harry E. Slye Jr.

Vorbesc cu ea şi cu numeroşi alţi veri Slye. Iar când întreb de Georgia Slye Hecht, niciunul nu pare să-şi amintească mare lucru decât că era „formidabilă", „dominatoare", iar multora dintre ei le era cam frică de ea – mai ales femeilor care intrau în familie prin căsătorie. Acei Slye cu care vorbesc sunt fermecători, muncitori, serioşi, blajini, dar, ca în multe familii americane, fiecare generaţie succesivă pare să se

îndepărteze de locul de baştină al familiei şi ţine mai puţin legătura cu familia lărgită, şi cunoaşte mai puţin istoria familiei. Nu mă întreabă nimic despre cum aş putea fi înrudită cu familia, iar când îl întreb pe unul dintre ei dacă a existat vreo căsătorie între rude, îmi spune că cea mai mare chestie a fost când în familie au intrat prin căsătorie catolici. Nu are logică să fi existat printre ei un evreu – nimeni nu pomeneşte de căsătoria Georgiei Slye cu Irvin Hecht – ceea ce mă face să înţeleg mai bine hotărârea tatălui meu biologic, Norman, de a ţine morţiş că nu e evreu. Pastorul Harry L. Slye vorbeşte de reuniuni de familie, de demult, când bunicul lui, tot Harry L. Slye, important antreprenor de pompe funebre din Washington, D.C., aducea scaune de la salonul de pompe funebre în casa familiei din suburbiile rurale de atunci, şi întreaga familie lărgită, veri de toate vârstele şi din toate generaţiile, se aduna, se ospăta cu stridii de St. Mary's Country, juca jocuri şi dansa pe pajişte.

Asistenta mea dă de cineva din New York pe nume Robert Hecht, care e puţin probabil să fie o rudă. El îi spune că pleacă la Paris şi pot să-l sun acolo – aştept câteva zile şi încerc. La telefon răspunde o femeie, şi spune că acum el s-a întors la New York. „în ce problemă îl căutaţi?" întreabă ea şi, prompt, fac un efort să-i explic. „Nu ştiu dacă îl va interesa, dar poate vreţi să-i trimiteţi un e-mail fiicei mele şi să vă pledaţi cauza", spune ea. Îmi dă adresa de e-mail a fetei ei, avocat în New York. Zgândărită de vorbele ei „să vă pledaţi cauza", îmi adun curajul şi întreb „Cum vă numiţi?" „Elizabeth Hecht", spune ea, şi mă trece un fior. Elizabeth Hecht, acela a fost numele meu – acela a fost numele scris pe brăţara cu care am ieşit de la maternitate. Cu atât mai ciudat, cu cât şi Mama voia să mă cheme Elizabeth, dar s-a răzgândit când a văzut brăţara.

„Elizabeth Hecht", spune ea, şi e ultimul lucru la care mă aşteptam. Chimicale şi tot soiul îmi inundă organismul, spunându-i creierului meu să închidă, să fugă, spunându-i creierului meu să

râdă, spunându-i creierului meu că treaba asta e foarte ciudată – ea nu e de fapt Elizabeth Hecht; a fost odată Elizabeth Altcineva şi s-a măritat cu Hecht. „Puteţi încerca să vorbiţi cu soţul meu", spune ea. „S-a întors la New York."

Formez numărul din New York; răspunde un bărbat mai în vârstă, şi îmi spune că nu-i un moment potrivit să stăm de vorbă. „Sunt pe picior de plecare."

Conţinutul acestor conversaţii mă face să mă întreb cine sunt aceşti oameni.

Caut pe Google Robert Hecht şi Elizabeth Hecht şi descopăr că el e un foarte cunoscut negustor de antichităţi şi a fost implicat într-un scandal internaţional legat de vânzarea de artifacte italieneşti pretins furate, şi că la sfârşitul lui 2005 a fost la proces, în Roma, împreună cu fostul custode al Getty Museum, Marion True, acuzat de trafic cu artă veche.

Din câte îmi dau seama, Robert şi Elizabeth Hecht nu sunt rudele mele, dar din nou, povestea mi se pare fascinantă.

Într-o zi, în timp ce cercetez documentele Bellman, prind curaj şi las un mesaj telefonic

pentru un anume Eric Bellman, terapeut din California. Sun ştiind că undeva am o rudă pe nume Eric Bellman – fiul lui Richard Bellman şi fratele lui Kristie, căreia i-am scris după ce a murit Ellen şi de la care n-am primit niciun răspuns. Lui Eric îi ia săptămâni întregi să mă sune, dar am nimerit-o. Sunt încântată de talentul meu de a deduce care dintre persoanele cu acelaşi nume – Eric Bellman, din Statele Unite, mi-e rudă biologică. Îi povestesc despre proiectul meu, despre zecile de scrisori trimise. Îi spun că am primit veşti de la o mulţime de Slye şi Hecht, dar de la niciun Bellman. Îmi spune că aşa sunt cei din familia Bellman – indiferent ce-o fi însemnând „aşa” — şi cu toate că nu avem foarte multe de discutat, mă bucur că am intrat în contact.

Ce nu îi spun este că după ce am hotărât că el este acel Eric Bellman pe care îl căutam, i-am căutat pe Google imaginea, şi pe urmă am comparat fotografia pe care am găsit-o on-line cu cea a tatălui său, făcută cu mulţi ani în urmă. Jucându-mă de-a analistul FBI, le-am comparat linia părului, sprâncenele, forma bărbiei şi am tras concluzia că acest Eric Bellman este cel potrivit.

În căutarea mea găsesc tăieturi din ziare care asociază familia Hecht cu New York-ul şi zona din jurul lui. Caut iarăşi pe Google şi dau de Warren Hecht, dentist. Sun la cabinetul lui.

Răspunde chiar el la telefon, încerc să îi explic proiectul. „Scrie-mi o scrisoare”, spune el, morocănos. „în regulă, dar pot să vă pun o întrebare rapidă? Sunteţi cumva rudă cu Arthur, Nathan şi Irvin Hecht?” înveselit, repetă numele. „Arthur, Nathan, Irvin”, spune el. „Da, Nathan a fost tatăl meu.” „Aşa mă gândeam şi eu.” „Cine e la telefon?” întreabă el. Discutăm emoţionaţi câteva minute, şi îmi

propune să ne întâlnim marţea viitoare, la 7 a.m. Surprinsă de entuziasmul lui, accept. Pare că ar fi descoperit o rudă de mult pierdută – ceea ce a şi făcut. Când Warren întreabă cum sunt rudă cu el, îi spun că sunt fata lui Norman Hecht, dar că Norman şi mama n-au fost căsătoriţi, aşa că n-am crescut lângă el. Pare să primească vestea fără multe complicaţii. Îmi spune că aşteaptă cu mare nerăbdare să mă cunoască şi încheiem conversaţia.

Marţea următoare, la 6:15 dimineaţa, sună telefonul. Este Warren Hecht care sună pentru a anula întâlnirea. „Sunt pur şi simplu prea ocupat", spune el. „Te sun eu în câteva săptămâni."

Când îl presez ca să aflu dacă într-adevăr e prea ocupat sau dacă e vorba şi de altceva, pare enervat. Mă pomenesc întrebându-mă cine a ajuns la el – cine i-a stins entuziasmul. Devastată, îl las în pace – nu îmi dădusem seama ce nerăbdătoare eram să îl cunosc. Voim să-i arăt ce am descoperit, certificatul de naştere al tatălui său, certificatul de căsătorie al bunicilor lui. Voiam să

îl întreb ce ştie despre bunicii lui, unchii lui şi aşa mai departe. După asta mă hotărăsc să

suspend, cel puţin deocamdată, partea cu interviurile live ale aventurii. Oferă prea multe prilejuri ca să fiu respinsă, iar acestea sunt prea dureroase ca să se tot repete.

Mă înscriu la proiectul de descendenţă al *National Geographic*. Plătesc 100$ şi îmi râcâi interiorul obrazului, de două ori în decurs de 24 de ore – colectând ADN – şi îl expediez, ca pentru a intra în rând cu restul oamenilor. Găsesc pe internet alt test ADN care promite să-mi spună cele mai probabile nume ale strămoşilor mei. Mă gândesc că e cu adevărat interesant şi ciudat că atunci când o femeie se mărită ea îşi pierde numele şi este absorbită de numele de familie al soţului – se pierde în mod efectiv, se evaporează din toate documentele sub numele ei de fată. Înţeleg, în sfârşit, supărarea din spatele feminismului – ideea că, fiind femeie, eşti o proprietate ce se transferă de la tatăl la soţul tău, şi nicicum o persoană care există în mod independent. Şi, pe de altă parte, asta e şi una dintre puţinele moduri în care te poţi pierde în mod legal – nimeni nu cercetează.

După mai multe luni intru pe net, introduc numărul de identificare sosit odată cu trusa pentru test, şi primesc informaţia că ADN-ul meu aparţine haplotipului U, şi că da, ca toate femeile, mă

trag din „Eva mitocondrială". Dar cine a fost ea? Pot s-o caut pe

AnyWho.com? Pot să-i scriu o scrisoare? Din informaţiile furnizate aflu foarte puţine despre călătoria mea genetică. Mi se oferă

opţiunea de a scoate la imprimantă documente la mare rezoluţie, inclusiv un certificat

13

personalizat care spune că am participat la Proiectul genografic , dar în rest am impresia că am irosit 100$ ca să aflu ce ştiam deja – sunt înrudită cu toată lumea.

Printre cele mai bune descoperiri on-line ale mele este *Random Acts of Genealogic Kindness,* o organizaţie de aproape cinci mii de voluntari care caută informaţii în zona localităţii lor – investighează înscrisuri istorice şi documente bisericeşti, caută pietre de mormânt.

Voluntarii acestei organizaţii sunt răspândiţi pe tot cuprinsul Statelor Unite, în Canada şi alte 44

de ţări – grupul primeşte în medie 8.200 de cereri pe an.

Afundându-mă şi mai mult în istorie, mă duc în Center Street 60, din New York, altă arhivă a oraşului, şi solicit toate dosarele cu numele de familie relevante.

O săptămână mai târziu, funcţionarul de la consiliul districtului New York sună şi lasă un mesaj în care spune că unele dintre dosarele mele au sosit, iar altora nu li se poate da de urmă

fiindcă au fost distruse. În centru, plonjez în labirint. Dosarele îmi sunt înmânate peste o tejghea înaltă de lemn; aceste documente fărâmicioase sunt scorojite de vechi ce sunt, hârtia subţire este uscată, fiecare foaie semănând cu un fragment de piele tăiată de patolog. Paginile sunt dactilografiate, semnăturile şi adnotările făcute cu cerneală neagră. Bag monede de 25 de cenţi în aparatele Xerox, grăbindu-mă să copiez paginile decolorate – ca pentru a le copia cât mai repede până să se evapore, de parcă scoaterea lor din clădire le-ar face permanente, reale, prezente în lumea asta.

Examinez cazurile, neştiind dacă aceşti oameni sunt înrudiţi cu mine şi, într-o mare măsură, nepăsându-mi. Fiecare caz e o istorie care mă atrage.

Magdaline Bellman vs. William H. Bellman

Acţiune de divorţ definitiv în care se declară: „În ziua de 14 august 1923, pe Hollywood Crossing din Cedarhurst Long Island, Queens City, statul New York, pârâtul a comis adulter cu o femeie al cărei nume îi este necunoscut reclamantei… Că singurul rezultat al căsătoriei mai sus-amintite este un copil, Howard Bellman, care s-a născut în ziua de 11 februarie 1913.”

Divorţul, pronunţat pe 30 ianuarie 1923, stipulează că William H. Bellman nu avea libertatea de a se căsători fără permisiunea tribunalului. În ianuarie 1934, William H. Bellman revine la tribunal, cere şi primeşte permisiunea de a se căsători.

***

Oare chiar nu ştia Magdaline Bellman numele femeii cu care s-a culcat soţul ei, sau ăsta e un mod de a fi politicos? Unde a avut loc aventura de pe Hollywood Crossing – într-un motel? Iar numele străzii, Hollywood Crossing, nu e o ironie incredibilă? Femeia nenumită cu care s-a culcat William a fost aceeaşi femeie cu care s-a însurat zece ani mai târziu? Ce s-a întâmplat cu Magdaline şi fiul ei, Howard? Şi sunt ei rude cu mine?

Funcţionarul de la Chambers 31 a avut dreptate – cazurile *in RE* sunt cele mai fascinante. Pe mapele exterioare e ştampilat cu litere mari şi roşii, decolorate: iresponsabilitate.

B. Kahn vs. În RE: Cazul 20101 1928

Bernhard Kahn din West 104 Street, născut în Rusia, în vârstă de 54 ani, sosit în S.U.A., domiciliat în Chicago, după 6 luni de stat în New York, pe 19 mai 1928 este trimis la Manhattan State Hospital, Wards Island.

A fost adus la Bellevue de la secţia 10 cu ambulanţa.

Ofiţerul a declarat că pacientul a dat drumul hidrantului de incendiu de pe Lenington Avenue spunând că vrea să înlăture microbii, că oraşul e plin de microbi de malarie şi microbi de nebunie şi oamenii înnebunesc cu toţii, îşi azvârlise pălăria fiindcă era plină de microbi şi insecte – era vorbăreţ.

În prezenţa doctorilor, pacientul a spus:

M-am dus la Cook Country Hospital – au luat foarte mulţi oameni din branşa noastră şi i-au torturat şi i-au ucis. În Chicago am fost împotriva prohibiţiei, am fost împotriva târfelor. Noi aveam taxiuri maro şi taxiuri galbene. Trei milioane de oameni m-au torturat în oraşul meu, Chicago. De la cei psihopaţi am ajuns în New York, evreii scriu despre familiile Hazenz de aici – atunci i-au convins pe îngrijitorii care sunt nebuni, trei grade de nebunie – nu există lucru perfect – te admir – eşti perfect.

A existat un rând anume care i-a pecetluit soarta?

Când am dat prima oară de acest caz, o clipă m-am gândit că asta ar putea fi, de fapt, povestea străbunicului meu biologic pe linie maternă şi, în acea clipă, părea să aibă logică. Întrun fel încă mai are, exceptând faptul că între date e distanţă mare. În mintea mea era un caz perfect, până când, fireşte, a apărut o potrivire şi mai mare – cazul lui Benedict Kahn.

Benedict Kahn vs. Jack Rothstone şi John J. Glynn, ca administratori prin testamentul anexat averii lui Arnold Rothstein, decedat.

Acest caz îmi readuce imediat în minte un rând din autobiografia lui Richard Bellman, *Ochiul uraganului*, în care spune că fratele tatălui său, Bernard „Bunny” Bellman, „s-a însurat cu fiica şefului său”. Am

pentru prima dată un indiciu despre ce ar putea însemna asta – mă gândesc că s-ar putea ca acest caz să-l implice pe bunicul matern al mamei, Benedict Kahn, şi că prin intermediul lui Benedict Kahn a învăţat Benedict „Bunny” Bellman meserie.

Înaintat pentru averea infamului gangster Arnold Rothstein, care a fost împuşcat pe 4 ianuarie 1928, cazul afirmă că Benedict Kahn şi asociatul său de afaceri, Harry Langer, – care a deschis un proces separat pentru suma de 76.000$ – i-au acordat lui Arnold Rothstein împrumuturi care la momentul morţii acestuia nu erau achitate.

În depoziţia sa, Benedict Kahn afirmă:

Eu sunt reclamantul în acest proces. Această acţiune este intentată pentru a recupera 21.000$

plus dobânda aferentă, reprezentând două obligaţiuni care însumează 19.000$ şi un cec de 2.000$

.

Mai departe se spune:

N-am jucat în viaţa mea jocuri de noroc cu Arnold Rothstein. N-am împrumutat niciodată

bani de la el. Eu şi cu el eram prieteni apropiaţi şi, din când în când, împrumuta bani de la mine.

Ştia că aveam mereu sume mari de bani lichizi.

Nicăieri în documente nu există nicio explicaţie cu privire la ce afaceri făcea Kahn de era

„mereu în posesia unor sume mari de bani lichizi”. În esenţă, în acest caz nu a existat apărare fiindcă singura opţiune era ca administratorii averii Rothstein să dovedească faptul că aceasta a fost o datorie de la jocuri de noroc şi, prin urmare, nu era legală sau validă.

După un proces cu multe întorsături de situaţie, sentinţa e pronunţată „în favoarea reclamantului pentru 21.000$ plus dobândă, după cum s-a solicitat în plângere”.

Faptul că omul care pare să fie bunicul matern al lui Ellen a avut tupeul să deschidă proces împotriva averii lui Rothstein, un om descris ca fiind „părintele spiritual al crimei organizate americane” şi un „geniu al infracţionalităţii”, îmi spune că Benedict Kahn trebuie să fi fost cineva pe care atât administratorii averii, cât şi tribunalul l-au luat în serios – dar dincolo de asta nu găsesc nimic, în afară un puternic interes pentru numere şi jocuri de noroc, care s-a transmis prin generaţii succesive.

Şi apoi există povestea tristă a acelui Bellman care a primit o lovitură în cap – una serioasă

de tot. Mai e un Henry – de data asta Bellman, nu Hecht – dar, din motive inexplicabile, rămân la convingerea că undeva chiar am o rudă biologică pe nume Henry.

Henry Bellman vs. in RE: George Bellman vs.

Timken Silent Automatic Co.

Henry Bellman, născut în 1935, în Germania, sosit la New York în 1928, este adus la Bellevue spunând că nu poate să doarmă, îl doare capul, îl supără luminile. În prezenţa doctorilor, a spus: După cum se vede, sunt chiar în luminile din camera mea şi nu pot să dorm, îi aud vorbind.

Râd de mine. M-am mutat de cinci ori în trei sau patru luni. Mă urmăresc pe stradă. Fac băşcălie de mine. I-am auzit spunându-mi nemernicule şi nenorocitule, dar nu ştiu dacă vor să mă

omoare. Sunt şi aici.

Pacientul a fost trimis la Central Islip State Hospital.

Ca tutore al lui Henry Bellman, George Bellman dă în judecată Timken Silent Automatic Co., cerând daune în valoare de 150.000$, declarând că Henry, niciodată rănit sau bolnav, muncind ca sondor cu 8,8$ pe zi, pe 8 septembrie 1934 a fost lovit de un camion pe First Avenue, între străzile Ninety-sixth şi Ninety-seven. Camionul, care a cotit brusc pentru a evita un bloc de granit de pe şosea, a aruncat în şanţ altă maşină, şi apoi a trecut printr-o barieră de protecţie, izbindu-l pe Henry Bellman, lăsându-l în nesimţire mai bine de zece minute. Rănile, considerate iniţial uşoare, s-au agravat. Starea lui s-a deteriorat, iar în iulie 1935, Henry a început să se plângă că

oamenii îl spionau. Procesul a fost intentat mai întâi de Henry şi apoi de familie – care voia să-i asigure fratelui lor o îngrijire mai bună. Litigiul s-a rezolvat fără proces pentru suma de 27.500$, din care 13.750$ s-au plătit avocatului angajat de frate înainte ca starea lui Henry să se fi înrăutăţit atât de mult. Pe 8 aprilie 1936, şedinţa de judecată a fost prezidată de Onorabilul Eduard R. Koch. Pe dosar s-a pus ştampila iresponsabilitate.

Nu pot să nu mă gândesc ce viaţă grea au avut aceşti imigranţi, Bernhard Kahn şi Henry Bellman şi alte mii ca ei. Şi-au lăsat casele şi familiile în Europa, în situaţii care de multe ori însemnau constrângere şi teamă. Luând cu ei doar cât puteau să care în spate, porneau într-o călătorie grea spre un îndepărtat loc legendar, cu speranţe utopice, găsind în schimb o limbă

străină, discriminare, condiţii proaste de viaţă şi de muncă. Rezistenţa şi tăria de caracter demonstrate de majoritatea imigranţilor mă uimeşte, şi mă mir şi că n-au înnebunit mai mulţi – există dăţi când mă întreb puteai să nu înnebuneşti?

Indiferent dacă Magdaline, William şi fiul lor, Howard, sau Bernhard, sau Henry sunt sau nu rude de sânge cu mine, ei se înrudesc toţi prin umanitate şi prin poveştile pe care le spun dosarele, şi totul se reduce la iresponsabilitate! Includ aici poveştile pentru că nu aş putea să le las să fie uitate.

Continui să fac săpături, cu intermitenţe, şi adun fragmentele a sute de

vieţi. Chestiunile de amănunt ale relaţiei biologice devin întrucâtva irelevante – sunt puternic emoţionată de ceea ce găsesc, de cercetarea istoriei, de înţelegerea felului în care trăiau şi mureau oamenii, de aflarea a ce se mai petrecea în lume în fiecare dintre aceste puncte. Aşa stresant cum a fost procesul, mi-a plăcut; sunt uimită de cât de profund şi întins este World Wide Web (la numai cincisprezece ani), şi mă emoţionează faptul că pe drum, am cunoscut şi am corespondat cu atâţia oameni. Căutarea mea nu mai este atotconsumatoare, insistenţa iniţială s-a transformat într-o curiozitate continuă, poate mai sănătoasă şi, fără doar şi poate, în timp va mai continua când şi când. Şi da, există

mângâiere în faptul că am unit câteva puncte – că am nume şi date şi că am o oarecare idee despre obârşia familiei mele şi a locului meu în istorie. Pot să alătur naşterea lui Robert Slye în Anglia domniei reginei Elisabeta. Remarc faptul că Friedrich Nietzsche s-a născut în acelaşi an cu Jacob Spitzer (tatăl iubitei mele bunici Julia Beatrice), şi că în 1959, anul naşterii fratelui meu Jon, Dalai Lama a fugit din Tibet şi s-a dus în India, în timp ce Alaska şi Hawaii au devenit cele mai recente adăugiri la Statele Unite. În ianuarie 1961, anul naşterii mele, la instalarea ca preşedinte a lui John F. Kennedy, poetul american Robert Frost se ridică să recite o poezie nouă, 14

„Kitty Hawk” , dar e plăpând şi se încurcă în cuvinte. Începe din nou, recitând în schimb „The

15

Gift Outright” .

N-am mai vorbit cu tata de la conversaţia de la sfârşitul lui 1998, când la încheiere mi-a

Norman Hecht în copilărie

TICĂLOȘIA TATĂLUI MEU

Norman Hecht în tinerețe

spus că pot să-l sun oricând – „Sună-mă în maşină, soţia mea nu e prea des în maşină”.

În vara lui 2005, ca prelungire a aventurii mele

genealogice, mă hotărăsc să intru în Organizaţia

Fiicelor Revoluţiei Americane. Dorinţa mea nu are

caracter politic, ci personal. Vrea să intru în FRA

fiindcă este o organizaţie care se ocupă de

descendenţă – iar printre primele lucruri pe care mi

le-a spus tata despre mine a fost că sunt eligibilă. Şi

deşi e puţin probabil să fiu membră a unei astfel de

organizaţii, vrea s-o încerc ca pe o piesă a

identităţii mele biologice – vreau să văd din interior

lucrul care nu sunt. Ideea îi supără pe prietenii mei;

ei văd FRA ca fiind de dreapta şi rasistă. În 1939, FRA a refuzat s-o lase pe cântăreaţa neagră Marian

Anderson să cânte la Constitution Hall din

Washington, D.C. (ulterior, domnişoara Anderson a

cântat de şase ori la Constitution Hall). Le explic

prietenilor mei că înţelegerea trecutului meu

genealogic nu înseamnă doar studierea părţilor

plăcute, şi că, în acest caz, conceptul de

descendentă este ceea ce mă interesează. Schimb e-mailuri cu preşedinta filialei din Port Tabacco,

Maryland – filială din oraşul natal al familiilor Slye din Maryland. Ea îmi trimite o copie a foii de lucru, care îi cere solicitantului să facă o plimbare înapoi în timp şi să furnizeze documentaţia care să dovedească faptul că paisprezece generaţii au legătură cu cea considerată „Patrioata”.

Mi se spune că această documentaţie poate fi adunată dacă furnizez şi documente actuale – şi anume certificatul de naştere al tatălui meu şi al meu. O complicaţie – numele tatei nu se află pe certificatul meu de

naştere. Iar certificatul de naştere al tatălui meu se poate lua de la Departamentul de stare civilă al districtului Columbia, dar se eliberează numai rudelor de gradul unu – se cere fotocopie după cartea de identitate. Le explic celor de la FRA că părinţii mei naturali nu au fost căsătoriţi şi că am fost adoptată şi că n-am certificat de naştere cu numele tatălui pe el, dar că eu şi tata avem un test ADN pentru a ne dovedi relaţia de rudenie. FRA răspunde că nu-i interesează dacă părinţii mei au fost sau nu căsătoriţi, că vor considera testul ADN ca dovadă suficientă. Altă complicaţie – nu am o copie a rezultatelor.

De ce nu i-am cerut o copie a testului în iulie 1993 când mi s-a luat sânge? Aş putea spune că

mi-a fost jenă, dar adevărul este că mă simţeam ca un copil mic – aruncată înapoi în timp. Era tot ce puteam să fac pentru a păstra aparenţele. Voiam ca el să mă placă, voiam să ştiu mai multe despre cine sunt, de unde provin. Simţeam că trebuie să fac ce mi se spune. Şi eu, şi el eram participanţi egali la test, el l-a plătit, refuzând să-mi accepte oferta de a împărţi cheltuiala. Eram intimidată. Nu voiam să creez probleme. Nu voiam să fiu iar respinsă.

Mă închipui cerându-i rezultatele şi chiar şi acum mă simt intimidată. Chiar şi numai ideea

asta doare. Şi mereu îmi fac griji că telefonul meu va veni prea târziu – el va fi mort. Şi chiar dacă nu e, ce am să spun – „Bună, vreau să intru în FRA şi am nevoie de o copie după certificatul tău de naştere şi testul ADN?”

Mi-l imaginez răspunzând la telefon – glasul îi va tremura şi va spune: „Nu e un moment potrivit – pot să te sun eu mai târziu?” Cum mă voi simţi dacă nu mă sună? Şi dacă reuşesc să cer ce vreau şi el se blochează, şi urmează o tăcere grea şi stânjenitoare? Să continui „Am fost egali când ne-am supus testului şi amândoi avem dreptul la informaţii”? Iar dacă el spune „Nu cred”, nu aş ştii ce să fac. „Nu ţi-am cerut niciodată nimic, dar acum îţi cer ceva şi sper că te vei răzgândi.”

Mă gândesc să-l sun – în imaginaţia mea, la telefon răspunde soţia lui, şi nu e încântată.

Pentru ea sunt nelegitimă. Asta înseamnă că nu exist, că n-am existat niciodată, că sunt ceva ce trebuie uitat, lăsat în urmă, în esenţă, o mare încurcătură?

În gândurile mele pot să-l sun; în realitate nu pot să ridic receptorul.

Îl întreb pe Marc, avocatul meu – acelaşi avocat care l-a sunat cu ani în urmă să-i spună că a murit Ellen – dacă vrea să-l sune în locul meu. Îi dau lui Marc numărul de telefon şi îi explic că

s-ar putea să răspundă soţia lui. Discutăm despre ce ar urma să spună. Telefonul este dat.

La telefon răspunde soţia, iar tata se duce în altă cameră să preia apelul. Tata îi spune avocatului că nu va da rezultatele testului, că de fapt nici nu are rezultatele – le-a dat spre păstrare avocatului său. Lui Marc i se spune să nu mai sune, orice altă comunicare trebuie să se facă prin avocatul tatălui meu. Marc îl sună pe avocatul tatei, iar avocatul îi spune că, da, a avut rezultatele testul, dar că a făcut ceva cu ele – nu mai ţine minte ce, aşa că nu are de unde să le dea. Marc îi spune că ar fi bun şi un afidavit de paternitate, şi i se spune că asta nu se poate, asta nu o să se întâmple.

Numiţi-mă naivă – a existat o parte din mine care a crezut că, atunci când avocatul meu a sunat şi a cerut rezultatele testului, răspunsul avea să fie „Da, sigur, şi ea cum se simte?”

Când Marc mă sună să-mi spună cum a mers, sunt optimistă, îmbărbătată de iuţeala răspunsului. „Am vorbit cu tatăl tău”, spune el şi eu sunt încântată, mândră într-un anumit fel, şi apoi el spune: „A refuzat să furnizeze informaţiile şi a cerut să nu-l mai contactăm direct”; ăsta e tatăl meu despre care vorbim – tatăl meu spune: „Te rog să nu mai suni.” O fi din cauză că am spus ceva, sau pur şi simplu din cauza faptului că exist?

Ideea că tata mi-a cerut să particip la un test ADN – mi-a cerut să mă autentific în faţa lui –

iar acum nu vrea să-mi dea rezultatele, nu e în regulă. Asta denotă putere, şi aroganţă, şi negarea dreptului meu la propria-mi identitate. Consider că am o obligaţie morală – o obligaţie socială şi politică, o obligaţie mai mare decât mine – să încerc să ajung la o rezoluţie mai bună, la un sfârşit mai bun.

— La ce te aşteptai? întreabă o prietenă.

— La mai mult, spun.

— Nu e nimic nou în asta. Se comportă cum îi stă în caracter. Uită-te la ce i-a făcut mamei tale. Nu e un tip de treabă.

— E tatăl meu.

— Eşti într-o ureche.

Aştept ca acest om să facă ce trebuie. Ce vreau eu de la el nu sunt banii lui şi nici măcar

iubirea lui – în acest punct, în absenţa afecţiunii lui, vreau un context, o istorie, un mod de a înţelege cum s-a ajuns la toate astea. Oare mi se va răspunde vreodată la întrebările: unde s-au cunoscut bunicii mei paterni, cum a fost perioada lor de apropiere, cum s-a întâmplat că fiul unui măcelar evreu s-a însurat cu o frumuseţe sudistă?

Iar acum mai trebuie s-o apăr şi pe mama mea moartă. Prietena mea are dreptate în privinţa asta. Nu e vorba de mine, e vorba de el, de felul în care se poartă, cum preţuieşte oamenii, cum face numai ce vrea el, ce e bine pentru el. Mama nu a avut nicio viaţă după ce m-a dat – nu s-a căsătorit niciodată, nu a avut niciodată altă familie. Investise în el de la o vârstă foarte fragedă – el s-a folosit de ea şi pe urmă i-a spus la revedere. Ea nu şi-a mai revenit.

— Legea nu înseamnă corectitudine, îţi dai seama de asta, îmi spune o prietenă.

Sun altă prietenă, care îl sună pe Lanny Davis, binecunoscut avocat din Maryland, care a fost consilier special la Casa Albă, pe vremea lui Bill Clinton. Îl ţin minte pe Davis de când eram mică, iar el era un politician local promiţător. Instinctiv, am încredere în el şi îi explic situaţia.

Lanny se oferă să dea un telefon pentru mine; este absolut sigur că dacă îi explică tatei situaţia şi motivul pentru care cer acest document, el va fi dispus să mă ajute.

— Nu avem motiv să credem că va trebui să mergem mai departe.

Îi dau numărul de telefon şi menţionez, din nou, că la telefon s-ar putea să răspundă soţia. În după-amiaza următoare, mă sună – şocat. Tata a venit la telefon, a părut că ştia de ce suna Lanny chiar înainte ca el să fi spus ceva şi a refuzat categoric. Prudent în descrierea evenimentelor, Lanny i-a spus: „Am fost abordat de fiica dumneavoastră şi rugat să o reprezint, dar după ce am auzit povestea nutresc speranţa că lucrul acesta poate fi rezolvat fără să trebuiască să-mi pun tichia de avocat.” Norman a refuzat. „Să-mi pun tichia de avocat? Să vorbesc cu avocatul dumneavoastră?” Tata a refuzat şi să-i spună numele avocatului său, sau să-i dea numărul de telefon al avocatului – lucruri pe care eu le aveam deja.

Lanny l-a sunat pe avocatul tatei. Avocatul a spus: „Nu aveţi niciun temei, nu avem de ce să

mergem la tribunal, nu există niciun caz, şi nu primiţi documentul.” A spus nu, şi nu, şi nu.

Avocatului i s-a amintit, cu prudenţă, că dacă problema asta devine un caz de tribunal, devine şi un eveniment public. A fost imperturbabil.

— Ar mai trebui să ştiu ceva? m-a întrebat Lanny. Vreun alt motiv de ce n-ar vrea să ai documentul?

— Nu mă pot gândi decât la două lucruri: unul e că de fapt nu este tatăl meu, dar, într-un fel, a vrut să fie, într-un fel ciudat; iar celălalt e averea lui.

În urmă cu mult timp, când nu a mai vorbit cu mine, m-am gândit că o fi fost din cauză că se temea că am să-i intentez proces pentru avere, pentru „o parte din avere.” I-am explicat lui Lanny că nu vreau nimic din averea lui şi, de fapt, m-aş simţi obligată să refuz orice ar fi să vină. În capul meu, scriu iarăşi scrisori.

Dragă Norman,

Glumeşti? îţi scrii propria istorie. Îţi zugrăveşti un portret mai puţin decât măgulitor – nu vrei să te mai gândeşti?

Mă consult cu diverşi avocaţi – toţi se miră. N-ar trebui să fie atât de greu.

— E ceva cu familia dumneavoastră şi FRA? Ceva ce poate nu ştiţi? Ceva care mocneşte în

interior? întreabă cineva.

Ce mocneşte în interior e furia — furia la temperatură nucleară. Iar sub asta, durerea adâncă

– dezamăgirea profundă că el nu e în stare de mai mult, că nu poate fi la înălţimea situaţiei, că nu se simte obligat să procedeze mai bine.

Mă duc să vorbesc cu rabinul. Trag speranţă la un indiciu, nădăjduiesc că există un exemplu savant, o intervenţie spirituală care să-mi

călăuzească deciziile. Discutăm mult despre ce e de câştigat şi ce e de pierdut – despre importanţa reală a bucăţii de hârtie şi despre situaţia de ansamblu.

Rabinul îmi sugerează să scriu o scrisoare – un bilet simplu: „Îţi scriu ca să te anunţ că, dacă

nu aud de la tine că este altfel, de acum înainte am să deduc că eşti tatăl meu biologic şi am să

acţionez în consecinţă."

Rabinul îmi sugerează să-i arăt asta avocatului, ca să-şi spună părerea. O fac, iar avocatul îmi atrage atenţia că asta nu dovedeşte nimic, că doar mă stimulează să aştept – degeaba.

În capul meu scriu mai departe scrisori:

Dragă tată,

Interesul meu faţă de FRA este legat de genealogie şi descendenţă şi nu pot lăsa ca acţiunile tale să mă împiedice să mă alătur sutelor de ani ai descendenţilor mei biologici.

Mi-ai promis de mult că mă introduci în familia ta… şi înţeleg că viaţa şi familiile sunt lucruri complicate. Ce îţi cer eu nu are legătură cu familia ta directă, cu fiii şi fiicele tale care, din punct de vedere biologic, îţi sunt rude în aceeaşi măsură ca mine – ce îţi cer eu este să îmi dai veriga, astfel încât să pot face legătura cu trecutul meu, fapt care îmi va permite să mă alătur rudelor mele din ultimii patru sute de ani. Ce mă interesează pe mine este istoria, istoria tuturor familiilor din care fac parte…

Tată,

Te crezi un om cu credinţă, un om bun. Aş zice că atunci când îmbătrâneşte, omul se gândeşte la acea credinţă, la ce aşteaptă Dumnezeu de la el, la comportamentul lui de-a lungul vieţii. Sunt o persoană foarte optimistă şi încrezătoare, şi continui să sper că putem să rezolvăm problema asta în limitele bunei-cuviinţe.

Taică,

Asumă-ţi responsabilitatea faptelor tale, fii o persoană mai bună, fii bărbat.

Domnule,

Sunteţi un om în vârstă – nu vreţi să vă bucuraţi de linişte, nu vreţi ca oamenii să vă placă?

Tată,

Frumoasă treabă. Nu e asta expresia ta pentru situaţii precum aceasta?

Avocaţii dezbat ce să facă – există o cale de a-l obliga să dea documentul? Dacă ar fi să-l dăm în judecată, pentru ce l-am da în judecată — pentru nerespectarea contractului? Pentru folosirea necinstită a rezultatelor? în toţi aceşti ani, a deţinut uzul rezultatelor aflate în coproprietate în proporţie mai mare de cincizeci la sută. Dacă de fapt m-a minţit, spunându-mi:

„Vreau să faci acest test ca să pot să te introduc în familia mea”, când poate a vrut rezultatele ca să mă excludă în mod explicit din familia lui, de la averea lui – asta e fraudă. A acţionat el în mod necinstit?

— Unde a fost făcut testul? mă întreabă unul dintre avocaţi.

— Sângele a fost luat în Washington, D.C.

— Cum se numea laboratorul?

— Nu mai ţin minte. Nici nu ştiu dacă avea un nume – era mai mult un birou decât un laborator, un loc de colectare.

— Poate poţi să obţii rezultatele direct de la laborator.

Mă apuc iarăşi să fac săpături. Caut laboratoarele de sânge care au făcut teste ADN în 1993

– înainte de a se declanşa furia, înainte ca fiecare să vrea să ştie cu cine din toată istoria este înrudit. Descopăr Orchid Cellmark – liderul

în teste ADN – şi le dau telefon.

— La telefon Jennifer, spune glasul Orchid Cellmark.

— Bună, încerc să localizez rezultatele unui test ADN pe care l-am făcut în 1993.

Când spun 1993 e ca şi cum aş spune 1903 – lumea în care trăim a avansat în mod foarte brutal şi e fără de istorie.

Într-o fracţiune de secundă, Jennifer îmi spune:

— Oh, nu avem aşa ceva. Nu păstrăm nimic cu o vechime mai mare de cinci ani.

— Ce faceţi cu rezultatele vechi?

— Le tocăm, spune Jennifer.

Şi nu o cred. Jennifer, mă gândesc că nu le puteţi toca, fiindcă nu există pe hârtie – există

într-un computer. Şi pe urmă mintea mi se umple cu imaginile unui uriaş tocător alimentat cu laptopuri.

— Mulţumesc, spun şi închid.

Încerc la alt laborator.

Conform spuselor lui Pat de la Labcorp of America, nici ei nu au rezultatele.

— Noi păstrăm documentele şapte ani.

— Când aţi început să faceţi teste ADN?

— Rămâneţi pe fir.

Rămân pe fir, cu o muzică infernală în ureche. Rămân pe fir mult timp, şi îmi trece prin minte că m-a pus să rămân pe fir doar ca să mă facă să aştept, iar ea stă acolo, la celălalt capăt, scobindu-se în nas. Îmi trece prin minte că s-ar putea să nu revină. „Primul din această industrie care a îmbrăţişat testarea genomului”, spune banda din fundal.

—1981, spune ea, revenind pe fir.

Modul în care aceşti oameni spun „Nu avem asta” are o răceală crudă, un fel de automulţumire, ca şi cum n-ar avea idee ce ar pute însemna asta, ca şi cum chiar nu le-ar păsa, ca şi cum le-ar face o plăcere uriaşă şi perversă să golească coşul cu gunoi electronic de pe ecranul computerelor. Distrus, distrus, distrus.

Unul dintre avocaţi mă întreabă dacă am vreo scrisoare de la el. Cred că s-ar putea să am undeva o felicitare de ziua mea. Oare ADN-ul de pe plic ar fi suficient să obţină un rezultat?

Şi, oricum, când el nu figurează într-o baza de date, cum am nega sau confirma?

Avocaţii dezbat iarăşi. Discutăm despre faptul că nu i-am spus numele în public, că niciodată

n-am publicat informaţia. Mă întreb dacă tata îşi dă seama că, până acum, n-am spus nimănui cine e el. De fapt, originea acestei cărţi, un articol lung pe care l-am scris în 2005 pentru The New Yorker, reflecta dorinţa mea de a continua să-l protejez. În acel articol, pe Norman l-am numit „Stan”, iar pe Ellen „Helen”. Mă întreb dacă Norman ştie că ce am scris pentru The New Yorker a fost atât de convingător încât atunci când a fost vremea ca revista să verifice adevărul articolului, mi-au trimis un e-mail prin care îmi cereau numărul de telefon al lui „Stan”. „în realitate, pe tata nu îl chemă Stan”, am explicat. Şi iar mi-au cerut numele şi numărul lui. Le-am spus că n-am dat niciodată nimănui acele informaţii şi că n-am să pot să le dau nici lor.

Abia după ce revista mai întâi a ameninţat şi apoi chiar mi-a desfiinţat pentru scurt timp articolul, mi-am pus întrebarea de ce îmi distrug reputaţia profesională apărând identitatea cuiva care nu a manifestat niciodată vreun interes deosebit faţă de mine. Ei au insistat. The New Yorker avea ceea ce se cheamă dublu standard pentru verificarea faptelor – dacă subiectul trebuie să fie neidentificat sau mascat, trebuie făcut ca subiectul să fie de nerecunoscut nu numai pentru alţii, ci şi pentru el însuşi. Tata, prin simplul fapt că ştia că e tatăl meu, era expus tuturor.

Felul în care revista mi-a desfiinţat articolul – ca şi cum n-ar fi avut încredere în mine – m-a ucis practic şi pe mine. Pentru prima dată, după mulţi ani, am simţit că dreptul meu de a exista era sub semnul întrebării. Faptul că exista vreo îndoială cu privire la adevărul poveştii mele m-a dat peste cap.

Nu avusesem niciodată dorinţa să-mi expun tatăl – şi, în acelaşi timp,

nu puteam să mă întreb de ce eram atât de protectoare. În cele din urmă, le-am dat celor de la The New Yorker numărul lui de telefon. Nu ştiu ce s-a discutat între revistă, tata şi avocatul lui. Am cerut să fiu de faţă, martoră la conversaţie, dar cel care făcea verificarea a refuzat. Din ce mi-a spus el, am înţeles că

revista a vrut să pună 35 de întrebări; le-am prezentat tatei şi avocatului său, iar tata şi avocatul lui au refuzat să răspundă la vreuna. Articolul a fost publicat de *The New Yorker,* în decembrie 2004.

Mă sfătuiesc cu avocaţii mei privitor la cererea FRA – câtorva dintre ei le trece prin minte că s-ar putea ca avocatul părinţilor mei adoptivi să aibă o copie a certificatului meu de naştere original, fiindcă a fost o adopţie privată şi fiindcă mama nu a semnat hârtiile, şi cineva trebuie să

fi dat tribunalului o copie a certificatului de naştere original.

Avocatul pe care trebuie să-l sun este omul care i-a sunat pe părinţii mei în 1992 ca să le spună că îl contactase Ellen, acelaşi avocat care a deschis scrisorile de la Ellen, care a recunoscut numele tatei şi a sunat-o pe Ellen pentru a-i spune „Dacă ai de gând să-i dai ei (mie) acea informaţie, ai face bine să-i spui *lui*.”

În timp ce formez numărul de acasă al avocatului, am dureri în piept. Răspunde soţia lui –

devine circumspectă când îl cer pe el.

— Pot să întreb cine e la telefon?

— A.M. Homes.

— Pot să întreb despre ce e vorba?

Şi explic:

— Domnul Frosh i-a ajutat pe părinţii mei să finalizeze adopţia mea în 1961. A fost o

adopţie privată, şi am vorbit cu el, cu mai mulţi ani în urmă, când mama mea naturală l-a contactat încercând să dea de mine – iar acum am nişte întrebări.

— Nu se simte chiar bine, spune ea, după o clipă de tăcere.

— Îmi pare foarte rău, spun, întrebându-mă ce înseamnă asta – iarăşi, veşnica teamă că am sunat prea târziu.

— Are optzeci şi şapte de ani şi, în unele zile, ştie tot, iar în următoarele nu mai ţine minte nimic. Dar am să-l întreb când va părea un moment bun.

— Mulţumesc, spun. Ce caut eu este dosarul, o copie a dosarului.

— Poate vă ajută fiul meu Brian, spune ea.

— Da, spun, ar fi grozav dacă l-ar putea găsi. Cred că ştie despre ce e vorba. Când a sunat mama mea naturală, l-a sunat, de fapt, mai întâi pe Brian. (Brian e tot avocat).

Şi pe urmă ea îmi spune o poveste despre cineva, poate fiica ei, poate o vecină, care a adoptat doi copii români. În acest punct am ceea ce numesc surzenie de situaţie. Sunt îngrijorată

că s-ar putea să nu obţin această informaţie. Am în gând să spun: „Ştiţi unde ţine dosarele? Sunt depozitate undeva?” Dar în loc de asta spun: „A fost bine?” Şi cred că ea spune da, iar eu spun ceva de genul: „Asta e bine. Bine sau rău, sus sau jos, totul e interesant, nu?”

— Ai o viaţă frumoasă? întreabă ea, de parcă vrea să ştie dacă totul a fost bine.

— O viaţă frumoasă? Da, spun, minţind şi nu chiar. Am o viaţă grozavă. Sunt cu adevărat norocoasă. Am o viaţă grozavă.

Şi la fel de adevărat este că sufăr, altfel nu o sunam.

— Totul e bine, îi spun.

— Asta-i bine, spune ea. Să ai o viaţă frumoasă.

Îl contactez pe Brian Frosh, fiul avocatului, acum senator de Maryland. Schimbăm e-mailuri; îi spun de conversaţia mea cu mama lui şi îi amintesc de telefonul pe care l-a primit cu ani în urmă de la Ellen. Îl întreb pe Brian dacă atunci când vine în vizită la părinţii săi poate să se uite după dosar. Este incredibil de înţelegător şi binevoitor. Facem schimb de povestiri despre cum e să ai un părinte bătrân, despre preocupările pentru familiile noastre, pentru istoria care se pierde.

Brian Frosh se duce la părinţii lui special să caute dosarul – se uită peste tot, dar nu găseşte nimic.

Am rămas fără opţiuni.

Întrebarea dacă să intentez sau nu procesul, să încerc să-l oblig în mod legal pe tata să scoată

documentul cu ADN-ul sau să dea o declaraţie sub jurământ rămâne în picioare. Intrarea în FRA nu este esenţială pentru sănătatea şi starea mea de bine; dar ideea că tata – sau orice persoană – poate hotărî să excludă pe cineva din neamul său mă deranjează profund. Adevărata problemă nu are legătură cu ERA, ci cu drepturile celor adoptaţi de a-şi accesa moştenirea şi a se bucura de ea – şi din acest motiv nu sunt întru totul dispusă să abandonez subiectul.

Mă gândesc la tata că mi-a cerut să fac testul ADN şi apoi, mai târziu, a refuzat să-mi dea documentul cu ADN-ul, a refuzat să semneze un afidavit şi a refuzat să mă recunoască. Mă

gândesc la tata şi nu pot să nu mă gândesc la Ellen – că s-a îndrăgostit de el când era doar o adolescentă, că i-a fost amantă timp de şapte ani, şi apoi a rămas gravidă cu copilul lui. Mă

gândesc la Ellen şi mă gândesc la cum s-a purtat tata – i-a făcut promisiuni, a trăit cu ea un timp şi, în final, a abandonat-o.

Nu s-a schimbat nimic. După mai bine de patruzeci de ani, el se comportă exact cum s-a comportat mereu. Face ce e bine pentru el, ce se potriveşte dorinţelor şi nevoilor lui. O văd pe mama ca adolescentă, îndrăgostită de un bărbat mai în vârstă, tânăra care a trebuit să renunţe la copilul ei, care şi-a trăit restul vieţii la umbra acelei pierderi, o femeie care nu s-a măritat niciodată, care nu şi-a revenit niciodată cu adevărat – şi sunt supărată pe el pentru ea.

Aici nu e vorba doar de FRA – asta-i clar. Îmi doresc să fi fost mai mult o relaţie tată-fiică, o prietenie. Aş vrea să fi ştiut mai mult despre familia lui (familia mea) – de unde au venit, cum şi-au trăit viaţa, ce au preţuit. Mi-ar fi plăcut să-i cunosc copiii, să aflu ce avem în comun, să

simt cum e să ai o legătură de sânge. Şi mi-ar fi plăcut să ies din umbră, să fiu văzută nu ca produsul unei aventuri, ci ca o persoană, un om în toată firea, care e de-al lor în aceeaşi măsură

în care sunt ei între ei.

Fără altă bază decât credinţa mea oarbă, sunt prudent optimistă că va exista o deschidere firească, o cedare din partea lui Norman. Hotărăsc să nu fac nimic deocamdată, să mă uit şi să

aştept, să mă las ajunsă din urmă de sentimentele mele şi să văd, în timp, unde mă va duce povestea.

CA UN EPISOD DIN LA. LAW

Depoziţie: un cuvânt curios care înseamnă mărturie sub jurământ – o declaraţie scrisă de un martor pentru a servi la tribunal în absenţa lui.

Depoziţie: Mă gândesc să îl dau în judecată pe tata pentru a dovedi că e tatăl meu, şi chiar şi numai formularea „să-l dau în judecată pe tata pentru a dovedi că e tatăl meu” are acelaşi ecou supranatural ca al momentului în care Mama mi-a spus că a murit mama. Să-l dau în judecată pe tata – îmi imaginez prezentarea documentelor, emiterea unei citaţii în care i se spune să apară

într-un anumit loc, la o anumită oră. Îmi imaginez că acolo e un bărbat, un străin pentru amândoi, cineva angajat să facă treaba, să pună întrebările.

Domnule Hecht, înainte să începem, aş vrea să vă reamintesc că lungimea unei depoziţii e limitată la şapte ore pe zi, pe parcursul atâtor zile cât durează apelul nominal, punerea întrebărilor legate de acţiunile şi activităţile din ultimii patruzeci şi patru de ani – atât cât are acum sugarul în cauză.

Regulamentul de Procedură Civilă. Legea 26 – Descoperirea. Vă vom cere, în calitate de depozant, să prezentaţi o copie a certificatului dumneavoastră de naştere şi o copie a testului ADN la care aţi participat împreună cu domnişoara Homes. Dat fiind că martor potenţial este oricine deţine informaţii relevante cu privire la dezbaterile dintr-un proces civil, sau oricine deţine informaţii care ar putea conduce la informaţii relevante, îi vom cita şi pe soţia şi pe copiii dumneavoastră. Spre deosebire de procesul penal, unde judecătorul poate să admită obiecţii, la depoziţie avocaţii pot să pună întrebări irelevante şi să ia informaţii indirecte.

Vă este limpede ce am spus până acum?

Aţi mai fost vreodată să depuneţi mărturie?

Înţelegeţi că sunteţi sub jurământ – că aţi jurat să spuneţi adevărul?

Sunteţi pregătit să răspundeţi la întrebările mele?

Există ceva legat de starea dumneavoastră fizică… luaţi vreun medicament care vă va împiedica să-mi daţi răspunsuri corecte şi complete?

Dacă simţiţi vreodată nevoia să luaţi o pauză, anunţaţi-mă.

Care este numele dumneavoastră complet?

Locul şi data naşterii?

Numele şi locul şi data naşterii părinţilor dumneavoastră?

Domnule Hecht, puteţi să-mi spuneţi de ce ne aflăm azi aici? Există o neînţelegere anume?

În 1993 i-aţi cerut domnişoarei Homes să participe la un test ADN în vederea comparării din punct de vedere genetic a mostrelor ADN luate de la dumneavoastră şi de la domnişoara Homes pentru a dovedi că de fapt sunteţi tatăl ei. Iar rezultatul acelui test a arătat că probabilitatea de a fi tatăl ei este de 99,9 la sută şi, de curând, când ea va cerut o copie a acelui test, a-ţi refuzat să i-o daţi – e corect?

I-aţi cerut domnişoarei Homes să participe la test, dar nu credeţi că trebuie să aveţi amândoi acces la rezultate. De ce?

Aţi participat în mod egal?

Dumneavoastră aţi plătit testul, domule Hecht – de fapt, aţi avut unele probleme în a plăti testul, nu-i aşa? Aţi programat întâlnirea pentru test în iulie 1993, domnişoara Homes s-a deplasat de la New York la Washington şi s-a întâlnit cu dumneavoastră la laborator, dar nu aţi avut genul de plată care trebuia, cecul care trebuia – şi a trebuit să reveniţi a doua zi?

La vremea la care aţi programat testul, domnişoara Homes s-a oferit să plătească ea testul sau să împartă costul cu dumneavoastră?

Ei bine, dacă toate astea sunt legate de bani, costurile asociate cu această întâlnire care are loc aici astăzi depăşesc costurile testului. Poate aici nu e vorba de bani?

Cum v-aţi descrie, domnule Hecht?

Ne mai puteţi spune ceva despre dumneavoastră – mai mult decât că sunteţi un om de afaceri ieşit la pensie?

Sunteţi apropiat de familia dumneavoastră?

Mergeţi la biserică?

Care este identitatea dumneavoastră, domnule Hecht?

Aţi ştiut întotdeauna cine sunteţi?

Aţi fost vreodată arestat?

Aţi fost acuzat de vreun delict?

Pentru a se consemna, puteţi să ne vorbiţi despre toate revendicările, procesele civile în care aţi fost implicat de-a lungul anilor?

La ce vârstă v-aţi angajat prima dată şi unde?

Care a fost ultima dumneavoastră slujbă – a-ţi fost concediat sau vi s-a cerut să vă daţi demisia?

Aţi simţit vreo responsabilitate personală?

Vă consideraţi o persoană care determină realizarea lucrurilor?

V-a numit vreodată cineva mare mahăr?

Credeţi că sunteţi un om de rând?

Aveţi acelaşi nivel de ambiţie ca al egalilor dumneavoastră?

Aţi absolvit o facultate?

Aţi făcut armata? Aţi ucis vreodată pe cineva?

Unde aţi crescut, domnule Hecht?

Cum v-aţi descrie copilăria?

Cu ce se ocupa tatăl dumneavoastră?

Cum aţi descrie relaţia cu tatăl dumneavoastră?

Eraţi apropiaţi?

Vă iubeaţi?

Credeţi că este adevărat că bărbaţii sunt mai apropiaţi de mamele lor, iar fetele de taţi?

Sunteţi mândru de istoria familiei dumneavoastră?

Aţi avut legătură cu vreo organizaţie care se ocupă de descendenţă?

A căror cluburi sunteţi membru?

Aţi dorit vreodată să intraţi într-un club şi nu aţi fost admis? Ce fel de nume e Hecht?

Tatăl dumneavoastră era evreu?

A fost crescut într-o familie de evrei?

Familia mamei dumneavoastră vă considera evreu?

Tatăl tatălui dumneavoastră era măcelar cuşer?

De ce umbla bunica dumneavoastră din partea tatălui cu o armă?

V-aţi descrie ca mărinimos?

Daţi bani organizaţiilor filantropice?

Vă dăruiţi din timpul şi aptitudinile dumneavoastră? Beţi?

Aţi folosit vreodată substanţe deconectante?

Aţi fumat vreodată marijuana?

Aţi luat vreodată pastile energizante?

Aţi consumat vreodată cocaină?

Aţi încercat vreodată Viagra?

Unde aţi cunoscut-o pe soţia dumneavoastră?

La ce vârstă v-aţi căsătorit?

Aţi întreţinut relaţii înainte de nuntă?

A fost virgină?

Dumneavoastră aţi fost?

Aţi avut vreodată o boală cu transmitere sexuală?

Când aţi făcut ultima dată sex, domnule Hecht?

Cu cine?

Aţi spune că dumneavoastră şi soţia dumneavoastră aţi avut o viaţa sexuală bună?

Aţi discutat vreodată cu soţia dumneavoastră despre căsnicia liberă?

Aşadar, soţia dumneavoastră nu a ştiut la început că aveaţi o relaţie sexuală cu domnişoara Ballman?

Domnişoara Ballman a fost prima dumneavoastră relaţie în afara căsniciei, sau a mai fost cineva înaintea ei?

Cum a aflat soţia dumneavoastră de domnişoara Ballman? îmi puteţi

spune cum se numesc copiii dumneavoastră? Le ştiţi datele de naştere?

În afară de domnişoara Homes, aţi mai avut vreun copil în afara căsniciei?

Este posibil, domnule Hecht, să mai existe şi alţii?

Câte relaţii aţi avut în afara căsniciei?

Cât au durat?

Soţia dumneavoastră a fost însărcinată în acelaşi timp cu domnişoara Ballman?

Ce vârstă avea domnişoara Ballman când aţi cunoscut-o? Cum aţi descrie-o din punct de vedere fizic – înfăţişarea ei? Ştiaţi că e minoră? în ce împrejurări aţi cunoscut-o?

Eraţi patronul magazinului Princess Shop?

Cât timp a lucrat pentru dumneavoastră domnişoara Ballman?

Când a început relaţia dumneavoastră sexuală?

Care au fost împrejurările acelei prime întâlniri?

Era virgină?

Credeţi că libidoul dumneavoastră este mediu?

Era domnişoara Ballman nimfomană?

Era lesbiană?

I-aţi spus odată domnişoarei Homes că domnişoara Ellen Ballman era nimfomană, iar în altă

împrejurare că era lesbiană?

Prietenii dumneavoastră aveau şi ei amante?

Pe câţi îi cunoştea domnişoara Ballman?

Eraţi îngrijorat că domnişoara Ballman se culca cu alţi bărbaţi – prietenii dumneavoastră?

Câţi ani avea domnişoara Ballman când aţi început să întreţineţi relaţii sexuale cu aceasta?

Ce a determinat o adolescentă din anii 1950 să iasă de sub tutela mamei şi să se înhăiteze cu un bărbat însurat?

V-a spus Ellen Ballman că cineva o molesta?

I-aţi spus domnişoarei Homes că domnişoara Ballman v-a spus ceva din care reieşea că în casa mamei ei se petrecea ceva şi că, probabil, ar fi trebuit să ascultaţi mai atent?

Aţi profitat de domnişoara Ballman?

Aţi folosit metode contraceptive?

***

V-a cunoscut domnişoara Ballman familia – pe mama dumneavoastră?

Pe copiii dumneavoastră?

Pe soţia dumneavoastră?

Cum s-a întâmplat că fiul dumneavoastră cel mare a stat în repetate rânduri cu domnişoara

Ballman?

Când v-aţi dat seama că sunteţi îndrăgostit de domnişoara Ballman?

Aşadar, aţi fost sau nu îndrăgostit de domnişoara Ballman?

Ea credea că sunteţi îndrăgostit de ea?

Aţi cerut-o de mai multe ori în căsătorie?

Cu toate că eraţi deja căsătorit, domnule Hecht, aţi cerut-o în căsătorie pe domnişoara Ballman când avea şaptesprezece ani – aţi sunat-o pe mama ei şi i-aţi cerut permisiunea să vă

căsătoriţi cu ea?

Cum v-aţi gândit să explicaţi asta soţiei dumneavoastră?

Credeţi în poligamie, domnule Hecht?

Cum şi când a aflat soţia dumneavoastră că aveaţi o relaţie cu domnişoara Ballman?

Şi ce i-aţi spus soţiei dumneavoastră? Aş vrea să vă amintesc, din nou, că vă aflaţi sub jurământ şi că soţia dumneavoastră va răspunde la aceeaşi întrebare.

S-a gândit soţia dumneavoastră să divorţeze de dumneavoastră?

Dumneavoastră şi soţia dumneavoastră sunteţi de aceeaşi credinţă?

Este adulterul în contradicţie cu credinţa dumneavoastră?

Sunteţi un om religios, domnule Hecht?

Credeţi în rai, domnule Hecht?

Care era porecla pe care i-aţi pus-o domnişoarei Ballman?

„Doamna Balaur" era una dintre ele?

De unde a provenit asta? Din vreo experienţă personală?

A cerut domnişoara Ballman să fiţi arestat pentru că aţi abandonat-o?

Când domnişoara Ballman era însărcinată aţi trimis-o în Florida şi i-aţi spus că o să veniţi şi dumneavoastră acolo – dar n-aţi apărut niciodată?

Şi soţia dumneavoastră era însărcinată în acelaşi timp cu domnişoara Ballman?

V-aţi considerat un bărbat deosebit de fertil?

Când sarcina era înaintată, aţi vizitato pe domnişoara Ballman acasă la mama ei?

V-aţi oferit să o duceţi la cumpărături şi să cumpăraţi lucruri pentru copil?

S-a întâlnit domnişoara Ballman cu dumneavoastră şi avocatul dumneavoastră şi aţi discutat împreună despre faptul că „asta e toată averea”?

I-aţi cerut vreodată domnişoarei Ballman sau soţiei dumneavoastră să se gândească la avort?

Ştiţi să înotaţi, domnule Hecht?

Mă întreb dacă în toată această perioadă a existat un moment în care aţi simţit că vă duceţi la fund. Că vă înecaţi.

Când aţi văzut-o ultima dată pe domnişoara Ballman în perioada în care era însărcinată? în ce lună era?

Cum aţi auzit de naşterea copilului pe care l-aţi avut cu domnişoara Ballman?

Vi s-a cerut vreodată să semnaţi vreun document oficial referitor la copil?

Cât a durat relaţia dumneavoastră cu domnişoara Ballman?

S-a căsătorit vreodată domnişoara Ballman?

Sunteţi mândru de fiica dumneavoastră, domnule Hecht?

Sunteţi mândru de domnişoara Homes?

I-aţi citit opera?

I-aţi cerut fiicei dumneavoastră să vă întâlniţi prin hoteluri?

De ce nu în cafenele?

Care este natura gândurilor dumneavoastră referitoare la fiica dumneavoastră?

Soţia dumneavoastră ştia când şi unde vă întâlneaţi cu fiica dumneavoastră?

Dacă v-aţi fi întâlnit cu vreunul dintre ceilalţi copii ai dumneavoastră, ar fi ştiut?

Sunteţi circumcis?

Este acesta un lucru ştiut?

Cealaltă fiică a dumneavoastră ştie?

De ce i-aţi împărtăşit domnişoarei Homes această informaţie?

Cum au aflat ceilalţi copii ai dumneavoastră că au o soră?

Şi care a fost reacţia lor la descoperirea acestei informaţii?

Vă consideraţi un tată bun?

Să ne întoarcem puţin…

În mai 1993 aţi citit în *The Washington Post* o recenzie a cărţii domnişoarei Homes şi aţi sunat-o la New York City?

Ce v-a determinat să o sunaţi în ziua aceea?

Dacă domnişoara Homes n-ar fi fost o figură bine-cunoscută, de succes, aţi mai fi sunat-o?

Aţi plănuit să vă întâlniţi peste câteva zile în Washington?

A mai fost cineva la întâlnire? întâlnirea a fost înregistrată pe bandă, sau altfel, sau monitorizată de cineva?

Care a fost reacţia dumneavoastră la întâlnirea cu domnişoara Homes?

Când aţi cunoscut-o, v-aţi mirat cât de mult seamănă cu dumneavoastră?

Seamănă cu dumneavoastră mai mult decât ceilalţi copii ai dumneavoastră?

În ciuda asemănării fizice, aţi întrebat-o pe domnişoara Homes, la acea întâlnire, dacă ar fi de acord cu un test de paternitate – spunând că nu aveţi nicio îndoială cu privire la probabilitatea ca ea să fie copilul dumneavoastră, dar că sofia dumneavoastră insistă, şi că aveţi nevoie de acel test pentru a o introduce în familia dumneavoastră. E corect?

Ce v-a făcut să puneţi sub semnul întrebării paternitatea domnişoarei Homes?

După ce vi s-a luat sânge, i-aţi spus domnişoarei Homes, când aţi plecat cu ea, că vreţi să îi daţi ceva, şi totuşi nu i-aţi dat nimic?

Ce voiaţi să-i daţi?

Era ceva de-al mamei dumneavoastră? O moştenire de familie?..

După mai multe luni, i-aţi telefonat domnişoarei Homes să-i spuneţi că aveţi rezultatele testului, şi i-aţi cerut iarăşi să vă întâlniţi într-un hotel din Maryland?

La acea întâlnire, i-aţi spus domnişoarei Homes că sunteţi în fapt tatăl ei – că testul ADN a spus că probabilitatea este de 99,9 la sută – şi aţi întrebat-o „Care sunt responsabilităţile mele?”

Care consideraţi dumneavoastră că vă erau responsabilităţile?

Ce intenţii aveaţi privitor la domnişoara Homes când i-aţi cerut să se supună testului?

Aţi fost consecvent până la capăt „introducând-o în familia dumneavoastră”?

Înainte de a discuta despre rezultate cu domnişoara Homes, aţi mai discutat despre ele cu altcineva?

De ce nu i-aţi dat domnişoarei Homes o copie a rezultatului testului?

Ce aţi făcut cu rezultatul testului?

Când i-aţi dat o copie avocatului dumneavoastră?

De regulă îi daţi avocatului dumneavoastră singura copie a unui document important?

Nu aţi pus-o în seif pentru că nu voiaţi să o descopere soţia dumneavoastră?

Dar nu i-aţi spus domnişoarei Homes că soţia dumneavoastră a fost cea care a insistat ca domnişoara Homes să facă testul de paternitate înainte de a o introduce în familia dumneavoastră?

Motivul pentru care soţia dumneavoastră a vrut ca domnişoara Homes

să facă testul a fost că

i-o descriseserăţi pe domnişoara Ballman ca pe o femeie uşoară ca să pară că aţi fost victima domnişoarei Ballman?

Aţi aranjat ca fiul dumneavoastră cel mare să se întâlnească cu domnişoara Homes?

Cum a decurs acea întâlnire?

S-a bucurat fiul dumneavoastră să aibă mai multe informaţii despre ceva care era doar o amintire vagă din copilărie – timpul petrecut cu domnişoara Ballman?

În familia dumneavoastră era multă tensiune când fiul dumneavoastră cel mare era copil?

Cu ce ocazie a cunoscut-o soţia dumneavoastră pe domnişoara Homes?

Există un motiv din care soţiei dumneavoastră nu i-ar plăcea domnişoara Homes?

De ce, mai târziu, i-aţi spus domnişoarei Homes că ea şi soţia dumneavoastră nu se potrivesc?

***

V-a cerut domnişoara Homes vreodată ceva?

Sunteţi îngrijorat că domnişoara Homes ar putea emite pretenţii asupra averii dumneavoastră?

A dat ea vreodată de înţeles, în vreun fel, că ar interesa-o averea dumneavoastră?

Aţi pus-o să facă testul de paternitate pentru că era posibil ca prin nume să o excludeţi de la averea dumneavoastră?

Când aţi vorbit ultima dată cu domnişoara Ballman?

Şi care a fost esenţa acelei convorbiri telefonice?

V-aţi văzut cu domnişoara Ballman în lunile dinaintea morţii ei?

Soţia dumneavoastră ştia că vă întâlneaţi cu ea?

Cum arăta? Era tot atrăgătoare?

V-a rugat domnişoara Ballman să o întrebaţi pe domnişoara Homes dacă vrea să-i doneze un rinichi?

Şi ce i-aţi spus domnişoarei Ballman?

I-aţi spus mai târziu domnişoarei Ballman că, de fapt, aţi întrebat-o pe domnişoara Homes şi

ea a refuzat?

V-a trecut prin minte că domnişoara Homes nu ştia despre starea domnişoarei Ballman şi nici nu a avut prilejul să îşi ia la revedere?

V-aţi dus la doctorul dumneavoastră şi v-aţi interesat cu privire la donarea unui rinichi domnişoarei Ballman?

I-aţi spus domnişoarei Homes că aţi făcut asta?

Şi ce părere ar fi avut soţia dumneavoastră despre asta – aţi fi făcut operaţia fără să-i spuneţi?

Ştia domnişoara Ballman că avea să moară?

Ce aţi simţit când aţi auzit că domnişoara Ballman s-a stins?

Şi ultima dumneavoastră convorbire telefonică cu domnişoara Homes – la mai multe luni de la moartea domnişoarei Ballman – cum a decurs?

Cum s-a sfârşit? Aţi spus: „Sună-mă în maşină. Soţia mea nu e prea des în maşină”?

De ce trebuia domnişoara Homes să vă sune în maşină şi nu acasă?

Vă face cineva rău, vă îngrădeşte, nu vă lasă să daţi şi să primiţi telefoane şi/sau corespondenţă?

Sunteţi supărat pe domnişoara Homes?

Când v-a sunat avocatul din New York al domnişoarei Homes – acelaşi om care v-a sunat să

vă spună că domnişoara Ballman s-a stins din viaţă — şi v-a cerut o copie a testului ADN, i-aţi spus să nu mai sune şi l-aţi pus să se adreseze avocatului dumneavoastră, iar acesta i-a spus că

documentul s-a rătăcit şi că nu vreţi să semnaţi o declaraţie de asumare a paternităţii.

Ştiaţi că domnul Smith rătăcise rezultatele testului?

Vă îngrijorează că şi alte documente importante ar putea fi rătăcite sau folosite necorespunzător?

Nu pare un pic prea convenabil că domnişoara Homes cere documentul, iar acesta a dispărut?

Aveţi copii şi acum nepoţi? Seamănă cu dumneavoastră, domnule Hecht?

Aveţi şi nepoţi adoptaţi. Şi ei seamănă cu dumneavoastră?

Au ei dreptul să ştie cine sunt – de unde se trag?

De ce credeţi dumneavoastră că vrea domnişoara Homes acest document?

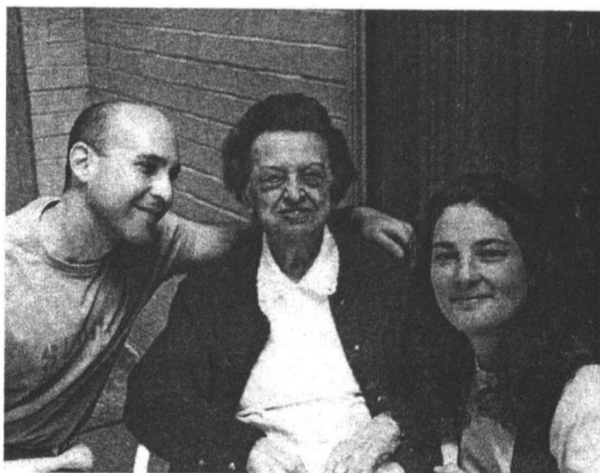
Dacă domnişoara Homes este ruda dumneavoastră biologică, de ce să nu fie tratată la fel ca ceilalţi copii biologici ai dumneavoastră? De ce să aibă ea alte drepturi, mai puţin egale?

Vi se pare corect? Sunteţi un om corect? Un om just?

Aţi putea repeta, vă rog, pentru a se consemna, numele dumneavoastră?

Şi, domnule Hecht, aţi putea repeta, vă rog, pentru a se consemna în procesul verbal, numele tuturor copiilor dumneavoastră?

MASA BUNICII

Jon Homes, Jewel Rosenberg și A.M. Homes

Bunica mea, Jewel Rosemberg,

mama mamei mele adoptive, graţioasă,

impunătoare,

profundă.

În

unele

privinţe, ei i se datorează existenta

acestei cărţi. Dacă n-ar fi fost ea, nu

ştiu dacă aş mai fi devenit scriitoare,

sau aş fi făcut atâtea ca să fiu mamă.

Probabil că fără Jewel Spitzer

Rosemberg n-ar fi existat Juliet Spencer Homes – o fată care acum are aproape trei ani, fără nicio legătură biologică cu bunica mea, şi care seamănă izbitor de bine cu ea.

Când au început să se desfăşoare evenimentele descrise în această carte, bunica era prea bătrână ca să le mai priceapă bine, iar Mama a ales să nu-i spună de întoarcerea părinţilor mei biologici. Decizia asta ne-a necăjit pe toţi – bunica era cârmuitoarea familie, regina albinelor; ea era cea la care ne duceam pentru tot, cea care dădea sfaturi bune, cea care era extraordinară.

S-a născut în iunie 1900, la intrarea în secolul al XX-lea, în North Adams, Massachusetts. La cincisprezece ani şi-a pus ochelari, s-a uitat la cer şi a văzut că nu e negru de tot – pentru prima dată şi-a dat seama că există stele. La şaisprezece ani a intrat la Şcoala Normală din North Adams (Colegiul de stat din Massachusetts) şi a studiat să devină învăţătoare, a fost chemată în biroul rectorului şi i s-a spus că niciodată nu avea să primească un post în învăţământ fiindcă era evreică. Nu a spus nimănui despre acest incident, în afară de fratele ei, Charlie.

În casa bunicii era o masă confecţionată în anul naşterii mele de artizanul americano-japonez, George Nakashima, din lemn ales de bunica în atelierul lui din New Hope, Pennsylvania. Masa are doi metri lungime şi este solidă – nuc franţuzesc. Este subtilă, neanunţându-se ca ceva deosebit până nu petreci timp cu ea, până nu capeţi un sentiment pentru ea. Atunci semnificaţia ei devine clară.

Asta era cetatea de scaun a familiei. Aici ne adunam, aici îşi avea curtea bunica, conducătoarea noastră, aici fraţii şi surorile ei, şi copiii lor, şi copiii copiilor lor veneau să sărbătorească, să discute, să jelească.

La această masă au avut loc mari dezbateri politice şi filozofice, mai ales când veneau în vizită fraţii bunicii, Charlie şi Harold – radicalii familie. Ei au terminat colegiul, şi-au schimbat numele din Spitzer în Spencer, chipurile pentru a proteja familia de reputaţia lor de oameni cu vederi de stânga, dar şi ascunzându-şi în mod convenabil originea evreiască. Amândoi au studiat dreptul, dar n-au practicat niciodată. Charlie s-a dus să lucreze într-o oţelărie din Chicago şi a ajuns organizator sindical, iar Harold s-a însurat cu dansatoarea Elfrede Mahler şi a plecat în Cuba, unde a predat engleza, iar ea a ajuns conducătoarea mişcării pentru dans modern de acolo.

Când veneau în oraş, petreceam ore întregi la masă, dezbătând totul de la situaţia politică actuală

până la textele cântecelor pe care le compuneau în copilărie.

La această masă ne hrănea bunica. Învăţase de mult să gătească în stilul bucătăriei franceze tradiţionale cu care crescuse bunicul – şi evoluase de mult de la ţăranca din Massachusetts la intelectuala profund sofisticată.

Ca scriitoare mă gândesc la naraţiuni – la poveşti de familie. Crescând, n-am ştiut niciodată

dacă pot sau ar trebui sau nu să absorb istoria familiei. La adunările de familie, mătuşi din partea bunicilor şi unchi din toată lumea îşi trăgeau scaunele aproape şi spuneau istorioare despre ferma străbunicilor mei din North Adams, Massachusetts. Eram îndrăgostită de aceste istorioare, mă

simţeam legată de ele, dar mă şi stânjeneau – această naraţiune unanim acceptată nu era naraţiunea mea. „Nu e istoria mea, nu e familia mea”, îi şopteam Mamei. „Noi suntem familia ta, crede-mă”, spunea Mama. Voiam să cred, dar ceva era străin.

În copilărie aveam doi veri adoptaţi, care erau negri – locuiau în zona de nord a statului New York şi nu ne vedeam atât de des. Odată, când luam cu toţii masa la o rudă – adulţii erau la parter, iar noi trei ne jucam în dormitorul de la etaj – am spus „Şi eu sunt adoptată”, încercând să

stabilesc o legătură cu ei. Verii s-au uitat indiferenţi la mine – „Ba nu eşti.” „Ba sunt.” Faptul că

nu mă credeau mă jignea – atunci nu mi-a trecut prin minte că ei se gândeau că era cu neputinţă să

fiu adoptată fiindcă eram albă ca părinţii mei.

„Mamă, sunt eu adoptată?” am strigat de pe scară. „Ce faceţi voi acolo?” a fost răspunsul.

Când se apropia de o sută de ani, o vizitam din două în două săptămâni în casa ei de lângă

Washington. Stăteam la masă şi beam ceai şi vorbeam. În timp ce vorbeam ea freca masa, mâna i se mişca inconştient în cercuri parcă lustruind lemnul, mângâindu-l în mod repetat ca pe un talisman dătător de sprijin şi înţelepciune.

Stăteam fiecare la locul ei obişnuit, bunica în capul mesei, eu imediat la stânga ei.

La vârsta ei, era acum poate chiar mai bătrână decât copacul din care provenea masa – în mintea mea erau legaţi în mod clar.

— Am fost la vechea fermă, am spus foarte tare.

— Serios? Şi aţi găsit-o?

— Da.

În săptămâna de dinainte, eu şi vărul meu (scriitor şi el) colindaserăm cu maşina dealurile din North Adams, într-un pelerinaj improvizat, pentru a găsi ferma unde a crescut bunica. Drumul de care vorbea dispăruse de mult; singura cale de acces era să o iei pe jos. Am urcat repede, înaintând în mitologia fermei.

Clădirile iniţiale au rămas, fărâmiţate, prăbuşite, dar încă identificabile. Invoc imagini ale bunicii când era copil, unul dintre cei nouă copii ai unor imigranţi lituanieni, născut la această

fermă de lapte din Massachusetts, la schimbarea secolului. Mi-am imaginat-o mergând pe drum până la şcoala cu o singură clasă, culegând coacăze sălbatice, ajutându-l pe străbunicul meu să

mulgă vacile şi să aibă grijă de păsări. Mi-am amintit că mi-a spus că Mohawk Trail pornea chiar de la uşa din spate şi, în mintea mea, ea interpreta afară o versiune adevărată cu cowboy-i şi indieni, înlocuind cowboy-ii cu fermieri, caii şi tunurile cu vaci şi pluguri.

Vărul meu a început un surogat de săpătură arheologică, scobind cu

un cuţit pământul de lângă una dintre clădiri. După câteva minute, a scos o sticlă veche.

— Asta trebuie să însemne ceva, a spus el.

Am dat din cap. Am luat fiecare câte două olane de ardezie din acoperişul ce sta să se dărâme şi ne-am întors la maşină.

— Povesteşte-mi despre fermă. Cum a fost? a întrebat ea, parcă aşteptându-se pe jumătate ca acolo să mai fi fost încă cineva care să ducă vacile la păscut dimineaţa şi să le aducă înapoi seara.

— Interesant.

I-am povestit despre peisaj. A închis ochii. I-am povestit despre dealurile vălurite, despre copacii înalţi, despre muntele Greylock din depărtare.

— Exact cum îl ţin minte, a spus ea.

S-a uitat la masă. Mi-am imaginat că această masă amintea de ceva, de vreo altă masă lungă

şi mare din bucătăria de la ţară a străbunicii mele. Îi văd pe cei nouă fraţi şi surori ai bunicii, în copilărie, stând pe jos în bucătăria mamei lor. Îi văd pe unchii mei după bunică, în adolescenţă, vânzând vara găleţi cu apă căruţelor încinse de soare de pe Mohawk Trail. Le simt durerea când sora lor de paisprezece ani, Helen, moare de difterie în 1912. Îl văd pe fratele lor, Maurice, locuind în North Adams – devenind doctorul orăşelului, aducând pe lume peste 1200 de copii.

Bunica şi-a trecut degetele de-a lungul fibrei lemnului.

Mâna ei a făcut iarăşi cercuri pe lemn.

— Povesteşte-mi despre tine, a spus bunica.

— Sunt bine, lucrez din greu, mă gândesc să cumpăr o căsuţă pe Long Island, o cabană unde să mă duc să scriu.

A dat din cap.

— E important să ai o casă a ta, a spus ea.

— Vorbeşte-mi despre tine, i-am spus şi eu.

— N-am nimic de spus, a zis ea. Sunt plictisită.

Muncise toată viaţa ei – zi de lucru plină, până la optzeci şi şase de ani. În 1918, cu doi ani înainte ca femeile să câştige dreptul la vot, a venit la Washington singură, şi-a luat o slujbă la Departamentul de război şi, în scurtă vreme, şi-a adus de la fermă fraţii şi surorile. În 1922 l-a cunoscut pe bunicul, pălărierul româno-francez, când s-a dus vara într-o vizită acasă, iar el lucra în atelierul de pălării al unchiului său, din apropiere de Pittsfield, Massachusetts. La mijlocul anilor 1920, bunicul i-a chemat pe fraţii lui mai mici, Julian şi Maurice, sperând că vor rămâne în America. Băieţii au venit pentru o vară, dar nu le-a plăcut – nu puteau să-şi facă iubite fiindcă nu vorbeau engleza. S-au întors la Paris, şi în anii 1940 au fost deportaţi din Paris în lagăre de concentrare – Julian la Drancy şi pe urmă la Auschwitz, iar Maurice la Auschwitz. Niciunul nu a supravieţuit.

Mai târziu, la Washington, D.C., bunicii mei au înfiinţat o companie importatoare de vin, care a avut succes, iar la vârsta de şaptezeci şi opt de ani, Jewel Rosemberg a devenit directorul fondator al primei bănci din Statele Unite creată de femei pentru femei.

Tot ce ştiu eu despre cum să-mi trăiesc viaţa am învăţat de la ea. Când am absolvit colegiul şi am vrut să mă fac scriitoare, mi-a împrumutat bani ca să cumpăr o maşină de scris Selectric IBM. I-am restituit cu conştiinciozitate câte 50 pe lună, iar când datoria a fost achitată, mi-a completat un cec pentru întreaga sumă. „Am vrut să ştii ce înseamnă să munceşti pentru ceva."

Stând la masă, a oftat.

— Nu-mi găsesc rostul. Nu mă mai simt utilă.

— E rândul tău să te odihneşti şi să-i laşi pe alţi să muncească în locul tău.

— Nu pot să stau degeaba, trebuie să muncesc.

— Să facem o plimbare cu maşina, am spus, ridicându-mă de la masă.

Ne-am dus la o fermă locală, locul în care m-a dus Mama, în copilărie, să culeg mere şi să

caut dovleci. Am urcat cu maşina un drum brăzdat de făgaşe către bucata de pământ cu fructe de pădure.

— Unde suntem? Locul ăsta e frumos, îmi aminteşte de North Adams.

Am parcat lângă un şir de tufe de coacăz şi i-am deschis portiera.

Şi-a croit drum până la tufe şi a început să culeagă cu lăcomie coacăze şi să le bage în gură, degetele ei de femeie de nouăzeci şi opt de ani devenind dintr-odată agile. Dându-şi părul pe spate s-a uitat la cer şi a înaintat în lungul şirului, culegând repede. Era iarăşi fată, în timp ce umplea coşul cu coacăze coapte, calde.

Am pornit spre casă cu coşul cu coacăze în poala ei. M-a strâns uşurel de picior. „Cumpără-ţi căsuţa", a spus ea, şi mi-am cumpărat-o.

Am sunat-o din căsuţa de pe Long Island. Am stat în picioare în curtea mică şi i-am spus ce plantam: tufe de trandafiri, bulbi de lalele, seminţe de morcovi, sfeclă şi dovlecei. Săpasem un mic pătrat de pământ din capătul îndepărtat al curţii şi începusem să-l numesc „ogor". I-am povestit despre cultivarea ogorului, despre îngrijirea recoltei – despre enorma satisfacţie pe care o găseam în această muncă, în faptul că eram departe de oraş, cu mâinile înfipte adânc în ţărână.

A împlinit nouăzeci şi nouă de ani. „Când vii acasă?" mă întreba ea de mai multe ori la fiecare conversaţie. „Curând", îi spuneam. „în curând vin acasă."

Şi pe urmă s-a dus, singura persoană cunoscută de mine care a murit pe neaşteptate la nouăzeci şi nouă de ani. Am îngropat-o în Washington. M-am dus la casa ei. M-am plimbat din cameră în cameră. Am stat la masă, aşteptând. Aveam sentimentul că şi ea simţea că a plecat prea repede. Părea să fie încă acolo, zăbovind, plutind, împachetând.

Am rămas un timp, şezând pur şi simplu, alinându-mă cu ecouri şi obiecte care erau nişte simboluri încărcate cu istorie.

La sfârşitul verii am scos morcovii din pământ, la fel de mândră de ei cum eram de o nuvelă

sau un roman pe care îl scrisesem. Ea era persoana cu care aş fi vrut cel mai mult să îi împart. Ea era cea care ar fi înţeles când aş fi ridicat în aer frunzele verzi şi aş fi spus cu mândrie: „Uite ce am făcut!"

Înţeleg acum că sunt produsul fiecăreia dintre naraţiunile familiei mele – ceva mai mult decât alţii. Dar, în final, totul se reduce la patru fire care se răsucesc şi se ating unul de altul, fuziunea şi atingerea combinându-se pentru a mă face cine şi ce sunt. Şi nu sunt doar produsul acestor patru naraţiuni – mai sunt influenţată şi de altă naraţiune; povestea despre cum e să fi cel adoptat, cel ales, străinul adus înăuntru, în biblioteca din camera de zi din casa părinţilor mei

erau două

volume într-un suport de carton, intitulate Familia adoptată. Unul dintre volume era o carte ce trebuia citită copilului adoptat, iar cealaltă carte era pentru părinţi. De multe ori stăteam cu acea carte neştiind foarte bine despre ce era, dar sigură că era foarte importantă, că, într-un fel, era pur şi simplu despre mine. Mă simţeam ca o păpuşă în al cărei ambalaj este inclusă o carte, livrarea făcându-se la pachet.

Când eram copil, devoram biografii – mai ales un set de biografii intitulat *Copilăria americanilor renumiţi*. Le reciteam mereu; două îndeosebi mi-au rămas în minte: Eleanor Roosevelt şi Babe Ruth. Şi, la un moment dat, s-au combinat într-un personaj inventat de mine, Eleanor Babe, un fel de super-eroină. Gândindu-mă la acele două cărţi, este limpede de ce au rămas în gândurile mele; şi Eleanor Roosevelt şi Babe Ruth au fost izgoniţi de familiile lor – Eleanor la Londra, ca să locuiască cu nişte mătuşi care nu o înţelegeau deloc, iar Babe la o casă

de copii din Baltimore, după moartea mamei lui. Cu experienţa lor de străine, cu singurătatea lor mă identificam eu. Erau eroine ale adopţiei invizibile – şi nu doar că supravieţuiseră, ci şi reuşiseră.

Moartea bunicii a fost lucrul care m-a silit să încerc să am un copil al meu. Maternitatea era ceva care mă îngrozea. Mi-e foarte teamă de ataşament şi la fel de frică de pierdere – nu ştiu dacă lucrul ăsta este valabil pentru toată lumea, dar pentru mine stafia fratelui mort încă se mai conturează ameninţător. Când eram mai tânără, mă gândeam mereu să adopt un copil, dar după

moartea lui Ellen, şi apoi a bunicii, am simţit că vreau un copil biologic. Niciodată nu-mi trecuse prin minte că e greu să rămâi gravidă. Am început la treizeci şi nouă de ani şi, după doi ani şi mii de dolari, cea mai bună îngrijire medicală şi două avorturi spontane, s-a născut fiica mea.

— Care e problema? m-a întrebat Mama. Adopţia nu e destul de bună pentru tine?

— Sigur că e destul de bună, am spus, dar nu era vorba de asta – mă simţeam obligată să

încerc tot ce îmi stătea în putinţă să emit un ecou biologic, să mă văd pe mine dinaintea mea, versiunea mare şi cea mică, pe deplin înrudite.

***

După câteva luni de la moartea bunicii, m-a sunat Mama şi m-a întrebat dacă aş vrea masa bunicii.

— Ştiu că e mare, iar casa ta e mică, dar cred că ar fi drăguţ dacă ai lua-o tu.

Masa a intrat pe uşa laterală, cărată de patru bărbaţi, ambalată cu grijă.

— Ăstea sunt mese foarte grele, a spus unul dintre bărbaţi, şi avea dreptate, dar greutatea nu e atât literală, cât emoţională.

Am moştenit mai multe obiecte – a fost un mandat să trăiesc şi să muncesc la fel de sârguincios şi cu tot atâta graţie şi stil ca ea.

La început masa părea nelalocul ei, pierdută. Am uns-o. Am frecat-o cu o cârpă moale, plimbându-mi mâinile pe suprafaţă şi observând intensitatea nuanţei – semnele încrustate pe care Nakashima le-a botezat Kevinizing, după fiul său, Kevin. Mă gândeam la viaţa spirituală a lemnului, la ce dăruia el dincolo de suprafaţă.

Prima dată când am folosit masa, am invitat o prietenă la mine. M-am aşezat la locul meu obişnuit. În loc să mă uit la un tablou de pe peretele din camera de zi a bunicii, acum mă uitam pe fereastră la un vas cu mâncare pentru păsărele. Prietena mea stătea pe locul bunicii şi ceva era ciudat.

— Trebuie să schimbăm locurile, am spus.

Prietena s-a uitat ciudat la mine – nu pricepea.

— Am putea să schimbăm? am întrebat, şi apoi m-am strecurat pe locul ei.

Când masa se usucă – i se face sete – suprafaţa ei pare spălăcită, scorojită. O frec cu ulei; ea bea şi apoi străluceşte. Şi deşi e doar o masă, un obiect făcut din lemn, este un memento perfect şi constant despre cum să trăieşti, cum să rămâi conectat. În acea căsuţă – pe care n-aş fi cumpărat-o fără aprobarea bunicii, plus un dar care m-a ajutat să o iau cu banii jos – am primit telefonul de la Mama, în care îmi

spunea că a murit mama. În acea casă am avut primul avort spontan şi, un an mai târziu, am sărbătorit primul Crăciun şi primul *Hanukkah* ale copilului meu. În această casă, la această masă, am stat singură şi am despachetat cele patru cutii luate din casa din New Jersey a mamei. Această masă a putut să ţină acele cutii.

Masa este piesa centrală a vieţii noastre de familie. Aici se adună la sfârşit de săptămână

tânăra mea familie – aici desenează fiica mea, aici facem împreună fursecuri şi le decorăm. De fiecare dată când mă aşez aici îmi aduc aminte cum stăteam în bucătăria bunicii, uitându-mă cu uimire şi admiraţie la poliţa ei cu mirodenii, la borcanele ei cu ingrediente de glazurat şi batoane de scorţişoară. Acum, stând pe fostul loc al bunicii, mă uit la fiica mea care stă pe locul meu din stânga mea. Mă uit la această fată care îmi aminteşte mai mult decât oricine altcineva de bunica.

Are aceeaşi expresie a feţei, aceleaşi gesturi, aceeaşi compasiune şi judecată. Observ felul în care se mişcă în viaţă, încrederea de sine de care dă dovadă. La fel ca bunicii, îi face mare plăcere să se asigure că alţii sunt îngrijiţi. Şi, în timp ce mă gândesc la asta, ea se ridică de la locul ei, vine la mine şi mă împinge cu blândeţe de pe locul meu.

— Am nevoie de scaunul tău, spune ea, căţărându-se, umplând locul liber.

Sunt copilul Mamei mele şi sunt copilul mamei mele, sunt copilul Tatălui meu şi sunt copilul tatălui meu, şi dacă rândul ăsta seamănă cam prea mult a Gertrude Stein, atunci s-ar putea să fiu puţin şi copilul ei. Cel mai important e că acum sunt mama Julietei, şi acest lucru aduce cu sine o particularitate a iubirii şi a fricii pe care n-am mai cunoscut-o, şi pentru asta – iar ea este cu adevărat un amestec al tuturor celor patru ramuri ale familiei – le mulţumesc tuturor mamelor şi taţilor mei, căci ea este cel mai mare dar al meu.

Am preferat să fiu găsită? Nu. Regret? Nu. Nu puteam să nu ştiu.

Mulţumiri

Mii de mulţumiri: Phyllis R. Homes, Joseph M. Homes, Jon S. Homes, Edith Dugoff, Dan Gerstein, Belle Levin, Rita Ogren, Buddy Rosemberg, Marc H. Glick, Alison Smith, Amy Hempel, Patricia Mecormick, Marie Sanford, Paul Slovak, Ellis Levine, Sarah Chalfant, Jin Auh şi membrii Agenţiei Wylie, Amy Gross, David Remnick, Deborah Treisman, Peter Camby şi cei de la *The New Yorker*, Sarah Holloway, Ian Jack şi cei de la *Granta*, David Kuhn, Lanny Davis, Harvey Schweitzer, Brain Frosh, Elizabeth Samuels, Linda Reno, John Gray, Maria Dering, Alice Evans, Erin Markey, Michael Oster, Trent Duffy, Elizabeth Macdonald, Bliss Broyard, Mary Fitzpatrick, Betsy Sussler, Hilma Wolitzer, *The Writers Room*, Elaina Richardson, Candace Wait şi Corporaţiei Yaddo.

Notes

[←1]

Unul dintre cele mai cunoscute magazine cu jucării pentru, copii din New York, înfiinţat în 1862 de către imigrantul german Frederick August Otto Schwartz (n. red.).

[←2]

Blanche DuBois — personajul principal feminin din piesa de teatru „Un tramvai numit dorinţă", scrisă de Tennesse Williams, unul dintre cei mai importanţi dramaturgi americani ai secolului al XX lea (n. red.) [←3]

The Daughters of the American Revolution (în engl. în original): organizaţie din SUA în care sunt acceptate doar femeile peste 18 ani, care pot demonstra că sunt descendentele celor care au făcut posibilă proclamarea independenţei Statelor Unite ale Americii. DAR se ocupă de conservarea patrimoniului istoric, strângere de fonduri şi de

promovarea atitudinii patriotice (n. red.).

[←4]

Helmuth Karl Bernhard von Moltke (26 octombrie 1800-24 aprilie 1891) — a condus armata prusacă timp de 30 de ani; creatorul unei metode noi şi modeme de poziţionare a soldaţilor în timpul luptelor, este considerat a fi unul dintre cei mai mari strategi ai ultimei jumătăţi a secolului al XIX-lea (n. red.).

[←5]

Hanukkah – sărbătoare evreiască numită şi Sărbătoarea luminilor. Se celebrează la sfârşitul lunii noiembrie sau începutul lunii decembrie şi durează 8 zile. Semnificaţia sărbătorii este de rezistenţă, eliberare naţională şi libertate religioasă (n. Red.).

[←6]

Eugen O'Neill (16 octombrie 1888-27 noiembrie 1953) – dramaturg american, câştigător al premiului Nobel (n. Red.).

[←7]

Zsa Zsa Gábor (6 februarie 1917) – actriţă americană de origine maghiară (n. Red.).

[←8]

K.K.K. — abrevierea de la Ku Klux Klan (n. tr.).

[←9]

Gertrude Stein (3 februarie 1874-27 iulie 1946) – scriitoare americană, cunoscută pentru promovarea artei moderne, dar şi pentru triunghiurile amoroase în care a fost implicată (n. Red.).

[←10]

Redskins (în engl. În original) înseamnă pieile roşii. Dar există şi o faimoasă echipă de fotbal american care se numeşte Washington Redskins.

[←11]

Hebrew Home (în engl. în original) — Căminul evreiesc (n. tr.).

[←12]

Crimplen — stofă artificială neşifonabilă (n. tr.).

[←13]

Proiectul genografic a fost lansat în aprilie 2005 şi este un studiu de antropologie genetică, prin intermediul căruia se încearcă

stabilirea diverselor tipare în ceea ce priveşte migra [ia popoarelor, prin colectarea şi analizarea mostrelor de ADN provenite de la sute de mii de oameni de pe toate continentele (n. red.).

[←14]

Kitty Hawk (în engl. în original) — Puiul de şoim (n. tr.).

[←15]

The Gift Outright (în engl, în original) — Darul pentru totdeauna (n. tr.).

Document Outline